

การปรับตัวของบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ายึดอำนาจของ ค.ส.ช.

ชานนท์ สุระจันทร์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การปรับตัวของบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ายึดอำนาจของ ค.ส.ช.

ชานนท์ สุระขันธุ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

THE ADAPTATION OF KHUNPLUEM FAMILY AFTER SEIZING POWER OF NATIONAL
COUNCIL FOR PEACE AND ORDER (NCPO)

CHANON SURAKAN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF ARTS IN POLITICAL SCIENCE
IN POLITICAL ECONOMY AND GOVERNANCE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAWS
BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ชานนท์ สุระจันทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ เกรื่อนวน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกฤติ อีสริยานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ. ดร. วิเชียร ตันศิริกงกล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

62910097: สาขาวิชา: เศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง; ร.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการปกครอง)

คำสำคัญ: ตระกูลคุณปลื้ม, การเมืองระดับชาติ, คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
 ขานนท์ สุระจันทร์ : การปรับตัวของบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม หลังการเข้ายึดอำนาจของ ค.ส.ช. . (THE ADAPTATION OF KHUNPLUEM FAMILY AFTER SEIZING POWER OF NATIONAL COUNCIL FOR PEACE AND ORDER (NCPO)) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: โอฬาร ถิ่นบางเตียว ปี พ.ศ. 2567.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากผลการศึกษาพบว่า 1.1 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) 1.2 การเสียชีวิตของนายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป๊าะ) ทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองไม่มั่นคงเหมือนยุคก่อน 1.3 การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และโซเชียลมีเดีย 1.4 การเกิดขึ้นของพรรคอนาคตใหม่ 2. เพื่อศึกษากระบวนการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากผลการศึกษาพบว่า 2.1 การเว้นพรรคพลังชลย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ 2.2 เน้นการทำงานเมืองในระดับท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติ 2.3 หันมาให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ และโซเชียลมีเดีย แต่อย่างไรก็ดี กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็ยังคงใช้ชุดความคิดเดิมคือการผลิตซ้ำชุดความคิดแบบเดิมให้เกิดเป็นภาพจำแบบเดิม ๆ เช่นการการจัด แข่งรถ Bangsaen Grand Prix การแข่งขันวิ่งมาราธอน CHONBURE MARATHON รวมไปถึงประเพณีวิ่งควาย ที่มีการจัดขึ้นทุกปีเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างความประทับใจให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอย่างมาก รวมไปถึงการมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ทำต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานเช่นการไปร่วมงานศพงานแต่งงาน หรืองานมงคลต่าง ๆ รวมถึงการผลิตซ้ำชุดความคิดเดิมโดยการใช้ภาพจำของ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” รวมถึงการใช้สติกเกอร์ เรารักก้านนเป๊าะ, เรารักคุณปลื้ม, เรารักชลบุรี, เรารักพญา ในการผลิตซ้ำชุดความคิดให้รักและหวงแหนเพื่อที่จะรักษาโครงสร้างอำนาจของกลุ่มตนเองไว้

62910097: MAJOR: POLITICAL ECONOMY AND GOVERNANCE; M.A.
(POLITICAL ECONOMY AND GOVERNANCE)

KEYWORDS: KHUNPLUEM FAMILY, NATIONAL POLITICS, NATIONAL COUNCIL
FOR PEACE AND ORDER (NCPO)

CHANON SURAKAN : THE ADAPTATION OF KHUNPLUEM FAMILY
AFTER SEIZING POWER OF NATIONAL COUNCIL FOR PEACE AND ORDER (NCPO).
ADVISORY COMMITTEE: OLARN THINBANGTIEO, Ph.D. 2024.

This qualitative political economy and governance research aims to study: 1. The factors influencing the adaptation of the Khunpluem family after the National Council for Peace and Order (NCPO) seized power, revealing that 1.1 the National Council for Peace and Order (NCPO), 1.2 the death of Mr.Somchai Khunpluem (Kamnan Poh), which destabilised the political power structure, 1.3 the emergence of the new generation groups and social media, and 1.4 the formation of the Future Forward Party were significant factors; and 2. The adaptation process of the Khunpluem family after the National Council for Peace and Order (NCPO) seized power, revealing that the family 2.1 left Palang Chon Party and joined Palang Pracharath Party, 2.2 prioritised local politics over national politics, and 2.3 placed importance on new generation groups and social media.

Nonetheless, the "Khunpluem Family" still adheres to and propagates their traditional mindset by reproducing familiar images. For instance, they continue organising events like the Bangsaen Grand Prix, Chonburi Marathon, and the annual buffalo racing festival to stimulate the local economy and leave a positive impression among the local businesspeople. Additionally, they maintain long-standing practices like attending funerals, weddings, and various other ceremonies. The family also perpetuates the same thought patterns by using the memorable image of Mr. Somchai Khunpluem (Kamnan Poh) and employing stickers with slogans like "We Love Kamnan Poh," "We Love Khunpluem," "We Love Chonburi," and "We Love Pattaya" to reinforce affection and loyalty, ensuring the preservation of their faction's power structure.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การปรับตัวของบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม หลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายดังนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. โอฬาร ถิ่นบางเตียว ผศ.ดร. ชัยณรงค์ เครือนวน ที่เปิดพื้นที่ทางวิชาการโดยให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยเรื่องนี้ และยังคงคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในทางวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งยังต้องเหน็ดเหนื่อยกับการติดตามงานที่ผู้วิจัยมักจะส่งล่าช้าอยู่เสมอ

ขอขอบพระคุณ รศ.ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร, ผศ.ดร. สกฤติ อีสริยานนท์, ผศ.ดร. ชัยณรงค์ เครือนวน และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ยอมเหน็ดเหนื่อยในการอ่านและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัยที่เป็นประโยชน์ และทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนางานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

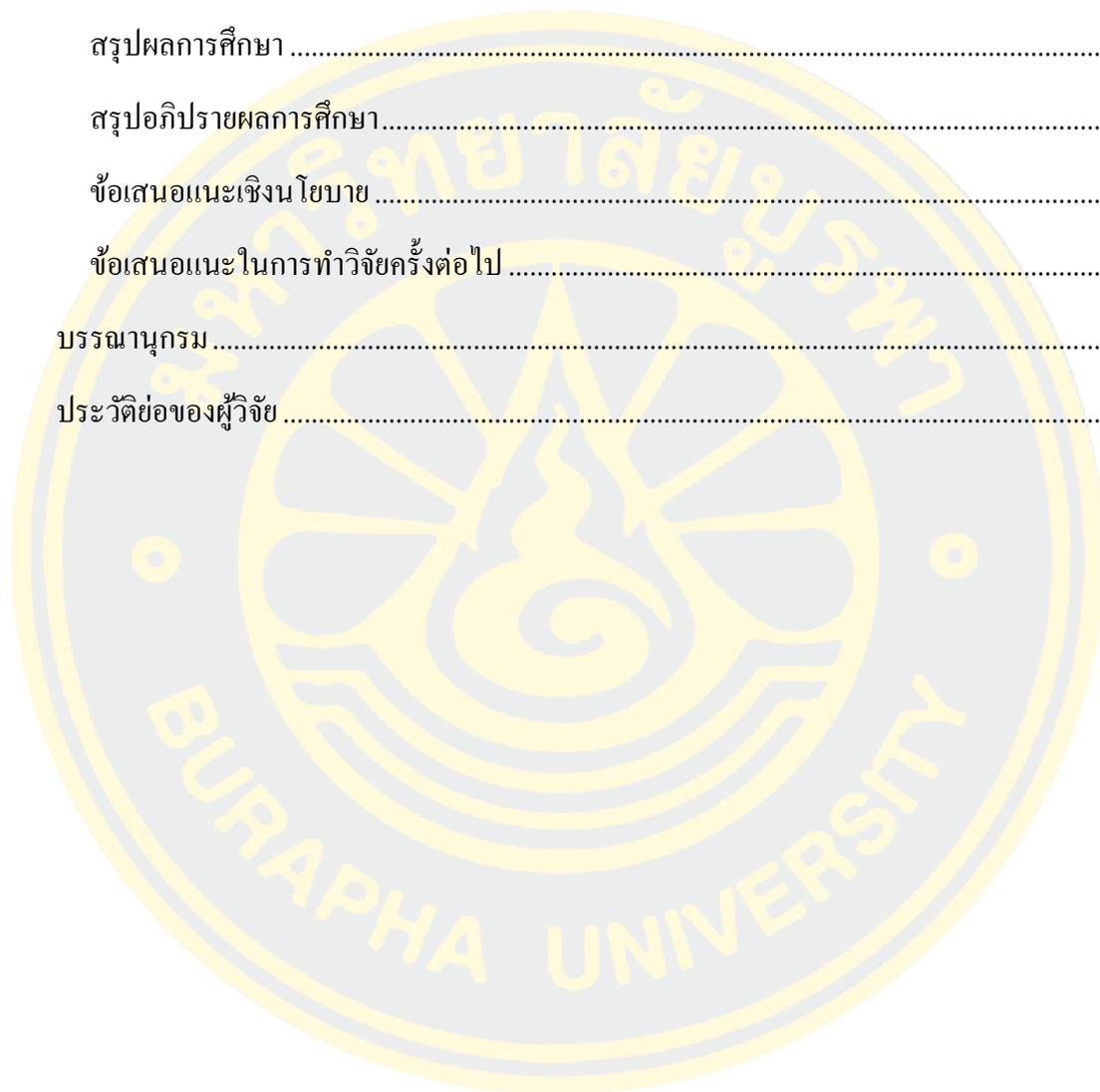
และที่สำคัญที่สุดคือนักกิจกรรมทางการเมืองที่มีความรู้ในเรื่องของการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และถ้าหากไม่มีท่านเหล่านี้คอยให้ข้อมูลแล้วงานชิ้นนี้ก็สำเร็จลงมิได้เลย ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะนำไปสู่การบุกเบิกองค์ความรู้ทางการเมืองของตระกูลคุณปลื้ม และนำไปสู่การนำเสนอทางเลือกของผู้คนภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและระดับชาติ

ชานนท์ สุระขันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของวิจัย	1
คำถามวิจัย	7
วัตถุประสงค์	7
ขอบเขตการศึกษา	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การสำรวจองค์ความรู้	9
แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	9
เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
ตัวแบบในการวิเคราะห์	28
นิยามศัพท์เฉพาะ	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การตรวจสอบข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	34

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม	34
กระบวนการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม	53
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการศึกษา	63
สรุปอภิปรายผลการศึกษา	67
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	69
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	69
บรรณานุกรม	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบคิดในงานวิจัย.....	28
ภาพที่ 2 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (นายสุชาติ ชมกลิ่น)	40
ภาพที่ 3 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (ร.อ.จงชัย วงศ์ทรายทอง)	40
ภาพที่ 4 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (นายรณเทพ อนุวัฒน์).....	41
ภาพที่ 5 กลุ่มพลังใหม่เมืองชล	43
ภาพที่ 6 กลุ่มพลังใหม่เสม็ด	44
ภาพที่ 7 กลุ่มพลังใหม่บ้านสวน	45
ภาพที่ 8 กลุ่มเรารักสามัคคีเหมือง.....	46
ภาพที่ 9 หนังสืออรุณ นตร.58	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของวิจัย

ในความเข้าใจเรื่องของการเมืองท้องถิ่นนั้นในแต่ละจังหวัดมักจะมีเจ้าถิ่นอยู่เสมอ ต้องยอมรับว่าการเมืองท้องถิ่นนั้นเป็นรากฐานที่จะไปสู่เส้นทางการเมืองในระดับชาติ มักจะปรากฏให้เห็นการขับเคลื่อนการเมืองท้องถิ่นในรูปแบบของ “บ้านใหญ่” หรือตระกูลใหญ่ในจังหวัดที่มีการสะสมทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจรวมถึงมีอำนาจอิทธิพลทับซ้อนแอบแฝงอยู่ในหน่วยงานราชการ กลุ่มธุรกิจ หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ โดยในแต่ละจังหวัดจะมีกลุ่มบ้านใหญ่ประจำจังหวัด ยกตัวอย่างเช่น จังหวัดบุรีรัมย์ “ตระกูลชิดชอบ” จังหวัดสระแก้ว “ตระกูลเทียนทอง” จังหวัดปราจีน “ตระกูลวิลาวัลย์” จังหวัดอุทัยธานี “ตระกูลไทยเศรษฐ์” จังหวัดสมุทรปราการ “ตระกูลอัสวเหม” จังหวัดสุพรรณบุรี “ตระกูลศิลปอาษา” ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นเพียงบางกลุ่มที่เปรียบได้ว่าเป็นกลุ่มบ้านใหญ่ประจำจังหวัด ที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มข้าราชการ นักธุรกิจ ประชาชนในพื้นที่ (บ้านใหญ่ศึกษา:เนื้อร้าย-โอกาสของการเมืองไทย หรือเป็นทั้งสองอย่าง, 2567)

หากจะกล่าวถึงตระกูลการเมืองที่สถาปนาตัวเองเป็นบ้านใหญ่นั้นจะขาด “ตระกูลคุณปลื้ม” บ้านใหญ่ชลบุรีไม่ได้ โดยตระกูลคุณปลื้มนั้นถือว่าเป็นบ้านใหญ่แห่งจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนานมีการวางโครงสร้างอำนาจมาตั้งแต่รุ่นพ่อคือ นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” จนเปลี่ยนผ่านอำนาจมาสู่รุ่นลูกหัวเรือใหญ่คือ นายสนธยา คุณปลื้ม ซึ่งเป็นพี่ใหญ่ของตระกูล มีการวางโครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดชลบุรีแทบจะครอบคลุมทุกหน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน มีการผูกขาดอำนาจทางการเมืองในพื้นที่อย่างเด่นชัด จะสังเกตได้จากการลงสมัครชิงตำแหน่งทางการเมืองหากได้รับไปผ่านทางจาก “บ้านใหญ่” มีโอกาสที่จะชนะการเลือกตั้งสูง ไม่ว่าจะตั้งแต่ระดับผู้นำชุมชนจนถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมไปถึงการเมืองระดับชาติด้วยเหตุนี้จึงทำให้ “ตระกูลคุณปลื้ม” มีโครงสร้างอำนาจทางการเมืองที่มั่นคง (บทวิเคราะห์:ประมุขบ้านใหญ่บางแสน “สนธยา คุณปลื้ม”, 2566)

การครองอำนาจของตระกูล คุณปลื้ม ในภาคจังหวัดชลบุรีถือว่าเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ไม่มีใครสามารถที่จะขึ้นมาเทียบแข่งได้ได้ จนกระทั่ง วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กระทำรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการของนาย นิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล (รัฐบาลนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) จนทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดลง และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แทน ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองหลาย ๆ อย่าง โดยตระกูลคุณปลื้มนั้นก็โดนผลกระทบทางอำนาจทางการเมืองของการเข้ามากระทำรัฐประหารในครั้งนี้ (คสช. กระทำรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการ, 2562)

การเข้ามายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เกิดการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่างต่อ “ตระกูลคุณปลื้ม” โดยตระกูลคุณปลื้ม นั้นมีฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดชลบุรี ดังนั้นจึงทำให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาผูกมิตรไมตรีกับตระกูล คุณปลื้ม เพื่อสร้างฐานอำนาจทางการเมือง ต่อกลุ่มของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

หลังจากการเข้ามายึดอำนาจของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่นในหลาย ๆ พื้นที่ และหนึ่งในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นก็คือพื้นที่ในเขตจังหวัดชลบุรีที่ “ตระกูลคุณปลื้ม” เคยมีอำนาจทางการเมืองเป็นของตัวเอง โดยคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้นายกเมืองพัทยา นายอิทธิพล คุณปลื้ม ได้สิ้นสุดลงตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 85/2557 และให้ปลัดเมืองพัทยา ปฏิบัติหน้าที่นายกเมืองพัทยาแทน จนเมื่อปี 2560 ปลัดเมืองพัทยาเกษียณอายุ ตำแหน่งได้ว่างลง ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 6/2560 ให้ พล.ต.ต.อนันต์ เจริญชาศรี ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยาแทนนายอิทธิพล คุณปลื้ม (แปลก ๆ ม.44 เมืองพัทยา ปลด'อิทธิพล' ตั้ง 'สนธยา', 2561)

ต่อมาอีกไม่นานในขณะที่รัฐบาลอยู่ในระหว่างดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยาเพื่อให้ไม่ขัดหรือแย้งและมีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะนำไปสู่การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาที่จะมีขึ้นในอนาคต ต่อมาอีกไม่นานก็มีประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 15/2561 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 265 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงมีคำสั่ง ให้พลตำรวจตรีอนันต์ เจริญชาศรี พ้นจากตำแหน่งนายกเมืองพัทยา แล้วแต่งตั้งให้นายสนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา และให้มีรองนายกเมืองพัทยาไม่เกินสี่คน ตามที่นายกเมืองพัทยาแต่งตั้งตาม มาตรา 46 และมาตรา 48 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา (ม.44 ปลดพล.ต.ต.อนันต์ ตั้ง สนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา, 2562)

หลังจากมีการแต่งตั้งตำแหน่งนายกเมืองพัทยาให้กับ สนธยา คุณปลื้ม พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชานายกฯ ในฐานะหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ออกคำสั่ง แต่งตั้งให้ นายสนธยา คุณปลื้มดำรงตำแหน่ง นายกเมืองพัทยา และยังให้มาทำหน้าที่เป็น ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วน นายอิทธิพล คุณปลื้ม ให้มาดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่อมามอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สนชฯ คุณ (ตุ) ปลื้ม, 2562)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการบีบบังคับ “ตระกูลคุณปลื้ม” ให้มาเป็นพรรคพวกของตนเองโดยการใช้มาตรา 44 ในการลดบทบาทหน้าที่ของ “บ้านตระกูลคุณปลื้ม” และเมื่อหลังจากมีการเจรจาต่อรองกันแล้วก็กลับมามอบตำแหน่งทางการเมืองให้

ต่อมาไม่นาน “ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องสูญเสียเสาหลัก การเมืองและโครงสร้างอำนาจ ภายในจังหวัดชลบุรีหลังนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” หนีคดี-ล้มป่วย หลังจากการหนีคดีของ นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ทำให้กลุ่มเครือข่ายของนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” นั้น เกิดความระสับระส่าย ไม่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงในรุ่นลูก ทำให้โครงสร้างอำนาจของ “บ้านตระกูลคุณปลื้ม” นั้นมีความสั่นคลอน และไม่มั่นคงเหมือนดังก่อน และยังมีการแยกตัวออกไปกลุ่ม การเมืองเก่าบางคนแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดอย่างชัดเจนว่าอยู่คนละพวกกับ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” และยิ่งมาเห็นปรากฏได้ชัดเจนมากในตอนที่นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” นั้นเสียชีวิต เกิดการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อย่างเห็นได้ชัด

การเกิดพรรคการเมืองใหม่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 พรรคที่ นำจับตามองเป็นอย่างยิ่งคือ พรรคอนาคตใหม่ ที่ได้มีการก่อตั้งพรรคขึ้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2561 โดยนายธนกร จีรังเรืองกิจ อดีตรองประธานบริหารบริษัทไทยซัมมิท และนายปิยบุตร แสงกนกกุล อดีตอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งพรรคอนาคตใหม่เป็น พรรคการเมืองเกิดใหม่ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดและมีการพาดพิงในสื่อในทางบวกมากที่สุด มี แรงดึงดูดต่อเยาวชน และชนกลุ่มน้อยให้ความสนใจ รวมทั้งชาวมุสลิมและกลุ่มบุคคลที่มีความ หลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทำให้กระแสทางการเมืองของพรรคอนาคตใหม่มีกระแสทางบวก ที่มาแรงมาก และนี่เป็นอีกเหตุผลที่ทำให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรในปี พ.ศ. 2562 (พรรคอนาคตใหม่, 2562)

ต้องยอมรับว่าในปัจจุบัน การเกิดขึ้นของคนรุ่นใหม่มีจำนวนที่มากขึ้น โดยที่กลุ่มคน เหล่านี้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจาก “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อีกต่อไป เนื่องจากบางคนมีปัญหาเรื่องคดีความแต่มีเพื่อนเป็นตำรวจ ก็สามารถที่จะช่วยเหลือกันได้ ไม่ เหมือนสมัยก่อนที่ต้องพึ่งพาอาศัยแต่ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จึงจำเป็นที่จะต้องรักษาฐาน อำนาจของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไว้ แต่ปัจจุบันไม่เป็นแบบก่อนแล้ว เนื่องจากการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลาย ๆ อย่าง ที่ทำให้คนมีการเข้าถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นคนรุ่นใหม่มีความรู้

มากขึ้นจากการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ มีการเข้าถึงได้หลายช่องทาง จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจาก “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่จำเป็นที่จะให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ดูแล (ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย, 2562)

แน่นอนอย่างยิ่งว่ายุคสมัยนี้การพัฒนาของโซเชียลมีเดียมีการพัฒนาไปสูงมาก การหาเสียงผ่านช่องทางของ เฟสบุ๊ก (Facebook) และสื่อต่าง ๆ มีการพัฒนาแบบขั้นสูงสามารถเข้าถึงคนได้ หากโฟกัสในกลยุทธ์การสื่อสาร ที่นำมาใช้ในการหาเสียงปีนี้ เฟสบุ๊ก เป็นพื้นที่การหาเสียงที่มีการใช้เยอะที่สุด โดย เฟสบุ๊ก เข้าถึงประชาชนได้ทุกคนชั้นในปัจจุบันจะปฏิเสธได้ยากกว่าไม่มีคนเล่นเฟสบุ๊ก แม้แต่คนสูงอายุก็ยังให้ความสนใจที่จะเล่นสื่อประเภทนี้ แม้กระทั่ง พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ยังต้องเข้าสู่สังคมออนไลน์ เพื่อให้ตามทันกระแสและนำมาปรับใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงของตนเอง และนี่คือสิ่งที่ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องทบทวนและหันมาให้ความสำคัญกับสื่อสังคมออนไลน์ (เฟสบุ๊กสื่อหลักการหาเสียง, 2562)

“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จะมีฐานอำนาจทางการเมืองในจังหวัดชลบุรีอย่างเหลือล้น แต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมามองบอถึงการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” โดยแท้จริง เพราะการเลือกตั้งที่ผ่านมาผลการเลือกตั้งกลับเป็นว่า “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แพ้การเลือกตั้ง เพราะก่อนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ถูกยกให้เป็นกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์ชนะในเขตการเลือกตั้งของจังหวัดชลบุรี แต่ผลการเลือกตั้งออกมากลับพ่ายแพ้อย่างไม่น่าเชื่อ ทำให้หลายฝ่ายตั้งข้อสงสัยว่า บัจฉริยะอะไรที่ทำให้บ้านใหญ่นั้นแพ้เลือกตั้งเกือบทุกเขต ซึ่งจะนำมาสู่กระบวนการปรับตัวของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

หลังจากการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการบีบบังคับให้กลุ่มตระกูล คุณปลื้ม นั้นเข้าร่วมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พรรคพลังชลภายใต้การนำของ นายสนธยา คุณปลื้ม นายกเมืองพัทยา ได้มีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพรรคคนใหม่ คือ นายเชาวน์ มณีวงษ์ โดยพรรคพลังชลจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามปกติ แต่จะไม่ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่สมาชิกพรรค ที่มีนายสนธยา คุณปลื้ม เป็นแกนนำ จะนำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคพลังชล ไปสมัครเป็นสมาชิกพรรคพลังประชารัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง นายสุชาติ ชมกลิ่น อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี จะดูแลเขตเลือกตั้งที่ 1 ถึง 3 จังหวัดชลบุรี ส่วนที่สอง นายสนธยา คุณปลื้ม และนายอิทธิพล คุณปลื้ม จะดูแลผู้ที่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 4 ถึงเขต 8 (พลังชล เตรียมชบ พลังประชารัฐ, 2561)

การย้ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ อาจจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แพ้การเลือกตั้ง เพราะการย้ายไป พรรคพลังประชารัฐ เป็นการผิดคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับชาวชลบุรีเป็นอย่างมาก เพราะตอนที่ก่อตั้ง พรรคพลังชล ได้ให้คำมั่นสัญญากับชาวชลบุรีว่าจะก่อตั้งพรรคของบ้านเรา พรรคของคนชลบุรี และเป็นพรรคของคนชลบุรี โดยแท้จริง แต่ต่อมา ก็ย้ายไปร่วมกับ พรรคพลังประชารัฐ โดยที่ไม่ทำตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับชาวชลบุรี ซึ่งการย้ายไปพรรคพลังประชารัฐอาจจะสร้างความไม่พอใจให้กับชาวชลบุรี จึงส่งผลต่อคะแนนการเลือกตั้งที่ผ่านมา (ม.44 ปลดพล.ต.ต.อนันต์ ตั้ง สนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา, 2562)

“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากขึ้นเนื่องจากการที่จะไปถึงการเมืองระดับชาตินั้นจำเป็นที่จะต้องมีย่านอำนาจในท้องถิ่น โดยจะเห็นได้จากการดำรงตำแหน่งของตระกูลคุณปลื้มนั้นจะสามารถเข้าไปดำรงตำแหน่งในท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรีได้ทุกตารางนิ้ว ไม่ว่าจะเป็น นายกเมืองพัทยา นายกเทศบาลตำบลแสนสุข นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งการดำรงตำแหน่งที่กล่าวมานี้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นสามารถกุมอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีได้ทั้งหมด

หันมาให้ความสำคัญกับโซเชียลมีเดีย ในปัจจุบันต้องยอมรับว่าการพัฒนาของกระแสโซเชียลมีเดียมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จึงหันมาให้ความสำคัญกับโซเชียลมีเดียมากขึ้น จะเห็นได้จากการใช้เฟสบุ๊ก ส่วนตัวของบุคคลใน “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีการอัปเดตสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้คนติดตาม และมีการสร้างเพจต่าง ๆ ขึ้น เช่น เพจเรารักชลบุรี เพจเรารักกันน้ำเปาะ เพจคิดถึงกันน้ำเปาะ รวมไปถึงเพจอื่น ๆ อีกมากมายเพื่อเป็นการสร้างคะแนนนิยมในโซเชียลมีเดีย

หลังจากการเข้ามายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่นำโดย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เนื่องจากลดอำนาจและบทบาทหน้าที่ของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ลง มีการโยกย้ายตำแหน่งทางการเมืองของบ้านใหญ่หลายครั้ง และมีการโยกย้ายตำแหน่งที่ดูไม่โปร่งใสมากนัก อาจจะมีการต่อรองอำนาจทางการเมืองกันให้ลงตัวหรือไม่ และรวมไปถึงการครองอำนาจทางการเมือง ในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ที่ลงเลือกตั้งก็ครั้งก็ชนะตลอด ไม่ว่าจะส่งใครลงแข่งขันก็ชนะมาทุกครั้งของเพียงแค่ผู้ลงเลือกตั้งเป็นคนที่ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อนุญาตให้ลงสมัครเลือกตั้งได้ แต่การเวลาเปลี่ยนอะไรหลาย ๆ อย่างย่อมเปลี่ยนไปด้วย จากที่เคยชนะการเลือกตั้งทุกสนามการเลือกตั้งที่ลงแข่งขัน กลับมาเป็นว่า “บ้าน

ใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แพ้เลือกตั้งโดยที่ในสนามเลือกตั้งนั้นต้องเป็นคนของ“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องชนะ แต่ผลการเลือกตั้งออกมาปรากฏว่า “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แพ้เลือกตั้งในเขตที่ไม่ควรที่จะแพ้ เกิดอะไรขึ้นกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ที่ไม่มั่นคงแข็งแรงเหมือนในอดีต

ชลบุรีเป็นเมืองที่พัฒนาไปทุก ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของ เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และรวมไปถึงด้านการเมือง ในจังหวัดชลบุรีต้องยอมรับว่าในเรื่องของโครงสร้างอำนาจทางการเมืองตกเป็นของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แทบจะในทุกพื้นที่ของชลบุรี เนื่องจากมีการวางรากฐานโครงสร้างอำนาจทางการเมืองมาจากรุ่นพ่อ คือ นายสมชาย คุณปลื้ม“กำนันเป๊าะ” โดยการสืบทอดอำนาจไม่ได้หยุดที่รุ่นพ่อแต่เพียงผู้เดียว แต่ยังคงทอดมาสู่รุ่นลูกที่มีตำแหน่งทางการเมืองแทบจะทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่น รวมไปถึงการเมืองในระดับประเทศ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็ยังคงฐานเสียงในจังหวัดชลบุรีมาจนถึงปัจจุบัน แต่หลังจากการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในหลายพื้นที่ และพื้นที่ของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เริ่มจากการให้ นายอิทธิพล คุณปลื้ม ที่ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยาสิ้นสุดลงโดยใช้มาตรา 44 แล้วให้ปลัดเมืองพัทยามาปฏิบัติหน้าที่แทนจนเกษียณอายุแล้วให้ พล.ต.ต.อนันต์ เจริญชาติ ดำรงตำแหน่งแทน ต่อมาไม่นานคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้มาตรา 44 กั้นเก้าอี้นายกเมืองพัทยาให้ นายสนธยา คุณปลื้ม มาดูแลในเรื่องของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และยังคงแต่งตั้งให้ นายสนธยา คุณปลื้ม มาเป็นที่ปรึกษานายกฝ่ายการเมือง แล้วยังตั้ง นายอิทธิพล คุณปลื้ม เป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา การคืนตำแหน่งทางการเมืองให้ก็มีนัยยะบางอย่างแอบแฝงอยู่ ต่อมา “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้สูญเสียเสาหลักผู้เป็นพ่ออย่าง นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” หลังจากการสูญเสีย นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นสั่นคลอน โครงสร้างอำนาจทางการเมืองแตกไม่เหมือนเดิม และเกิดพรรคการเมืองขึ้นใหม่คือพรรคอนาคตใหม่ที่มีกระแสที่มีกระแสทางการเมืองมาก ได้รับการสนับสนุนจากคนรุ่นใหม่และมีการหาเสียงผ่านโซเชียลมีเดียและมีการตอบรับเป็นอย่างดี จนทำให้บ้านใหญ่นั้นแพ้เลือกตั้งในปี 62 เป็นบางเขต จึงนำมาสู่กระบวนการปรับตัวของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการยึดอำนาจคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยตระกูลคุณปลื้มมีกระบวนการปรับตัวหลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยการเว้นพรรคพลังชล ย้ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปอยู่พรรคพลังประชารัฐในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 และยังหันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากกว่า

การเมืองระดับชาติโดย “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นได้เข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญในจังหวัดชลบุรีทั้งหมด รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับโซเชียลมีเดีย มีการใช้พื้นที่ทางโซเชียลมีเดียในการสร้างคะแนนนิยมให้กับตระกูลของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นช่องทาง เฟสบุ๊ก หรือทางเพจข่าวต่าง ๆ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน

ตระกูลการเมืองมีอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน โดยในแต่ละจังหวัดมักจะมีกลุ่มคนกลุ่มนี้อยู่ กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อคนในพื้นที่นั้น ๆ โดยเกิดจากการสะสมทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ จนก่อให้เกิดการขยายอิทธิพลในด้านต่าง ๆ ภายในจังหวัด “ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นเป็นอีกหนึ่งตระกูลที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลในจังหวัดต่าง ๆ และกลุ่มคนกลุ่มนี้มักจะเข้าสู่เส้นทางการเมืองและเป็นกลุ่มชนชั้นนำในจังหวัดจนสามารถผูกขาดโครงสร้างอำนาจทางการเมืองไว้ได้อย่างยาวนาน จนกระทั่งการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งใหญ่ โดยจะเพราะกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ต่าง ๆ กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น รวมไปถึงกลุ่มบ้านใหญ่ในจังหวัดต่าง ๆ ที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้าอยู่ในสถานการณ์ที่ไร้สุญญากาศ จากเหตุการณ์ที่กล่าวมานี้จึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะตั้งคำถามเพื่อแสวงหาคำตอบถึงสาเหตุการปรับตัวของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมไปถึงกระบวนการปรับตัวของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

คำถามวิจัย

1. ปัจจัยอะไรที่ทำให้ตระกูลคุณปลื้มมีการปรับตัวหลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
2. ตระกูลคุณปลื้มมีการปรับตัวอย่างไรหลังการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมไปถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
2. เพื่อศึกษากระบวนการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมไปถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษา ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยในการวิเคราะห์ ปัจจัยที่หนึ่งคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว “ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีปัจจัยใดบ้างที่ตระกูลคุณปลื้มได้รับผลกระทบทางโครงสร้างอำนาจทางการเมือง หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จนนำมาสู่ปัจจัยที่สองคือ จากผลกระทบดังกล่าว “ตระกูลคุณปลื้ม” มีกระบวนการปรับตัวอะไรบ้างการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2. ขอบเขตระยะเวลาในการศึกษา เริ่มต้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 – 2562 เนื่องจากมีการเข้ามายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในปี พ.ศ. 2557 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อย่างไรก็ตามมีกระบวนการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้มอย่างไร หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จนมาถึงการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562

3. ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา เทศบาลเมืองแสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี เพราะเป็นพื้นที่โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของตระกูล คุณปลื้ม ที่มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ ตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และมีกระบวนการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่การนำเสนอทางเลือกของผู้คนภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. ผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่การบุกเบิกองค์ความรู้ทางการเมืองของตระกูล คุณปลื้ม ให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษามีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ “ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และกระบวนการปรับตัวของ “ตระกูลคุณปลื้ม” หลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

บทที่ 2

การสำรวจองค์ความรู้

การศึกษาเรื่อง การปรับตัวของบ้านใหญ่ ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ายึดอำนาจของ (คสช.) ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการศึกษา แบ่งหัวข้อการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายอำนาจ
  - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตซ้ำ
2. เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ตัวแบบในการวิเคราะห์
4. นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับ เครือข่ายอำนาจ

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเครือข่าย

คำว่าเครือข่ายนั้น โดยทั่วไปแล้วเมื่อได้ยินแล้วนั้นเป็นคำที่ทุกท่านสามารถเข้าใจได้ว่า เครือข่ายนั้นคืออะไร อาจจะเป็นคำที่ได้ยิน ได้ฟังกันมาบ่อย โดยส่วนมากจะเคยพบเจอ เครือข่าย ทางสังคม เครือข่ายทางการเมือง เป็นต้น แต่คำว่าเครือข่ายล้วนแล้วแต่มีความคล้ายกัน เนื่องจากคำว่าเครือข่ายนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่ายไว้เป็นจำนวนมาก เช่น

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (2563) ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่าย หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรหลาย ๆ องค์กรที่ต่างมีทรัพยากรของตนเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และกลุ่มเป้าหมายของตนเอง กลุ่มหรือกลุ่มเหล่านี้ได้มาประสานงานกันมีระยะเวลาอันพอสมควรแม้ว่าจะไม่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็มีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาก็สามารถติดต่อได้ในการเข้าร่วมเป็นองค์กรเครือข่ายแม้ว่าองค์กรเหล่านี้จะมีบางอย่างร่วมกัน เช่น มีเป้าหมาย

ร่วมกัน มีประโยชน์ร่วมกัน องค์กรเหล่านี้ก็ยังคงความเป็นเอกเทศอยู่ เพราะการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเป็นการเข้าร่วมเพียงบางส่วนขององค์กรเท่านั้น

พระมหาสุทิตย์อากาศโร (2547) ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่ายหมายถึง การที่ปัจเจกบุคคลองค์กรหน่วยงานหรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

ไพฑูริย์ นิยมมา และคณะ (2563) ให้ภาพการมองสังคมตามเครือข่ายว่า สังคมที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายจะคล้ายใยแมงมุม บุคคลคือจุดที่เส้นใยของเครือข่ายมาพบกัน กล่าวง่ายคือบุคคลหนึ่งย่อมมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเป็นจำนวนมากในหลายรูปลักษณะและสถานการณ์ โดยมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นในการศึกษาประการหนึ่งว่า บุคคลที่มีเส้นใยความสัมพันธ์ที่กว้างขวางทั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน ย่อมมีความสำคัญในสังคมและการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านมากกว่าคนอื่น ๆ ที่มีเส้นสายความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับคนอื่นจำนวนน้อย บุคคลที่เป็นจุดรวมของสายสัมพันธ์จำนวนมากนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดรวม (Node) ของความสัมพันธ์ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ

สนธยา พลศรี (2550) ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่ายว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกซึ่งอาจจะเป็นบุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อกลุ่ม กลุ่มต่อกลุ่ม เครือข่ายต่อเครือข่าย กลายเป็นเครือข่ายย่อยภายใต้เครือข่ายใหญ่ ในการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายไม่ได้เป็นเพียงการรวมตัวกันโดยทั่วไปแต่มีเป้าหมายในการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งที่เป็นครั้งคราวหรืออาจเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง จึงเป็นการเชื่อมโยงคนที่มีความสนใจร่วมกัน พบปะสังสรรค์ และพัฒนาไปสู่การลงมือร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเป้าหมายและจุดประสงค์เดียวกัน ดังนั้นเครือข่ายจึงไม่ใช่เป็นเพียงการรวบรวมรายละเอียดบุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้น แต่มีการจัดระบบให้สมาชิกสามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อบรรลุจุดหมายที่สมาชิกเห็นพ้องต้องกัน สิ่งที่เชื่อมโยงสมาชิกเข้าด้วยกันคือ วัตถุประสงค์ หรือผลประโยชน์ที่ต้องการบรรลุผลร่วมกัน การสนับสนุนช่วยเหลือกัน

ธนัญฐ์ ศรีโอษฐ์ (2556) ได้ใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคม ในการวิเคราะห์เครือข่ายอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่า ก่อนทศวรรษ 2540s โครงสร้างอำนาจแบบขั้วเดียวภายใต้การนำของบ้านใหญ่ ก่อรูปขึ้นบนพื้นฐานของเครือข่ายกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ที่ยึดโยงเข้าด้วยกันผ่านระบบอุปถัมภ์แบบดั้งเดิม การกระจายอำนาจในทศวรรษ 2540s ได้นำเครือข่ายขององค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา ไปสวมทับกับโครงสร้างอำนาจแบบเดิม อันทำให้จังหวัดชลบุรีมีอำนาจกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่นได้ โครงสร้างอำนาจแบบขั้วเดียวภายใต้การนำของบ้านใหญ่ดังกล่าวนี้เป็นอุปสรรคต่อการปกครองตนเองท้องถิ่นและการกระจาย

ทรัพยากรที่เป็นธรรมในทางสังคมวิทยา เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก ใครไม่ใช่สมาชิก มีความเป็นรูปธรรม มองเห็นได้มีโครงสร้างทางสังคมในระดับหนึ่ง แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขตการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจจะมองเห็นและมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ สาระของการเชื่อมโยงระหว่างกันที่จะช่วยให้มองเห็นรูปธรรมของเครือข่ายมี 3 ลักษณะ คือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว อาจมีการออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่สานความสัมพันธ์ระหว่างคน/ กลุ่มองค์กรให้ต่อเนื่อง แต่ในเครือข่ายไม่มีใครบังคับให้ใครทำอะไรได้ แต่ละคน/กลุ่มองค์กรต่างก็เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอ ๆ กันดังนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายจึงมีความซับซ้อนกว่ากลุ่ม/องค์กรมากนัก

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเครือข่ายไว้ กล่าวโดยรวมคือ เครือข่ายคือการรวมตัวกันของกลุ่มคนหลายคน เพื่อที่จะติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีการสนับสนุนซึ่งกันและกันรวมถึงการแลกเปลี่ยนทางข้อมูล และการกระทำใด ๆ ร่วมกัน

การมีเครือข่ายนั้นใครก็สามารถที่จะมีเครือข่ายของตัวเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายทางการศึกษา เครือข่ายทางสังคม แต่การที่จะสามารถควบคุมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้สามารถควบคุมได้ด้วยกลุ่มของตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเข้มแข็งแรงแรง ดังนั้นจึงมีการสร้างเครือข่ายอำนาจขึ้นมา โดยคำว่าเครือข่ายอำนาจนั้นได้มีนักวิชาการได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

การสร้างเครือข่ายอำนาจแบบมานูเอล คาสเทลล์ (Manuel Castells)

Castells (2011) เป็นนักสังคมวิทยาชาวสเปน ได้เขียนบทความเรื่อง Network Theory/ A Network Theory of Power ซึ่งเขาได้ระบุชัดเจนว่าอำนาจในสังคมเครือข่ายแสดงตัวของมัน ผ่านทางกลุ่มของเครือข่าย และในการทำความเข้าใจอำนาจเครือข่ายเกิดขึ้นในบริบทของยุคโลกาภิวัตน์และการปฏิวัติเทคโนโลยี โดย มานูเอล คาสเทลล์ (Manuel Castells) เห็นว่า การปฏิวัติของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology revolution) ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมครั้งสำคัญทางประวัติศาสตร์เทียบได้กับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 1 เมื่อศตวรรษที่ 18 เลยทีเดียว แต่ที่เหนือกว่า ก็คือ การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงปฏิวัติที่รวดเร็ว ครอบคลุมกว้างขวางและลึกซึ้งอย่างยิ่ง เนื่องจากลักษณะของการเปลี่ยนแปลงเชิงปฏิวัตินี้มาจากคุณลักษณะของ “ความครอบคลุมที่กว้างขวางไปทั่ว” (Pervasiveness) อันหมายความว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ

คือ จักรกลที่สำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงแพร่กระจายทะลุทะลวงแทรกซึมไปทั่วทุกอาณาบริเวณ (Domains) ของพื้นที่และกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์โลก

สำหรับรูปแบบของเครือข่ายอำนาจมานูเอล คาสเทลส์ ได้มีการวิเคราะห์หัวรูปแบบของเครือข่ายอำนาจประกอบไปด้วย 4 มิติ ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมต่อเครือข่ายอำนาจ (Networking power) อำนาจของภาคแสดงทางสังคมต่าง ๆ รวมถึงองค์กรต่าง ๆ ที่มีเป้าประสงค์เดียวกันเข้ามาร่วมกันจัดตั้งหรือเชื่อมเครือข่ายอำนาจเข้าด้วยกัน จากการที่การเชื่อมเครือข่ายของภาคแสดงต่าง ๆ เกิดขึ้นในบริบทของเทคโนโลยีและสังคมโลกาภิวัตน์ แก่นสำคัญของการเชื่อมเครือข่ายอำนาจ ก็คือการที่เครือข่ายอำนาจนั้นกลายเป็นเครือข่ายสังคมระดับโลก (Global network society) ซึ่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเครือข่ายไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่แค่ภายในประเทศเท่านั้น หากแต่การเชื่อมเครือข่ายอำนาจมีเป้าประสงค์ที่จะกำหนดพฤติกรรมร่วมกันและขยายวงเพื่อไปเชื่อมต่อกับเหล่าปัจเจกบุคคลที่ยังไม่ได้สถิตอยู่ในเครือข่ายอีกด้วย

2. เครือข่ายอำนาจ (Network power) อำนาจต่อรองที่ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นมากขึ้นของกลุ่มเครือข่ายหนึ่งซึ่งจะตอบโต้และคัดง้างกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองที่เน้นการรวมศูนย์อำนาจอันเป็นผลมาจากการที่กลุ่มเครือข่ายหนึ่งสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยและด้วยการทำงานอย่างสอดคล้องประสานรับกันในวงศัวัณของเครือข่ายเอง การที่เครือข่ายจะสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีได้นั้น แน่นนอนว่าย่อมต้องมีการสร้างมาตรฐาน (Standard) ร่วมกันเพื่อเป็นวินัยปฏิบัติ ดังนั้นการสร้างอำนาจต่อรองของเครือข่ายจึงต้องเกิดจากการที่องค์กรภายในเครือข่ายยอมรับมาตรฐานของเครือข่ายจะปฏิเสธในลักษณะแยกตัวไม่ยอมรับมาตรฐานไม่ได้

3. อำนาจจากเครือข่าย (Networked power) อำนาจของตัวแสดงทางสังคมภายในเครือข่ายที่มีเหนือกว่าตัวแสดงทางสังคมตัวอื่น ๆ ที่อยู่ภายในวงศัวัณของเครือข่าย การนี้ย่อมสะท้อนว่าอำนาจของตัวแสดงต่าง ๆ ภายในหรืออาจรวมถึงระหว่างเครือข่ายย่อมไม่เท่าเทียมกันสาเหตุอาจเกิดจากการที่รูปแบบและกระบวนการต่าง ๆ ของตัวแสดงทางสังคมต่าง ๆ ที่สถิตอยู่ภายในเครือข่ายมีความแตกต่างกัน

4. การสร้างเครือข่ายเพื่ออำนาจ (Network-making power) อำนาจที่จะออกแบบหรือกำหนดเครือข่ายเฉพาะตามแต่ผลประโยชน์และค่านิยมที่ผู้ออกแบบปรารถนา ในการนี้ หมายถึงผู้มีอำนาจมากที่สุดในเครือข่ายจะเป็นผู้ที่กำหนดผลประโยชน์ หลักการ ค่านิยม กระบวนการและการกระทำต่าง ๆ ภายในเครือข่าย โดยผู้ที่อยู่ภายใต้เครือข่ายต้องปฏิบัติตาม อำนาจในแง่นี้ยังรวมถึงอำนาจในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ระบบ และโครงสร้างภายในเครือข่ายได้อีกด้วย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในเช่นนี้ อาจเกิดจากแรงกดดันจากภายนอก รวมถึงการต้องเป็น

พันธมิตรร่วมกันกับเครือข่ายอื่น ๆ สำหรับในมิติสุดท้ายนี้ การตอบโต้อำนาจด้วยอาศัยสื่อต่าง ๆ เพื่อลดรอนอำนาจของกลุ่มเครือข่ายย่อมเกิดขึ้นได้ภายในกลุ่มเครือข่าย โดยเฉพาะในกรณีที่มีผู้มีอำนาจในกลุ่มเครือข่ายพยายามที่จะครอบงำตัวแสดงอื่น ๆ ในเครือข่ายมากจนเกินไป

นอกจากนี้มานูเอล คาสเทลล์ ถือว่าหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพของสังคมสมัยใหม่ ก็คือ การที่สังคมสมัยใหม่สามารถสื่อสารถึงกันทั้งภายในสังคมตนเองรวมถึงสังคมภายนอก แง่มุมต่าง ๆ ทางสังคม เช่น การเมือง วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ก็กลายเป็นแง่มุมที่ถูกหลอมรวมหรือจำเป็นต้องถูกซึมซับมาอยู่ในวัฒนธรรมการติดต่อสื่อสารในรูปของเครือข่าย ซึ่งมีเทคโนโลยีสื่อสารเป็นตัวขับเคลื่อนควบคู่ หากไม่แล้ว การดำรงอยู่ของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตบางประเภทก็จะกลายเป็นชายขอบ ไม่กลายเป็นที่รับรู้ของคนในสังคมภายในและภายนอก อำนาจจึงไม่ได้ถูกรวมศูนย์ไว้ที่รัฐ หากแต่กระจายตัวไปตามจุดต่าง ๆ ของสังคม ในปัจจุบันเราจะเห็นว่าการผูกขึ้นของเครือข่ายไม่ได้จำกัดวงแคบที่เครือข่ายของรัฐบาลเท่านั้น หากแต่เครือข่ายที่กระจายกระจายสะท้อนถึงข้อเท็จจริงว่าภาคแสดงอื่น ๆ ในสังคม เช่น ธุรกิจก็สามารถส่งพลังและสัญญาณถึงการรวมตัวเป็นเครือข่ายที่เป็นอิสระจากอำนาจรัฐเช่นกัน การรวมตัวของภาคธุรกิจเป็นไปอย่างรวมหอมและไม่แข็งทื่อเหมือนรัฐ กลุ่มธุรกิจต่าง ๆ เมื่อรวมตัวกันทำภารกิจหนึ่งสำเร็จ ก็จะแยกตัวกระจายตัว ก่อนที่จะมารวมตัวกันอีกครั้ง ส่งผลให้การไหลลื่นของพวกเขามีมากกว่ารัฐและระบบราชการ อย่างไรก็ตามเป้าหมายของการสร้างเครือข่ายย่อมต้องชัดเจนว่ารวมตัวกันเพื่อเป้าประสงค์ใด ซึ่งเป้าประสงค์มีหลากหลาย ทั้งกดดันรัฐ ทั้งต่อต้านรัฐ ทั้งพร้อมร่วมมือกับรัฐ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเป้าประสงค์แบบใดนั้นพลังของเครือข่ายต่าง ๆ ย่อมสำคัญ ความห่างเหินของสมาชิกในกลุ่มหากห่างไกลเชิงอุดมการณ์ย่อมเป็นภัย แต่หากความห่างเหินนั้นเป็นเพียงแค่กายภาพ ก็จะสามารถประคับประคองให้เป้าประสงค์ของเครือข่ายสัมฤทธิ์ผลได้ไม่ยากนัก ความโดดเดี่ยวและการยึดถือในวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมไม่อาจก่อก่อซึ่งอำนาจต่อรองได้ ยิ่งหากเป็นชานา เกษตรกร ชาวไร่ และชาวประมงด้วยแล้ว การเชื่อมกันของเครือข่ายคือพลังอำนาจของการต่อรองของกลุ่มคนชั้นล่างที่พยายามเปล่งเสียงไปยังรัฐ หรือพยายามเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงอำนาจบางอย่างเพื่อกรุยทางสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตที่ร่ายล้อมด้วยความยากจนคดเคี้ยว พลังอำนาจของเครือข่ายที่มาควบคู่กับเทคโนโลยีการสื่อสาร คือความหวังของการกรุยทางสู่อุดมคติแห่ง สังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน (Inclusive society) และไม่เกิดการเบียดขับออกไปซึ่งกันและกัน อันเป็นขุมพลังสำคัญของอำนาจต่อรองของกลุ่มที่ครั้งหนึ่งเคยมีประวัติศาสตร์เป็นคนชายขอบของสังคม

การสร้างเครือข่ายอำนาจแบบเดวิด โนก (David Knoke)

Knoke (2017) นำแนวคิดไปสู่การสร้างทฤษฎีเครือข่ายการดำเนินการทางการเมือง โดยกระบวนการที่โดดเด่นในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนใหญ่ การระบุนุสมมติฐานการวิจัยที่ทดสอบเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล อันเป็นผลมาจากรูปแบบและเนื้อหาของเครือข่ายอำนาจว่ามีผลต่อสังคมอย่างไร การใช้มาตรการเครือข่ายจากการสำรวจผู้คนในสังคมทั่วไป เขาระบุนุการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเครือข่ายศูนย์กลางนั้น พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั้งระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น ประชาชนส่วนใหญ่พูดถึงเรื่องทางการเมืองในประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้คนในสังคมกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในแง่มุมมองต่าง ๆ หลังจากการระบุนุพรกและการเลือกคุณสมบัติของนักการเมือง ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับมุมมองของการสร้างเครือข่ายอำนาจในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความเห็นในหลายแง่มุม บนเงื่อนไขความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แต่ว่าการพูดคุยกันทางการเมืองมักจะส่งเสริมการระดมในกิจการภายในองค์กรและในชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งการควบคุมลักษณะทางสังคมเช่น การลงคะแนนองค์ประกอบพรรคของเครือข่ายต่าง ๆ เป็นต้น การสร้างเครือข่ายอำนาจของ เดวิด โนก เขาระบุนุว่า สังคมเครือข่ายอำนาจนั้น จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการตีความต่อผลกระทบทางสังคมของยุคโลกาภิวัตน์ที่คืบคลานเข้ามาในสังคมโลกปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม บทบาทของเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในสังคมปัจจุบัน บ่งชี้ถึงความหมายของสังคมเครือข่ายที่กำหนดโดยทฤษฎี โดยการสร้างเครือข่ายอำนาจตามแนวคิดของ เดวิด โนก (David Knoke) ได้เสริมพลังตามทัศนสมานูเอล คาสเทลล์ ตลอดจนเครือข่ายสังคม โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวสังคมที่เชื่อมต่อไปสู่อินเตอร์เน็ต กลับมองว่าสื่อสังคมเป็นหลักฐานของแนวโน้มในยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งเสริมหลากหลายมิติทางวัฒนธรรม นวัตกรรม และเสรีภาพบางประเภท นอกจากนั้นแนวคิดที่วางกรอบไว้ใน MDG 8 กลับมองว่าประเด็นหลักเป็นการเข้าถึง ICTs เพื่อมุ่งเน้นมุมมองทางสังคมของการใช้ ICT ที่มีประสิทธิภาพบนความท้าทายในการใช้ความรู้ อีกทั้งการสื่อสารเพื่อการพัฒนาไม่ได้กำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการปรับการเข้าใจถึงวิธีการของ ICTs แต่ว่าเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในอำนาจของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้ต้องออกแบบโปรแกรมอย่างมั่นคงในบริบทที่แตกต่างกันของกลุ่มสังคมที่กำหนดความรู้ เพื่อประโยชน์จากการสื่อสารเหล่านั้นอาจกล่าวได้ว่าการที่เราจะเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญจึงนำไปสู่การก่อรูปของเครือข่ายสังคมว่า โจทย์คืออะไร และเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างไรในการสร้างความรู้ให้ยั่งยืน และที่สำคัญได้ส่งผลต่อเป้าหมายการพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างไร โดยเฉพาะรูปแบบที่เน้นการเข้าถึง ICTs ตลอดจนการตีความถึงสาเหตุของการแบ่งแยกระหว่างผู้ที่เข้าถึง ICTs และผู้ที่ยังไม่รู้จัก digital นั้นว่าเป็นเพราะเหตุใด เพื่อนำองค์ความรู้

ที่ได้ไปขยายวงกว้างออกไปโดยรวมความรู้ ทักษะเพื่อใช้ ICTs ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากปรากฏการณ์ข้างต้น ทำให้การแบ่งแยกทางสังคมส่งผลต่อผู้ที่ได้รับความรู้และทักษะที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้ผู้ที่ยังมีโอกาสในแง่นี้เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของโลกาภิวัตน์ อีกทั้งแนวโน้มความเหลื่อมล้ำทางรายได้เพิ่มขึ้นภายใต้สังคมเครือข่ายทั่วโลก เป็นเหตุให้การสื่อสารเป็นทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการพัฒนากระบวนการแข่งขันเชิงทฤษฎีที่แตกต่างกันต่อไปในอนาคต

การสร้างเครือข่ายอำนาจแบบไมเคิล แมนน์ (Michael Mann)

Mann (1986) ได้อธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย (Network) ต่าง ๆ ในสังคม กล่าวคือ อำนาจทางสังคมเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย (Network) ในสังคม ต่างมุ่งสู่การยกระดับการมีอำนาจ (Authority) ด้วยการสร้างเครือข่ายของตน นอกจากนั้นไมเคิล แมนน์ (Michael Mann) ได้เขียนหนังสือเรื่อง “The Sources of Social Power (1986)” เขาระบุว่าสิ่งที่เราไม่ได้พยายามลดช่วงเวลาในการจัดระเบียบความทันสมัย ลัทธิล่าอาณานิคมและการต่อต้าน เขาได้ตระหนักถึงกระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน ทำให้ลัทธิฟาสซิสต์ในสเปน เยอรมนี ก็มีความแตกต่างกัน เป็นเหตุให้อุดมการณ์ฟาสซิสต์ของฝรั่งเศส ได้รับรู้ถึงกระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ความคุ้นเคยทางกลไกของสังคม แต่ทว่าระดับมหภาคกลับมองว่ากลไกเชิงสาเหตุอันแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างและสถานการณ์ทางสังคมที่มีความหลากหลาย กลับนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระเบียบสังคม ตามแบบจำลองของ IEPM Model

ตามแนวคิดอุดมการณ์เศรษฐกิจทางการเมืองของ ไมเคิล แมนน์ (Michael Mann) เขากลับเชื่อว่าความเป็นจริงทางสังคม ส่วนใหญ่เป็นกระบวนการที่เป็นอิสระ ส่งผลให้การสร้างแหล่งอำนาจนั้นมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการเสริมอำนาจภายในรัฐให้เข้มแข็งขึ้น ดังนั้นแนวคิดเครือข่ายอำนาจของไมเคิล แมนน์ พบว่าเครือข่ายอำนาจนำไปสู่โครงสร้างอำนาจ อันประกอบด้วย 4 เครือข่าย หรือที่คุ้นเคยกันในนาม IEPM ดังนี้

1. เครือข่ายทางอุดมการณ์ (Ideological Network) เครือข่ายทางอุดมการณ์ได้ก่อรูปจากความต้องการของมนุษย์เพื่อค้นหาความหมายสูงสุดในชีวิตโดยแบ่งปันกัน ต่อมาการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจเกิดจากความต้องการของมนุษย์เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่าง เช่น บริโภคผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากผลของการรวมการระดมแรงงานอย่างเข้มข้นพร้อมกับการระดมเงินทุนทางการค้า เป็นเหตุให้ห่วงโซ่การผลิตมีคุณภาพดี ดังนั้นการรวมกันของพลังทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนที่เข้มแข็งนำไปสู่อำนาจทางการเมือง นั่นก็คือการควบคุมแบบรวมศูนย์และอาณาเขตของคนในสังคม

ลำดับต่อมา ไมเคิล แมนน์ ได้พูดถึงในแง่มองของจักรวรรดิและโลกาภิวัตน์ ในแง่มุมการสะท้อนให้เห็นในความหลากหลายของการตัดสินใจทางประวัติศาสตร์ของ ไมเคิล แมนน์ ว่า

ศตวรรษที่ผ่านมาได้รับการจัดโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้อำนาจทางการเมืองที่เป็นสากลเพื่อสร้างระบบการควบคุมที่กว้างขึ้น โดย ไมเคิล แมนน์ ได้กล่าวว่าการพัฒนานั้นจะได้ดีหรือไม่ดี เป็นพื้นฐานสำหรับการทำความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ ในอินเดียหรือจีนในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างการรวมพลังโดยการรวมกลุ่ม ทำให้การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจหรือกองทัพไม่สามารถกำหนดโครงสร้างได้ อีกทั้งการรวมกันทางสังคม แต่ทว่าประเด็นทางทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานขององค์กร ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ อุดมการณ์ และวัฒนธรรมยังก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางอุดมการณ์ทางโลกเช่นกัน หากเรากลับมาพิจารณาพลังของการเคลื่อนไหวเชิงอุดมการณ์ได้รวบรวมความหวังและความกลัวที่พิสูจน์ได้จากการดำรงอยู่ของพระเจ้าหรือความเป็นไปได้ของอนาคตสังคมนิยม ทำให้อุดมการณ์กลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในวิกฤติการณ์ที่อุดมการณ์และการปฏิบัติในสถาบันแบบเก่าดูเหมือนจะไม่ทำงานอีกต่อไป อย่างไรก็ตามอุดมการณ์ที่เหนือธรรมชาติเป็นความทะเยอทะยานที่จะดึงดูดการเปลี่ยนแปลงจากเครือข่ายพลังงานที่แตกต่างกัน ไมเคิล แมนน์ ได้อธิบายถึงอุดมการณ์อันยิ่งใหญ่บนโลก ตามแนวคิดที่สร้างภาพโลก ไมเคิล แมนน์ กล่าวว่าผู้เปลี่ยนสัญญาณของประวัติศาสตร์แท้จริงแล้ว อุดมการณ์ที่เหนือธรรมชาติเป็นเพียงแหล่งที่มาของอำนาจทางสังคม

อุดมการณ์เชิงสถาบันแสดงให้เห็นว่าอำนาจอุดมการณ์กลับถูกซ่อนอยู่ในจิตใจได้สำนึกของกลุ่มอนุรักษนิยม ที่ทำหน้าที่ในการรักษาระเบียบทางสังคมในปัจจุบัน ขณะที่อุดมการณ์เหนือธรรมชาติกลับตอบสนองต่อความไม่แน่นอนทางสังคมและวิกฤติ ตัวอย่างของอุดมการณ์ที่เป็นระบบที่ได้รับการยอมรับมายาวนาน คือ Marxists เป็นพลังอุดมการณ์แบบดั้งเดิม ดังนั้นอุดมการณ์อันทรงพลังเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างเหตุผล คุณธรรมและอารมณ์ ทำให้ความศรัทธาและความมุ่งมั่นทางอารมณ์มีความน่าเชื่อถือ เพราะอุดมการณ์จะไม่แพร่กระจายเป็นอย่างอื่นแม้แต่การรับรู้ทางศีลธรรมและอารมณ์เช่นเดียวกับทางวิทยาศาสตร์

การปลดปล่อยคุณสมบัตินี้ของอุดมการณ์ ความรู้สึกของการปลดปล่อยตัวเองจากโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่น ทำให้มนุษย์มีความคิดที่เป็นอิสระ อย่างไรก็ตามความแตกต่างของอุดมการณ์ก็มักจะทำการเปิดกว้างเช่นเดียวกับความคิดและค่านิยม จากประเพณีท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสิ่งสำคัญเรื่อย ๆ มาตามกระบวนการโลกาภิวัตน์ แต่ขณะเดียวกันอุดมการณ์จึงมีลักษณะที่โดดเด่นตาม โครงสร้างอุดมการณ์ของตัวเองขึ้นมา ซึ่งค่อย ๆ กลายเป็นกิจวัตรประจำวันในชีวิตไปแล้ว และความเชื่อของผู้อยู่อาศัย(แม้จะมีวัฒนธรรมย่อยที่ไม่เห็นด้วยเสมอ) เมื่อสิ่งนี้ดูเหมือนจะไม่สามารถอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ ดังนั้นอุดมการณ์ได้กลายเป็นเหมือนบรรพบุรุษในการสร้างความชอบธรรมเชิงพฤติกรรมทางโลกไปเสียแล้ว

2. เครือข่ายทางเศรษฐกิจ (Economic network) อำนาจทางเศรษฐกิจเกิดจากความต้องการของมนุษย์ เพื่อแยกแปลงแปรสภาพการบริโภคผลิตผลจากธรรมชาติ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจนี้มีอำนาจเพราะการระดมแรงงานอย่างเข้มข้น กับวงจรที่กว้างขวางมากของทุนการค้าและโศกการผลิตซึ่งเป็นการรวมกันของพลังอำนาจที่เข้มข้นส่งผลต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเศรษฐกิจ กล่าวคือสิ่งที่แทรกซึมเข้าไปในชีวิตของคนส่วนใหญ่เป็นประจำเช่น ชีวิตการทำงานประมาณหนึ่งในสามของทุกวัน เศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนำมาซึ่งความรวดเร็วหรือน่าทึ่งซึ่งแตกต่างจากอำนาจทางทหาร โดยองค์กรหลักของอำนาจทางเศรษฐกิจในยุคสมัยนี้เป็นระบบทุนนิยมอุตสาหกรรม ซึ่งการพัฒนาเครื่องมือและเทคนิคของอุตสาหกรรมนำไปสู่ทุนนิยมซึ่งมีคุณสมบัติอยู่ 3 ประการ ประการแรก คือ ทุนนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนที่มีทรัพยากรทางเศรษฐกิจเพียงไม่กี่แห่ง ประการที่สอง คือ แรงงานจำนวนมากถูกแยกออกจากความเป็นเจ้าของเพื่อควบคุมเฉพาะทักษะแรงงานของตนเอง แต่อย่างเป็นทางการที่จะขายแรงงานของพวกเขาในตลาดเสรี และประการสุดท้าย คือ ทุนนิยมปฏิบัติต่อวิธีการผลิตทั้งหมด รวมถึงแรงงานเป็นสินค้าที่ซื้อขายได้ในตลาดหลักของตลาดทุน แรงงาน ผลิตผล และการบริโภคมีการซื้อขายซึ่งกันและกันในตลาด นอกจากนี้ทุนนิยมยังเป็นองค์กรพลังที่มีพลวัตอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีความรับผิดชอบต่อนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามอาณาจักรทางเศรษฐกิจและการปฏิวัติระดับโลกในปี 1890–1945 นั้นแทบจะไม่เกิดขึ้นทันที เป็นการสะสมทุนอย่างต่อเนื่องของทุนนิยม นำมาซึ่งกระบวนการขยายตลาดที่กระจายไปทั่วโลกอย่างมั่นคงและเป็นธรรมชาติ นอกจากนั้นการขยายตัวยังซับซ้อนโดยเฉพาะการทำงานร่วมกันระหว่างนานาชาติและทุนข้ามชาติไว้ด้วยกัน ได้ส่งผลต่อทุนนิยมยังผสานรวมอำนาจที่เข้มข้นเข้ากับอำนาจเข้าไปแทรกซึมลึกในชีวิตของเรา เป็นเหตุให้ตลาดสินค้าทุกอย่างเป็นเพียงการพูดเท็จจริงของกระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่แท้จริง ซึ่งยังคงดำเนินต่อไปในระบบทุนนิยม

3. เครือข่ายทางการเมือง (Political network) อำนาจทางการเมืองคือการควบคุมจากส่วนกลางและอาณาเขตของชีวิตทางสังคมซึ่งเป็นหน้าที่พื้นฐานของรัฐบาล การที่รัฐมีการแบ่งแยกระหว่างอำนาจทางการเมืองและอำนาจทางทหาร ตัวอย่างเช่น กรณีนาซีและสตาลินฆ่าผู้คนจำนวนมากที่มีอาชญากรรมเพียงอย่างเดียวที่จะต้องมียุทธลักษณะของศัตรูว่าเป็นชาวยิว เป็นต้น ทำให้รูปแบบทางกฎหมายเป็นของปลอม ศตวรรษที่ 19–20 รัฐบาลเริ่มแพร่หลายไปทั่วโลกมากขึ้น ส่งผลต่อความเข้มงวดมากขึ้น หากกลับมาพิจารณาพลเมืองของตน โดยการใช้อิทธิพลได้ขอบเขตและกฎหมายที่ถูกต้อง ทำให้ความรู้ศึกษาดินนิยมเพิ่มขึ้นอย่างที่เราเห็นความเป็นชาตินิยมก้าวร้าวนั้นผลมาจากสาเหตุของสงคราม ทว่าลัทธิชาตินิยมมีเนื้อหาทางอารมณ์ ดังนั้นอุดมการณ์ที่แท้จริงในช่วงแรกพ้นจากความเป็นจริงไปในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการเติบโตของชาติ ดังเช่น

อาสาสมัคร ได้รับการแปรสภาพเป็นพลเมือง ซึ่งได้รับสิทธิพลเมืองสิทธิทางการเมืองและสังคมที่เท่าเทียมกัน สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองก็ขยายไปถึงทุกคน แต่ขณะเดียวกันประชาธิปไตยเสรีแผ่ขยายไปทั่วประเทศก้าวหน้า ด้วยเหตุนี้การขยายสิทธิดังกล่าวทำให้ระบอบประชาธิปไตยแพร่ขยายไปทั่วโลก อาจกล่าวได้ว่าการเมืองสมัยใหม่ในระบบทุนนิยมได้มีการต่อสู้ทางชนชั้นอย่างประณีประนอม หากรัฐบาลสูญเสียความชอบธรรมอาจเป็นอันตรายต่อการอยู่รอดของระบอบการปกครอง

คำว่าลัทธิชาตินิยมคือ อุดมการณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากความเป็นอิสระจากกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่นองค์กรทางเศรษฐกิจใด ๆ ต้องการสมาชิกเพื่อการแบ่งปันค่านิยมและบรรทัดฐานทางอุดมการณ์ ดังนั้นอุดมการณ์ทหารและองค์กรทางการเมืองจะช่วยเสริมสร้างโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ดี หากกลับมาพิจารณาเครือข่ายความสัมพันธ์กับขอบเขตทางสังคม ส่งผลให้พลวัตทางความสัมพันธ์ได้ก่อเกิดความไม่คาดฝันขึ้น นอกจากนั้นเครือข่ายปฏิสัมพันธ์ทางสังคมยังกำหนดให้แต่ละคนมีขอบเขตที่แตกต่างกันและพัฒนาตามตรรกะภายในหลักของตัวเอง ดังนั้น โมเดล IEPM จึงสามารถวิเคราะห์การจัดการกับสังคมได้จริง อาจกล่าวได้ว่าเครือข่ายองค์กรที่แตกต่างกันและวิธีการที่มนุษย์เฝ้าหาเป้าหมายในการรวมกันนั้น ขึ้นอยู่กับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดค่าพลังงานที่ได้รับในอดีต นี่คือกลไกหลักของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสังคมมนุษย์ นอกจากนั้นการป้องกันไม่ให้มีอำนาจจากชนชั้นสูงกับอำนาจอย่างไม่มีกำหนด ทำให้ความสัมพันธ์ด้านอำนาจนั้นอาจจะสานสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนกันและเครือข่ายอำนาจนั้นยังสามารถกำหนดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้

4. เครือข่ายทางทหาร (Military network) อำนาจทางทหารมุ่งเน้นไปที่ร่างกาย ผู้ถืออำนาจทางทหารมักจะกล่าวว่า ถ้าคุณต่อต้านคุณจะตาย เนื่องจากภัยคุกคามที่ร้ายแรงถึงตายนั้นนำกลัว อย่างไรก็ตามอำนาจทางทหารทำให้เกิดอารมณ์ทางจิตใจที่โดดเด่นและอาการทางสรีรวิทยาของความกลัว แต่ขณะเดียวกันการเผชิญหน้ากับความเปราะบางได้ของความเจ็บปวด ความสูญเสียอวัยวะหรือความตายอำนาจทางทหารนั้นเป็นเรื่องจริง ความเป็นอิสระทางทหารนำมาสู่การคุกคามของการรัฐประหาร นอกจากนั้นความไม่ไว้วางใจในกองทัพมักจะสร้างกองกำลังติดอาวุธ พลังอำนาจทางทหารได้ใช้กลวิธีของอำนาจเหนือบุคคลภายนอก

ดังนั้นจะสรุปได้ว่าเครือข่ายอำนาจนั้น คือการรวมกลุ่มเครือข่ายของตนเองให้มีอำนาจการมุ่งสู่อำนาจกล่าวคือ อำนาจทางสังคมเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย (Network) ในสังคมต่างมุ่งสู่การยกระดับการมีอำนาจ (Authority) ด้วยการสร้างเครือข่ายของตน แต่สังคมส่วนใหญ่เป็นกระบวนการที่เป็นอิสระ ส่งผลให้การสร้างแหล่งอำนาจนั้นมีความแตกต่างกัน แยกต่างในที่นี้คือเครือข่ายที่แตกต่างกันเช่น เครือข่ายทางการเมืองก็จะสร้างเครือข่ายอำนาจทางการเมืองของ

เครือข่ายของตนเอง ถ้าหากเป็นเครือข่ายทางการศึกษาก็จะสร้างเครือข่ายอำนาจทางการศึกษา เช่นเดียวกัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับ การผลิตซ้ำ

การผลิตซ้ำทางอำนาจที่จะนำไปสู่การขึ้นมาเป็นนักการเมือง หรือ ขึ้นมาเป็นกลุ่มการเมืองประจำจังหวัดสิ่งที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งคือการรักษาซึ่งคะแนนนิยมในพื้นที่ โดยใช้การผลิตซ้ำของกลุ่มที่เคยปฏิบัติมาโดยการนำมาผลิตซ้ำ เพียงแค่เปลี่ยนบริบท หากพิจารณาในแง่ของความหมายของการผลิตซ้ำได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เปรมจิต มีวันดี (2548) ได้ให้ความหมายการผลิตซ้ำว่า การผลิตซ้ำขึ้นมาใหม่ แต่ยังคงความหมายเดิม เช่น การนำเอาละคร โทททัศน์เรื่องเก่ามาผลิตใหม่ แต่ยังคงเค้าโครงเรื่องไว้เหมือนเดิม แค่เปลี่ยนบทบาทไปตามบริบทต่าง ๆ

เปรมจิต มีวันดี (2548) ได้ให้ความหมายการผลิตซ้ำว่า การผลิตซ้ำขึ้นมาใหม่ แต่เพื่อจะต้องการเสนอความหมายใหม่ที่ขัดแย้งกับความหมายเก่าที่มีอยู่หรือขัดกับสามัญสำนึกของผู้รับสาร มีอยู่ หรือขัดกับความรู้ที่ยอมรับกันโดยปริยาย ตัวอย่างเช่น หากสังคมมีความเข้าใจว่าพวกกรักร่วมเพศมีจิตใจวิปริต หากต้องการที่จะผลิตซ้ำภาพของเกย์เสียใหม่ว่าเป็นบุคคลที่มีจิตใจปกติ ธรรมดา เพียงแต่มีรสนิยมทางเพศที่แปลกออกไป ผลิตซ้ำแบบสร้างความหมายใหม่จะต้องจัดระบบความหมายใหม่ให้ถูกอ่านจากจุดยืนอย่างเข้มงวด

จากแนวคิดการผลิตซ้ำได้มีนักวิชาการหลาย ๆ สำนักได้กล่าวถึง เรื่องการผลิตซ้ำ เพื่ออธิบายความหมายและกระบวนการผลิตซ้ำไว้ในหลาย ๆ ทศนะ ดังนี้

เปรมจิต มีวันดี (2548) ได้ให้ความหมายการผลิตซ้ำว่า เมื่อมีการผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาแล้ว จำเป็นต้องมีการผลิตซ้ำสืบทอดอยู่เสมอ จึงจะเป็นหลักประกันความต่อเนื่องยืนยาวของสิ่งนั้น หากขาดการผลิตซ้ำสิ่งนั้น ๆ จะสูญหายไป

สำนักคิดวัฒนธรรมนิยมชาวอังกฤษได้นำแนวคิดของ สำนักเศรษฐศาสตร์การเมือง มาประยุกต์และอธิบายความหมายและกระบวนการของการผลิตซ้ำใหม่ โดยอธิบายความหมายและกระบวนการผลิตซ้ำไว้ในหลาย ๆ ทศนะ ดังนี้

เปรมจิต มีวันดี (2548) ได้ให้ความหมายการผลิตซ้ำว่า การทำซ้ำ (Copy or making a copy) เช่น การทำภาพเขียนหรือการกระทำอะไรก็ตามที่เหมือนกับของเดิมขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่งหรือหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งการทำซ้ำนี้อาจจะอาศัยเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ เข้ามาช่วยด้วยก็ได้

กาญจนา แก้วเทพ (2547) ได้ให้ความหมายการผลิตซ้ำว่า การผลิตซ้ำ (Reproduction) นั้น หากมองในแง่ของระบบความหมาย อาจแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง “การผลิตซ้ำขึ้นมาใหม่แต่ยังคงความหมายเดิม” และกรณีที่สอง “การผลิตซ้ำขึ้นมาใหม่เพื่อสร้างความหมายที่

ขัดแย้งต่อความหมายเดิมที่มีอยู่หรือขัดต่อสามัญสำนึกที่ผู้รับสารมีอยู่หรือคัดค้านต่อความรู้ที่ยอมรับกันโดยปริยาย”

จากความหมายของการผลิตซ้ำตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้ การผลิตในรูปแบบเดิม ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่เหมือนเดิม ผลิตในรูปแบบเก่าหรือในรูปแบบใหม่แต่ผลที่ออกมาคือการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการในการผลิต โดยที่ใช้รูปแบบการผลิตซ้ำที่แตกต่างกันออกไปแต่ยังคงความหมายไว้แบบเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมถึงจะมีการผลิตในรูปแบบที่ต่างกันออกไป แต่ผลลัพธ์ยังเป็นแบบเดิม สามารถเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่แวดล้อมอยู่รอบตัวบุคคล เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันการเมือง ในขณะที่ทุกวันนี้มีปฏิบัติการทางสังคมก่อเกิดขึ้นผ่านสื่อต่าง ๆ จะมีเพียงบางสิ่งบางอย่างที่ยังคงอยู่เนื่องจากเกิดการผลิตซ้ำอยู่เรื่อยมา

เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สันติ วิชัยพล (2553) ได้วิจัยเรื่อง การปรับตัวของพรรคการเมืองไทยหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของพรรคการเมืองไทยภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เพื่อศึกษาศึกษาผลกระทบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ต่อการปรับตัวของพรรคการเมือง เพื่อศึกษาการปรับตัวของพรรคการเมืองไทยที่เกิดขึ้นภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ผลวิจัยพบว่า รัฐบาลภายใต้การนำพรรคไทยรักไทย (อดีต) บริหารประเทศราบรื่นไร้อุปสรรคในสมัยแรก ส่วนสมัยที่สองปลายปี พ.ศ. 2548 ได้เกิดกระแสต่อต้านจากบุคคลหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่เรียกตัวเองว่ากลุ่มพันธมิตรชุมนุมขับไล่นายกให้พ้นจากตำแหน่งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยเหตุผลส่อไปในทางทุจริตเชิงนโยบายและขายหุ้นของบริษัทในครอบครัว อย่างมีเงื่อนไขให้แก่บริษัทข้ามชาติ ทำให้นายกรัฐมนตรีขาดความชอบธรรมในการบริหารประเทศประกอบกับความขัดแย้งของพรรคการเมืองรวมถึงภาคสังคมต่าง ๆ ขยายเป็นวงกว้างในระดับประเทศยากที่จะหาทางยุติปัญหาความขัดแย้งได้ จึงจำเป็นที่จะต้องประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชนตัดสินใจใหม่ โดยกำหนดวันเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549

จากการเลือกตั้งใหม่ก็ไม่สามารถหาข้อยุติความขัดแย้งของพรรคการเมืองได้ กลับเพิ่มทวีความตึงเครียดทางการเมืองให้หนักยิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดรัฐประหารยึดอำนาจ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และได้ใช้เวลาต่อมาได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ 50 โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร) และประกาศใช้รัฐธรรมนูญ 50 ฉบับที่ 18 ฉบับถาวร เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่งผลให้พรรคการเมืองต้องปรับตัวตามบริบทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ 50 เช่น การ

ปรับตัวตามโครงสร้างทางการเมืองรัฐธรรมนูญ 50 ฉบับแรกที่บัญญัติไว้ชัดเจนว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะตั้งกระทู้ถามอภิปรายหรือลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีที่เป็นหัวหน้าพรรคที่ตนสังกัดได้โดยไม่ต้องฟังมติพรรค รัฐธรรมนูญ 50 ได้เปลี่ยนระบบการปกครองจากระบบกึ่งรัฐสภาไปเป็นระบบรัฐสภาตามปกติทำให้รัฐสภามีความเข้มแข็งจากเดิมที่เป็นรัฐธรรมนูญ 40 ได้เปลี่ยนระบบการเมืองไทยจากระบบรัฐสภาไปเป็นระบบกึ่งรัฐสภาสมัยใหม่โดยให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็ง

ผลกระทบต่อพรรคการเมืองก็คือประเด็นโครงสร้างการเมือง พรรคการเมือง สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาเกือบครึ่งของจำนวนสมาชิกมาจากการแต่งตั้งและลดอำนาจฝ่ายบริหารพรรคการเมือง เพิ่มอำนาจให้ฝ่ายนิติบัญญัติตุลาการ ลดการผูกขาดอำนาจเพิ่มมาตรการตรวจสอบและให้สิทธิประชาชนฟ้องร้องศาลรัฐธรรมนูญหากรัฐไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้รัฐบาลอ่อนแอทำให้รัฐบาลและพรรคการเมืองต้องตอบสนองประชาชนหากละเมิดหลักรัฐธรรมนูญจะอยู่ลำบาก ระบบการเมืองเป็นกติกาที่มีผลต่อกระบวนการและพฤติกรรมทางการเมืองที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมช่วยสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยกลับคืนมาอย่างเป็นสากลและเป็นการแก้ไขปัญหอย่างเป็นสถาบันภายใต้ความขัดแย้งและทางตันทางการเมืองช่วยให้กลุ่มทุกกลุ่มที่มีความขัดแย้งและเผชิญหน้ากันทางการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมโดยพรรคการเมืองเป็นองค์กรนำ พรรคการเมืองในฐานะเป็นสถาบันสำคัญที่อยู่ในโครงสร้างส่วนบนและโครงสร้างส่วนกลางในแง่ตัวเชื่อมในลักษณะเครือข่ายของสาขาพรรคในต่างจังหวัดและชนบท และทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในฐานะตัวแทนส่วนใหญ่ในประเทศเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากระบบการเมืองใดหรือรัฐธรรมนูญใดไม่ชอบมาพากลก็จะนำไปสู่ความขัดแย้งของพรรคการเมืองและเรียกร้องให้มีการแก้ไขกลายเป็นข้อขัดแย้งทางการเมืองจนบางครั้งเกิดเป็นความตึงเครียดทางการเมืองเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

เบญจวรรณ บุญโทแสง (2550) ได้วิจัยเรื่อง พัฒนาการการปรับตัวทางการเมืองของกลุ่มอำนาจท้องถิ่นภายหลังการผนวกดินแดนของสยาม (พ.ศ. 2442-2547) กรณีศึกษาตระกูล ณ เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเสื่อมอำนาจและปฏิกริยาของตระกูล ณ เชียงใหม่ ต่อนโยบายการผนวกดินแดนของสยาม เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการปรับตัวตลอดจนผลจากการปรับตัวของบุคคลตระกูล ณ เชียงใหม่เพื่อรักษาความเป็นชนชั้นนำ ผลวิจัยพบว่า นับตั้งแต่พระเจ้ากาวิละและพระอนุชาทั้ง 6 คนได้เข้าสวามิภักดิ์กับสยามและสามารถยึดเมืองเชียงใหม่จากพม่าได้สำเร็จ เชียงใหม่ก็มีฐานะเป็นเมืองประเทศราชของสยาม การดำเนินนโยบายของสยามต่อเมืองเชียงใหม่นั้นมีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอน เริ่มจากการให้อิสระในการปกครองตนเองแก่เจ้าหลวงและเจ้านายบุตรหลายภายใต้เงื่อนไขที่ไม่เข้มงวด โดยอาศัยนโยบายผูกใจเจ้านายฝ่ายเหนือต่อมาจึง

เริ่มเข้าแทรกแซงอำนาจท้องถิ่นและดำเนินการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะดำเนินการผนวกดินแดนเชียงใหม่ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสยามอย่างเต็มรูปแบบ นโยบายผนวกดินแดนของสยามได้ส่งผลให้อัตลักษณ์ท้องถิ่นถูกทำลายและเกิดการก่อรูปสำนึกใหม่ขึ้นทดแทน นั่นคือ สำนึกความเป็นไทยร่วมกันเพื่อความเป็นเอกภาพแห่งชาติ จนกระทั่งใน พ.ศ. 2475 เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคณะราษฎร เชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นเพียงสามัญชนธรรมดากายใต้สกุล ณ เชียงใหม่สืบมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดการดำเนินนโยบายผนวกดินแดนอย่างเบ็ดเสร็จ กลุ่มเจ้าหลวงและเจ้านายบุตรหลานซึ่งเป็นกลุ่มอำนาจเดิมต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอันนำมาสู่ความอ่อนแอทั้งในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม

ปฏิริยาการแสดงออกอันเป็นกระบวนการตอบโต้อำนาจรัฐจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เจ้านายตระกูล ณ เชียงใหม่ก้าวเข้าสู่กระบวนการปรับตัวในสองลักษณะควบคู่กันเพื่อเป็นเครื่องรับประคะความสำเร็จในการรักษาสถานภาพ กล่าวคือ การต่อสู้เรียกร้อง ทำทนายอำนาจรัฐ และการคืนรนแสวงหาอำนาจอื่นมาทดแทนอำนาจเดิมที่สูญหายไป การปรับตัวของกลุ่มเจ้านายส่วนใหญ่มีวิธีการต่อสู้เรียกร้องหลายรูปแบบ แต่เป็นในลักษณะที่ประนีประนอม ไม่เข้มแข็ง และไม่หวังผลในทางปฏิบัติมากนัก ทำให้การต่อสู้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามกลุ่มเจ้านายได้มีการปรับตัวโดยคืนรนแสวงหาอำนาจอื่นทดแทนอำนาจเดิมที่สูญหายไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อแสวงหาช่องทางในการรักษาพื้นที่ทางสังคมให้ใกล้เคียงกับอดีตให้มากที่สุด

เดชณรงค์ ไพบูลย์นนทพงศ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, ดิน ปรัชญฤทธิ, และนิพนธ์ โชะเฮง (2562) ศึกษาเรื่อง พัฒนาการการจัดตั้ง การดำรง และการปรับตัวของพรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อศึกษาพัฒนาการ การจัดจัดตั้ง การดำรงอยู่และการปรับตัว การเปรียบเทียบของพรรคการเมืองทั้งสามพรรค คือ พรรคพลังชล พรรคชาติไทยพัฒนา และพรรคภูมิใจไทย ที่ก่อตั้งโดยกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า พรรคการเมืองทั้งสามพรรค มีสาเหตุของการจัดตั้งพรรคแตกต่างกันตามสถานการณ์ทางการเมือง แต่ละพรรคต่างมีฐานเสียงเป็นของตนเอง การแข่งขันอาศัยทุนของพรรค นโยบาย และยุทธศาสตร์ทางการเมือง พรรคสามารถรักษาพื้นที่ทางการเมืองไว้ได้ด้วยความเป็นท้องถิ่นนิยมและระบบอุปถัมภ์ โดยแต่ละพรรคจะมีพื้นที่ทางการเมืองของพรรค ได้แก่ พรรคพลังชล พื้นที่ฐานเสียงสำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี พรรคชาติไทยพัฒนา จังหวัดสุพรรณบุรี และพรรคภูมิใจไทย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งสามพรรค เน้นนโยบายและอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่น มุ่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม การดำรงอยู่ที่สำคัญของพรรค คือ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรค สำหรับโครงสร้างและรูปแบบของพรรคการเมืองทั้งสามพรรคนั้น สิ่งสำคัญของพรรคจะถูกจัดโครงสร้างที่มีลำดับความสำคัญของ

พรรค ทั้งหัวหน้าพรรค ประธานที่ปรึกษาพรรค หรือที่ปรึกษาพรรค แม้บางคนที่ข้อจำกัดทางการเมืองหรือถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง แต่ก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในพรรค การปรับตัวและการดำรงอยู่ของพรรคนั้น

พรรคการเมืองทั้งสามพรรค พยายามสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองของพรรคโดยมีท้องถิ่นนิยมและระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองในพื้นที่ของตนเองเป็นสำคัญ และพรรคการเมืองทั้งสามพรรค สามารถมีการพัฒนาการจัดตั้ง การดำรงและการปรับตัวของพรรค โดยใช้การเมืองระดับท้องถิ่นเป็นฐานคะแนนเสียงสำคัญ มีการสร้างเครือข่ายอำนาจทางการเมือง จัดตั้งระบบหัวคะแนนในทุกระดับชั้น ทำให้สามารถดูแลพื้นที่ฐานคะแนนเสียงได้อย่างทั่วถึงและอาศัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่ดำรงอยู่มานานในสังคมเพื่อเชื่อมต่อการเข้าถึงอำนาจทางการเมือง

รัฐชาติ ทัศนัย (2559) ได้วิจัยเรื่อง การปรับตัวตามบริบททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นอีสานวัดอุประสงค์ เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้นำท้องถิ่นอีสานในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองปกครองในอีสาน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และรักษาอำนาจการปกครองจากการรุกรานจากต่างชาติ ผลวิจัยพบว่า การปรับตัวของผู้นำท้องถิ่นอีสานแบ่งออกเป็นสามยุคสมัยโดยเริ่มจากยุคที่ 1 ในภาคอีสานของประเทศไทยเริ่มก่อตั้งเมืองเมื่อราวต้นรัตนโกสินทร์เท่านั้น โดยจะมีผู้คนที่เข้ามาสองกลุ่มคือ จะเข้ามามีอิทธิพลและกลุ่มที่เข้ามาหลังฝรั่งเศสเข้ามามีอิทธิพลแล้ว โดยกลุ่มที่เข้ามาก่อนฝรั่งเศสจะเข้ามามีอิทธิพลคือกลุ่มที่อพยพหนีภัยสงครามจากประเทศลาวในขณะที่ทั้งก่อนและหลังการกรณีกบฏเจ้าอนุวงศ์ ส่วนใหญ่จะมาจากฝั่งลาวเพื่อนหนีความวุ่นวายและความขัดแย้งจากภัยสงคราม แต่ก็ยังไม่มีการเมืองที่ชัดเจนเป็นเพียงเจ้าเมืองและผู้นำปกครองกันเองอย่างไรก็ตามมีหลายเมืองในอีสานขณะยังสวามิภักดิ์ต่อลาวและบางเมืองก็สวามิภักดิ์ต่อไทยจึงทำให้ไทยได้มีการปราบปรามบุคคลที่สวามิภักดิ์ต่อเราเพื่อแสดงให้เห็นว่าไทยนั้นอยู่เหนือกว่าลาว หลังจากที่ไทยได้รับชัยชนะก็กวาดต้อนผู้คนจากลาวข้ามมาอยู่ฝั่งไทยโดยอาศัยอยู่บริเวณฝั่งแม่น้ำโขง หรือภาคอีสานของไทยในปัจจุบัน

ยุคที่ 2 การดึงอำนาจสู่ส่วนกลางการสูญเสียอำนาจ การต่อต้านและปรับตัวของผู้นำท้องถิ่นเดิม หลังจากการเสียดินแดนให้กับชาติตะวันตกเป็นเหตุผลสำคัญในการนำไปสู่การปฏิรูปการปกครองในสมัยราชการที่ 5 การปฏิรูปครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะการบริหารราชการครั้งสำคัญของประเทศไทยและส่งผลถึงความคิดความเชื่อและทัศนคติคนไทยในปัจจุบัน ซึ่งการปฏิรูปประกอบไปด้วยกัน 3 ส่วนคือ 1.การปรับปรุงและปฏิรูปการบริหารราชการส่วนกลาง 2.การบริหารราชการส่วนภูมิภาค 3.การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการปฏิรูปส่งผลให้มีการดึงหรือถอดอำนาจที่มีแต่เดิมของผู้นำท้องถิ่นหรือเจ้าเมืองเดิมในขนาดนั้นเข้าสู่ส่วนกลาง

โดยส่วนกลางโอนอำนาจดังกล่าวไปให้ตัวแทนหรือข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลางเข้าไปปกครองแทนผู้นำท้องถิ่น โดยปกครองแบบเทศบาล

ยุคที่ 3 การกระจายอำนาจและการเรียกร้องอำนาจในการบริหารท้องถิ่นตนเองจากส่วนกลาง หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยปี 2475 ก็เริ่มมีแนวคิดการกระจายอำนาจส่วนกลางสู่ท้องถิ่นซึ่งเป็นแนวที่มาบรรยากาทางการเมืองที่ประชาชนเริ่มสนใจในสิทธิเสรีภาพการเลือกตั้งการปกครองแบบประชาธิปไตย จนกระทั่งในปี 2476 รัฐบาลได้ออกกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการปกครองท้องถิ่นในระยะแรกกฎหมายเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิ์เข้ามาเป็นที่ปรึกษาให้กับข้าราชการประจำ และต่อมารัฐบาลได้มีการจัดการเลือกตั้งของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเดิมนั้นเองหลังจากมีการปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น ทำให้เกิดตำแหน่งทางการเมืองการปกครองขึ้นมามากมายเช่นนายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรวมไปถึงกลุ่มผู้นำท้องถิ่นได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ครูประชาบาล ทหารดี ตลอดจนอดีตข้าราชการ เมื่อมีตำแหน่งเข้ามามากมายจึงทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นเก่ามีความจริงใจและชัดเจนมากขึ้นในการที่จะเข้ามามีบทบาทในการปกครอง และมีการแข่งขันกันอย่างจริงจัง เพื่อที่จะเข้ามามีอำนาจและแสวงหาผลประโยชน์ต่าง ๆ ในท้องที่ของตนเอง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเมืองการปกครองจากศูนย์กลางอำนาจของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการดำรงอยู่ของผู้นำท้องถิ่นในอีสานแต่ละยุคอย่างไรก็ตามผู้นำท้องถิ่นอีสานจะมีการปรับตัวให้สอดคล้องตามรูปแบบและนโยบายที่มาจากส่วนกลางได้เสมอ

แม้ว่าอำนาจของกลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานในระบบการปกครองเดิมจะถูกทำลายลงไปแต่ก็ถูกแทนที่โดยกลุ่มผู้นำท้องถิ่นอีสานกลุ่มใหม่เสมอเช่นกันการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของส่วนกลางผู้นำท้องถิ่นอีสานนั้นมีลักษณะสำคัญคือการปรับตัวเพื่อคงอำนาจและผลประโยชน์ของตนเองและกลุ่มไว้และปรับตัวเพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ใหม่เมื่อสูญเสียอำนาจและผลประโยชน์เดิมของตนเองและกลุ่มลงไป การปรับตัวที่สอดคล้องกับบริบทของรัฐบาลการนี้ทำให้ผู้นำท้องถิ่นอีสานสามารถนอนอยู่แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองการปกครองในทิศทางใดก็ตาม

ชาลินี สนพลาย (2559) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของสโมสรชมรมรีเฟเฟอซีในการรักษาและสร้างฐานเสียงทางการเมืองของกลุ่มเรารักชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เจเนอไรท์ทางเศรษฐกิจและการเมืองที่เข้ามามีบทบาทในสโมสรฟุตบอล ผลวิจัยพบว่า ในปัจจุบันมีนักการเมือง ได้เข้ามามีบทบาทโดยตรงในสโมสรฟุตบอลไทยเป็นจำนวนมากจากข้อมูลของบริษัท ไทยพีริเมียร์ลีกพบว่ามีสโมสรการแข่งขันไทยทั้งสิ้นจำนวน 26 สโมสร โดยมีสโมสรฟุตบอลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ

นักการเมืองและพรรคการเมืองจำนวน 12 สโมสร หนึ่งในนั้นคือสโมสรฟุตบอลชลบุรีเอฟซี เนื่องจากมีการกระจายอำนาจภายใต้รัฐธรรมนูญ 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ส่งผลให้มีการแข่งขันในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความเข้มข้นและได้รับความสนใจจากนักการเมืองมากขึ้นทั้งยังทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่ด้านการส่งเสริมกีฬาและการดูแลสุขภาพกีฬาซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของซีพกล่าวคือตั้งกายเป็นช่องทางหลักในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง นักการเมืองจึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างและรักษาฐานเสียงมากขึ้นทำให้สโมสรฟุตบอลมองในฐานะช่องทางหนึ่งในการสร้างและรักษาฐานเสียงด้วย โดยกลุ่มสโมสรฟุตบอลชลบุรีเอฟซี ที่มีนายวิทยา คุณปลื้ม เป็นประธานสโมสร และในช่วงนั้นชาวชลบุรีได้ให้ความสนใจและมีความนิยมในกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างมาก และในช่วงเวลานั้นสโมสรชลบุรีเอฟซี มีผลงานที่ยอดเยี่ยมในการแข่งขันจึงทำให้ชาวชลบุรียิ่งให้ความสนใจมากเพิ่มขึ้นไปอีก

เหตุการณ์ที่ปรากฏดังกล่าวในความนิยมของประชาชนเป็นอย่างมากบ่งบอกได้อย่างชัดเจนว่าการลงทุนทางด้านกีฬาฟุตบอลของกลุ่มตระกูลคุณปลื้มหรือกลุ่มบ้านใหญ่ชลบุรีได้รับการตอบกลับอย่างดีเยี่ยมในเรื่องของฐานเสียงคะแนนไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งในระดับชาติ จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าปรากฏการณ์ที่นักการเมืองเข้ามาเป็นเจ้าของหรือผู้สนับสนุนฟุตบอลอาชีพนั้นไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง หรือเพื่อหวังฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของตนเองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นนั่นเอง

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และจุฑามาศ ไชยรบ (2545) ได้วิจัยเรื่อง โครงสร้างอำนาจและการสะสมทุนในจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อรูปโครงสร้างอำนาจขั้วเด่นขั้วเดียวในจังหวัดชลบุรีของ “กลุ่มบ้านใหญ่คุณปลื้ม” รวมไปถึงกระบวนการสะสมทุนของกลุ่มบ้านใหญ่คุณปลื้มในจังหวัดชลบุรี และการผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดอำนาจโครงสร้างอำนาจขั้วเด่นขั้วเดียวของกลุ่มบ้านใหญ่คุณปลื้มในจังหวัดชลบุรี ผลวิจัยพบว่า การก่อรูปโครงสร้างอำนาจในจังหวัดชลบุรีมีการพัฒนาจากโครงสร้างอำนาจแบบหลายขั้วของชนชั้นนำที่เป็นนายทุนท้องถิ่น จากโครงสร้างอำนาจสามขั้วอำนาจเชิงอิทธิพลของ กลุ่มหลงจู้เกียง กลุ่มเสียชีวิต และกลุ่มเสียชีวิต มาสู่โครงสร้างอำนาจขั้วเด่นขั้วเดียวภายใต้การนำของ กำนันเป๊าะ ในการก่อรูปโครงสร้างอำนาจของตระกูลคุณปลื้มมีรากฐานมาจากการสะสมทุนเบื้องต้นที่เริ่มจากธุรกิจสีเทาสู่ ธุรกิจสีขาว เช่นการค้าของเถื่อน การทำธุรกิจห่วย การหักค่าหัวคิวในธุรกิจประมง ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ธุรกิจบริการ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ในกระบวนการสะสมทุนดังกล่าวได้มีการสร้างเครือข่ายอำนาจท้องถิ่นแบบสายสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์กับกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเครือข่าย

กำนันผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายนักการเมืองระดับชาติ เครือข่ายข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เครือข่ายผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นตลอดจนถึงการลงไปสร้างเครือข่ายกับประชาชนในพื้นที่ ในส่วนของการขยายตัวของ การสะสมทุนหลังจากรวมศูนย์อำนาจของตระกูลคุณปลื้ม พบว่าหลังจากที่กลุ่มตระกูลคุณปลื้มภายใต้การนำของ กำนันเป๊าะ สามารถรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองได้แล้วก็เริ่มขยายธุรกิจของตระกูลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้างธุรกิจการโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์รวมถึงการแสวงหาค่าเช่าโดยการทำหน้าที่เป็นคนเคลียร์ในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างหลังจากการเปลี่ยนแปลงเครือข่ายอำนาจในระดับชาติซึ่งพรรคไทยรักไทยเข้ามามีบทบาททางการเมืองและการหลบหนีคดีของ กำนันเป๊าะ ได้ก่อให้เกิดวิกฤติทางการเมืองของกลุ่มตระกูลคุณปลื้มภายใต้การนำของลูกอันเป็นผลให้สูญเสียพื้นที่ทางการเมืองทั้งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้บริหารท้องถิ่นให้คู่แข่งทางการเมือง

อย่างไรก็ตามแล้วแต่ตระกูลคุณปลื้มก็พยายามปรับตัวเพื่อสืบทอดโครงสร้างอำนาจชั่วคราว โดยการหันมาทำงานการเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้นการริเริ่มงานการเมืองเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างฐานเสียงในการเลือกตั้งนอกจากนี้แล้วยังมีการปรับกลไกทางการเมืองโดยการจัดการตั้งพรรคการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานในการทำงานการเมืองระดับชาติผลจากการปรับตัวและการประสานกลไกต่าง ๆ เหล่านี้เข้าด้วยกันทำให้กลุ่มตระกูลคุณปลื้มสามารถสืบทอดโครงสร้างอำนาจแบบชั่วคราวมาจนถึงปัจจุบัน

โอฬาร ถิ่นบางเตียว (2545) ได้วิจัยเรื่อง พัฒนาการของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนาการที่รูปขึ้นของชนชั้นที่มีอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นและการตกผลึกของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นจังหวัดต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน รวมไปถึงกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของกลุ่มชนชั้นที่มีอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน รวมไปถึงสถาปนาอำนาจและการจัดองค์กรของชนชั้นที่มีอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นภายใต้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน และกระบวนการต่อสู้เพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองภายในจังหวัดต่าง ๆ ของกลุ่มชนชั้นที่มีอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่นภายใต้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน

ผลวิจัยพบว่า การก่อรูปขึ้นของชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองและโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัดตามบริบทแวดล้อมของจังหวัดเช่น เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ฐานทางเศรษฐกิจและบริบทการเมืองของแต่ละจังหวัด โดยพบว่ากลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะการกระจุกตัวของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ในรูปแบบตระกูลใหญ่ภายในจังหวัดเพียงไม่กี่ตระกูลแตกต่างกันไปที่เป็นผู้

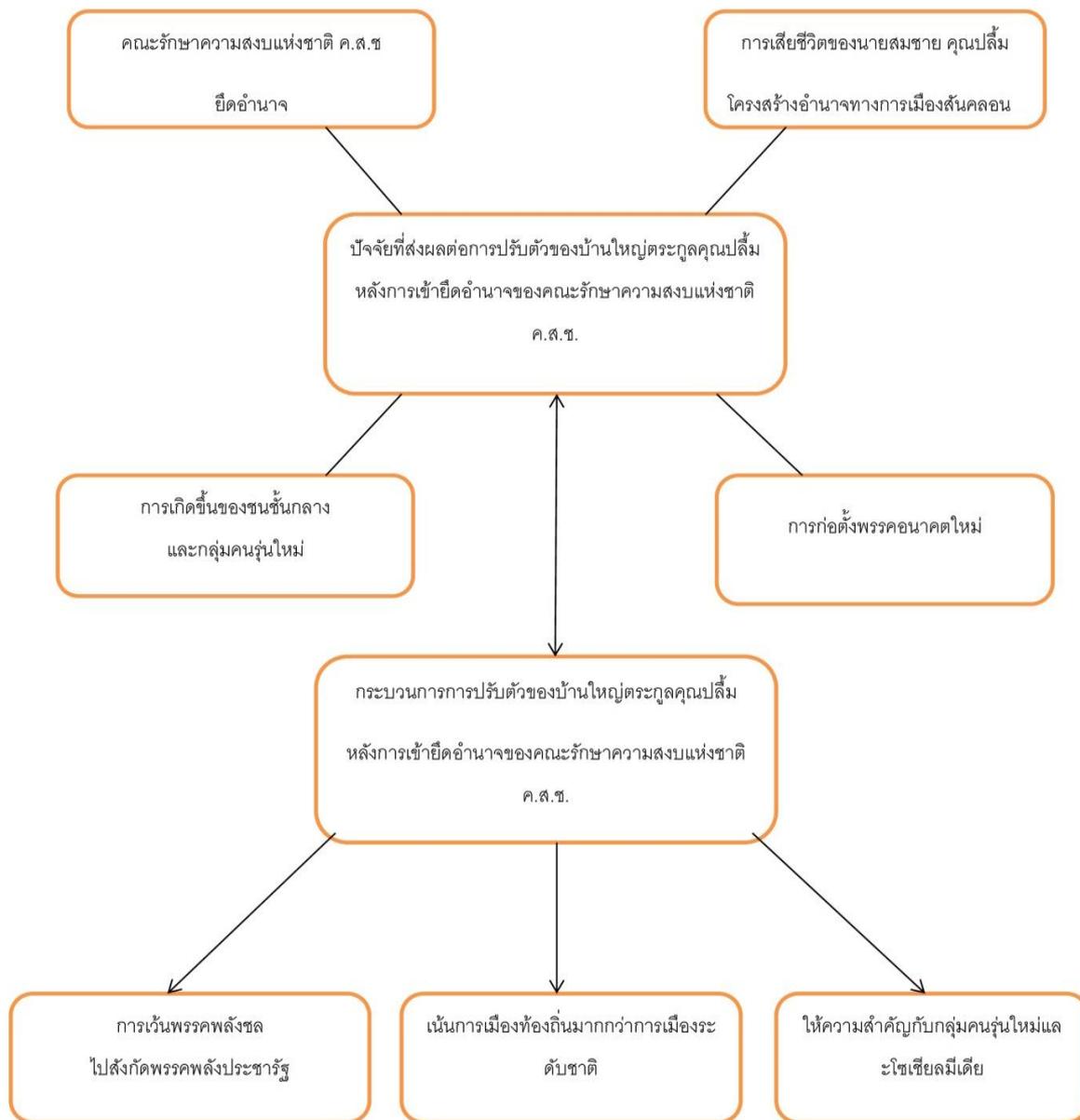
ที่สามารถควบคุมและครอบงำอำนาจทางการเมืองภายในจังหวัดจนตลึงเป็นโครงสร้างอำนาจทางการเมืองภายในจังหวัดและมีผลสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองตลอดจนความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายในจังหวัด กลุ่มตระกูลชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองได้ผ่านกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจมาอย่างยาวนานจนมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจมีลักษณะเป็นนายทุนท้องถิ่นและได้แปลความร่ำรวยและสถานภาพสูงทางเศรษฐกิจให้เป็นอำนาจทางการเมืองของจังหวัด

กระบวนการต่อสู้เพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสัมพันธ์กับกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของตระกูลชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยกระบวนการต่อสู้เพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของตระกูลชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มต้นจากการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมืองระดับชาติพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่อิทธิพลบารมีที่มีทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำระดับจังหวัดมาขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากกลุ่มชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองในฐานะหัวคะแนนหลักอาศัยกลไกเครือข่ายของกลุ่มชนชั้นนำผู้มีอำนาจทางการเมืองภายในจังหวัดเพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมือง นอกจากการช่วยเหลือและสนับสนุนนักการเมืองหลักชาติแล้ว

ยังพบว่ากลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในแต่ละจังหวัดจะพัวพันคนในตระกูลเข้าสู่อำนาจทางการเมืองภายในจังหวัดเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสถาปนาอำนาจของตระกูลชนชั้นนำเพื่อก้าวขึ้นเป็นตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองระดับจังหวัดโดยการสนับสนุนคนในตระกูลเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองเข้าสู่อำนาจทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ภายในจังหวัด เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน การสถาปนาอำนาจของชนชั้นนำระดับจังหวัดนอกจากอาศัยระบบอุปถัมภ์เครือญาติยังและพบว่ากลุ่มชนชั้นนำได้มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัด โดยการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองแก่เครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง และการสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ในจังหวัดนำไปสู่การก่อรูปขึ้นขององค์กรชนชั้นนำทางการเมืองระดับจังหวัดภายใต้อิทธิพลของตระกูลใหญ่ในจังหวัดเข้ายึดครองพื้นที่อำนาจทางการเมืองไว้ในกลุ่มของตนเองให้มากที่สุดเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองของตระกูลชนชั้นนำและเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองของตนเอง

ตัวแบบในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้สร้างตัวแบบ (เบื้องต้น) เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

แสดงกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ในงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบคิดในงานวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงกรอบคิดในงานวิจัยกรอบแนวคิดดังกล่าวแสดงถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของกลุ่มบ้านใหญ่ ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) คณะรักษาความสงบแห่งชาติมียุทธศาสตร์การปราบปรามเจ้าพ่อท้องถิ่น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มียุทธศาสตร์การปราบปรามเจ้าพ่อท้องถิ่น โดยใช้มาตรา 44 เป็นเครื่องมือในการบีบบังคับ กลุ่มของตระกูลคุณปลื้มเพื่อให้เข้าร่วมกับพรรคพวกของตน ต่อมาตระกูลคุณปลื้มเกิดการสูญเสียเสาหลักผู้เป็นบิดาคือ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านน้เปาะ” การสูญเสียในครั้งนี้ส่งผลให้เกิดโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่นั่นคงดังเดิม ประกอบกับการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองใหม่อย่าง พรรคอนาคตใหม่ ที่มีกระแสนทางการเมืองที่มาแรงมากผสมกับการเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งบารมีของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” โดยคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นมีการได้รับข่าวสารจากทางโซเชียลมีเดียมากขึ้น ซึ่งทางกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ยังไม่ค่อยให้ความสนใจกับเรื่องโซเชียลมีเดียมากนัก จนนำมาสู่การแพ้เลือกตั้งในสนามการเมืองระดับชาติในปี พ.ศ.2562 จึงนำมาสู่กระบวนการปรับตัว ของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยได้มีการเว้นพรรคพลังชล แล้วย้ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปร่วมกับพรรคพลังประชาชน รวมถึงการหันมาให้ความสำคัญกับการเมืองในระดับท้องถิ่นมากกว่าการเมืองในระดับชาติ เริ่มมีการหันมาใช้บุคลากรที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่มากขึ้น และรวมถึงการหันมาให้ความสำคัญในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลิตซ้ำ หมายถึง การผลิตซ้ำทางการเมืองเพื่อที่จะให้กลุ่มของตนเองได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ขั้วเดียว ไม่มีกลุ่มทางการเมืองอื่นสามารถมาแข่งฐานทางการเมืองของกลุ่มตนเองได้
2. บ้านใหญ่ หมายถึง กลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าเป็นจุดศูนย์กลางของทุกอย่าง สามารถช่วยเหลือได้ทุกเรื่อง โดยกลุ่มนี้จะต้องเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลทุกด้าน สามารถสั่งการกลุ่มข้าราชการในพื้นที่ได้ อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด
3. ปรับตัว หมายถึง ปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดจากการเข้ามาของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ปรับตัวโดยการให้ความร่วมมือกับพรรคพลังประชาชน หรือทำตาม พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อให้ตนเองนั้นได้ผลประโยชน์ทางการเมือง
4. ขั้วอำนาจเด่น หมายถึง การขึ้นเบอร์หนึ่งไม่มีใครสามารถมาแทนที่ได้ สามารถควบคุมทุกอย่างไว้ที่ตนเองได้อย่างเบ็ดเสร็จ สั่งอะไรก็ต้องเป็นแบบที่สั่ง

5. จลามบูรพา หมายถึง บุคลิกนิสัยของ นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ที่ส่วนตัวเป็นคนกล้าได้กล้าเสีย ใจนักเลงเลยทำให้เป็นที่ยอมรับ จนได้รับฉายาว่า จลามบูรพา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปรับตัวของ บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ามายึดอำนาจของ (คสช.) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) กระบวนการศึกษาประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะอาศัยวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นข้อมูลดิบ ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่สำคัญ เช่น หนังสือราชการ จดหมาย เหตุ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ระดับหนึ่งและช่วยให้วิเคราะห์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เอกสารชั้นรองเหล่านี้ที่สำคัญ เช่น บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ วารสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เครื่องมือที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview guide) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) คือ

- 2.1 นายวิเชียร ใจดี (นามสมมุติ)
- 2.2 นายสมใจ รักษา (นามสมมุติ)
- 2.3 นางสดใส คนดี (นามสมมุติ)
- 2.4 นางสาวใจ ดียิ่ง (นามสมมุติ)

2.5 นางสมชาย สุดใจ (นามสมมุติ)

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยจะใช้หลักการสามเส้า (Triangulation) โดยใช้วิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาจากการสัมภาษณ์นั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบของข้อมูลนั้น จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล

- การตรวจสอบแหล่งเวลา หมายถึง การตรวจสอบข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้รับในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้นเหมือนกันหรือไม่

- การตรวจสอบสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่

- การตรวจสอบบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาจากการเอกสารหลากหลายแหล่ง มีความสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือไม่อย่างไร นอกจากนี้คณะผู้วิจัยจะใช้การวิพากษ์ภายนอก ซึ่งเป็นการตรวจสอบเอกสารเบื้องต้น ควบคู่กับการวิพากษ์ภายใน ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลในเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีกระบวนการดำเนินการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (ชาย โภธิสิตา, 2554, หน้า 337)

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Data organizing) เป็นกระบวนการจัดการ ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลเป็นระเบียบ ทั้งในทางกายภาพและในเชิงเนื้อหา เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบในขั้นตอนต่อไป

2. การแสดงข้อมูล (Data display) เป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูล จะนำเสนอในรูปแบบของพรรณนา ซึ่งเกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ตามตัวแบบการวิเคราะห์ เพื่อบ่งบอกเรื่องราวหรือรายละเอียดของสิ่งที่ศึกษาตามความหมายที่ข้อมูลแสดงออกมา

3. การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, interpretation and verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายของ

ผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบการวิจัย รวมถึงการตรวจสอบว่า ข้อสรุปหรือความหมายที่ได้นั้น มีความถูกต้องตรงประเด็นและน่าเชื่อถือเพียงใด ข้อสรุปและสิ่งที่ตีความออกมานั้น อาจจะอยู่ในรูปของคำอธิบาย ตัวแบบการวิเคราะห์ และแนวคิดทฤษฎี

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอการวิจัยเรื่อง กลุ่มบ้านใหญ่ ตระกูลคุณปลื้ม หลังจากการเข้ายึดอำนาจของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผู้วิจัยจะแบ่งประเด็นการนำเสนอ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม

1.1 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

1.2 การเสียชีวิตของ นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) โครงสร้างอำนาจการเมืองไม่ มั่งคั่งเหมือนยุคก่อน

1.3 การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และ โซเชียลมีเดีย

1.4 การก่อตั้งพรรคอนาคตใหม่

2. กระบวนการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม

2.1 เว้นพรรคพลังชล

2.2 เน้นการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติ

2.3 ให้ความสำคัญโซเชียลมีเดีย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม

หากจะกล่าวถึงตระกูลการเมืองที่สถาปนาตัวเองเป็นบ้านใหญ่นั้นจะขาด “ตระกูลคุณปลื้ม” บ้านใหญ่ชลบุรีไม่ได้ โดยตระกูลคุณปลื้มนั้นถือว่าเป็นบ้านใหญ่แห่งจังหวัดชลบุรีมาอย่างยาวนานมีการวางโครงสร้างอำนาจมาตั้งแต่รุ่นพ่อคือ นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” จนเปลี่ยนผ่านอำนาจมาสู่รุ่นลูกหัวเรือใหญ่คือ นายสนธยา คุณปลื้ม ซึ่งเป็นพี่ชายคนโตของตระกูล มีการวางโครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดชลบุรีแทบจะครอบคลุมทุกหน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน มีการผูกขาดอำนาจทางการเมืองในพื้นที่อย่างเด่นชัด จะสังเกตได้จากการลงสมัครเลือกตั้งตำแหน่งทางการเมือง หากได้รับการสนับสนุนจาก “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีโอกาสที่จะชนะการเลือกตั้งสูง ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่ระดับผู้นำชุมชนจนถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมไปถึงการเมืองระดับชาติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีโครงสร้างอำนาจทางการเมืองที่มั่นคงแต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในยุคของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นปัจจัยส่งผลต่อการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม ดังนี้

1. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

การเข้ามาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองอย่างเห็นได้ชัด มีการจัดการเรื่องของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น โดยส่วนมากแล้วกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้นก็จะป็นนักการเมืองในท้องถิ่น ดังข่าวที่ปรากฏ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพล ปราบปรามผู้มีอิทธิพลในรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เกิดขึ้นช่วงแรกหลังการปฏิวัติ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ภายใต้นโยบายการ “จัดระเบียบสังคม” ตามมาด้วยคำสั่งหัวหน้า โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เลขที่ 324/2558 ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2558 แต่งตั้ง “คณะกรรมการบูรณาการปราบปรามผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น” โดยให้ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีกลาโหม ดูแลเรื่องของการจัดการความเรียบร้อย โดยรายชื่อที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มทั่วประเทศมีมากถึง 6,000 ราย มีทั้งอดีตนายทหาร-นายตำรวจ นักการเมืองระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่น-หัวคะแนน” (ย้อนนโยบายปราบมาเฟีย ยุทธการ “ล้างศัตรูการเมือง”, 2564)

โดยกลุ่มของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็อยู่ในลิสรายชื่อผู้ถูกขึ้นบัญชีดำเนื่องจากถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองในจังหวัดชลบุรี เนื่องจากในจังหวัดชลบุรีกลุ่มของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นสามารถที่จะรักษาตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ของจังหวัดชลบุรีได้ทั้งหมด คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดบทบาทอำนาจทางการเมืองของกลุ่มตระกูลคุณปลื้มลง ดังข่าวที่ปรากฏ “คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ดำเนินการนายกเมืองพัทยา ของอิทธิพล คุณปลื้ม ได้สิ้นสุดลงตาม “คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาจัดการกลุ่มผู้มีอิทธิพล คือกลุ่มพวกนักการเมืองท้องถิ่นที่มีอำนาจในพื้นที่พวกที่เช่น หัวคะแนน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองโดยใช้มาตรา 44 เป็นเครื่องมือในการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 2 มกราคม 2566)

ต่อมาอีกไม่นานในขณะที่รัฐบาลอยู่ในระหว่างดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยา เพื่อให้ไม่ขัดหรือแย้งและมีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะนำไปสู่การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาที่จะมีขึ้นในอนาคต ต่อมาอีกไม่นานก็มีประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 15/2561 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 265 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับ มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 หัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงมีคำสั่ง ให้พลตำรวจตรี อนันต์ เจริญชาศรี พ้นจากตำแหน่งนายกเมืองพัทยา แล้วให้นายสนธยา คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่ง

นายกเมืองพัทยา และให้มีรองนายกเมืองพัทยาไม่เกินสี่คน ตามที่นายกเมืองพัทยาแต่งตั้งตามมาตรา 46 และมาตรา 48 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ทั้งนี้จึงน่าจะ จะมีการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็น ประการอื่น (ม.44 ปลดพล.ต.ต.อนันต์ ตั้ง สนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา, 2561)

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลายฝ่ายมองว่าการกระทำ ดังกล่าวของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นเพียงการลอบทบบทหน้าที่ทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ลงเพื่อที่จะต่อลงผลประโยชน์ทางการเมือง เนื่องจากมีการ เตรียมการที่จะเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 โดยมีการใช้ความสนิทสนมกัน พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ “บิ๊กจ๊อด” ซึ่งเป็นบิดาของ พล.อ.อภิรัชต์ คงสมพงษ์ “บิ๊กแดง” ซึ่ง นาย สมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” กับ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ “บิ๊กจ๊อด” มีความสนิทสนมกันมาก่อน และยังรักษาความสัมพันธ์นั้นมาจนถึงรุ่นลูก คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงให้ พล.อ.อภิ รัชต์ คงสมพงษ์ “บิ๊กแดง” เป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ เพื่อชักชวนกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณ ปลื้ม” หันมาสนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดังข่าวที่ปรากฏ “คณะรักษาความสงบเรียบร้อย แห่งชาติ (รสช.) ทำการรัฐประหารในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยการนำของ พล.อ.สุนทร คง สมพงษ์ หัวหน้า “คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)” ชื่อ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” ยี่งตั้งขึ้นไปอีก เพราะสนิทสนมกับ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ “บิ๊กจ๊อด” ไปร่วมงานวัน เกิด นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” เข้าร่วมกับพรรคสามัคคีธรรม ซึ่งบรรดาคณะนายทหารคณะ รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) สนับสนุน โดยการส่ง นายนิคม แส่นเจริญ น้องชายของ “นางสดีล คุณปลื้ม” ภรรยา เข้าไปร่วมเป็นรองหัวหน้าพรรค และลงสมัครรับเลือกตั้งปี.ศ. 2535 ครั้งที่ 1 นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” จึงส่ง “สนธยา คุณปลื้ม” บุตรชายคนโต ลงสมัคร นั่นเป็น จุดเริ่มต้นของการส่งสายเลือดโดยตรงของ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป๊าะ” ขึ้นสู่เวทีการเมือง อย่างเต็มตัว (ย้อนรอยเส้นทางชีวิต ก้านนเป๊าะ, 2556)

หลังจากมีการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้วระหว่าง “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” และ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต่อมามีการใช้ มาตรา 44 แต่งตั้ง นายสนธยา คุณปลื้ม เป็น นายกเมืองพัทยา โดยอ้างว่าให้มาดูแลเรื่องของ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เนื่องจาก เป็นคนในพื้นที่และรู้จักใการขับเคลื่อน ดังข่าวที่ปรากฏ “รัฐบาลอยู่ในระหว่างดำเนินการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ เมืองพัทยาเพื่อให้ไม่ขัดหรือแย้งและมีความ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะนำไปสู่การเลือกตั้งนายก เมืองพัทยาที่จะมีขึ้นในอนาคต ต่อมาอีกไม่นานก็มีประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) ที่ 15/2561 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 265 ของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย ประกอบกับ มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงมีคำสั่ง ให้พลตำรวจตรีอนันต์ เจริญชาศรี พ้นจากตำแหน่งนายกเมืองพัทยา แล้วแต่งตั้งให้นายสนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา และให้มีรองนายกเมืองพัทยาไม่เกินสี่คน ตามที่นายกเมืองพัทยาแต่งตั้งตามมาตรา 46 และมาตรา 48 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ทั้งนี้จนกว่าจะมีการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นประการอื่น” (ม.44 ปลดพล.ต.ต.อนันต์ ตั้งสนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา, 2561)

ต่อมาไม่นาน คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยังมีการแต่งตั้งตำแหน่งทางการเมืองให้กับ นายอิทธิพล คุณปลื้ม ที่เคยให้อำนาจ มาตรา 44 ปลดจากการดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยา แต่งตั้ง นายอิทธิพล คุณปลื้ม ให้มาดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่อมามอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สนธยา คุณ (ตุ) ปลื้ม, 2562)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นแสดงให้เห็นว่าการเข้ามาของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มากพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้ มาตรา 44 ในการแต่งตั้ง และปลด ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่มีอำนาจทางการเมืองในพื้นที่ จะโดนในลักษณะคล้าย ๆ กัน แต่ต่อมาเมื่อมีการเจรจาที่มีผลประโยชน์ร่วมกันก็จะมีการแต่งตั้งกลุ่มคนในตระกูลคุณปลื้มให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือแต่งตั้งให้ไปทำหน้าที่ต่าง ๆ แทน ดังนั้นการเข้ามาของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องมีการปรับคล้อยตามเพื่อให้รักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมืองของตน

2. การเสียชีวิตของ นายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป๊าะ) โครงสร้างอำนาจการเมืองไม่มั่นคงเหมือนยุคก่อน

ในเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562 “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้มีการสูญเสียเสาหลักผู้เป็นบิดา คือนายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป๊าะ) ได้เสียชีวิต โดยอายุปัจจุบัน 82 ปี หลังจากเข้าพักรักษาตัว จากโรคมะเร็ง ระยะที่ 4 หลังได้รับการพักโทษเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 เนื่องจากป่วยเป็นมะเร็ง ดังข่าวที่ปรากฏ

“นายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป๊าะ) ปัจจุบันอายุ 82 ปี ได้เสียชีวิตลงแล้ว เมื่อเวลา 03.00 น. วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2562 หลังจากเข้าพักรักษาตัว จากโรคมะเร็ง ระยะที่ 4 หลังได้รับการพักโทษเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 เนื่องจากป่วยเป็นมะเร็ง โดยมีกำหนดคน้ำศพเวลา 16.00 น.

วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2562 ที่ วัดแจ้งเจริญคอน หรือ วัดกลางคอน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” (ย่อนนโยบายปราบมาเฟีย ยุทธการ “ล้างศัตรูการเมือง”, 2564)

การสูญเสีย นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเปี๊ยะ) ไม่เป็นผลดีต่อตระกูลคุณปลื้มอย่างแน่นอน เนื่องจาก นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเปี๊ยะ) ถึงจะไม่มีบทบาทภายนอกมากนัก เนื่องจากประกาศวางมือทางการเมืองไปแล้ว ให้กลุ่มของรุ่นลูกขึ้นมาทำงานทางการเมืองแทน แต่ในความเป็นจริงนั้นยังเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลกว้างขวางอยู่ โดยกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดชลบุรียังให้ความสำคัญแก่แรงอยู่ตลอดเวลา หลังจากการเสียชีวิตของนายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเปี๊ยะ) อาจส่งผลให้กลุ่มทีมงานเก่าบางกลุ่มนั้น หหมดความเชื่อ ความศรัทธาในรุ่นลูกทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม ตระกูลคุณปลื้มนั้น ไม่มั่นคงเหมือนตอนที่ นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเปี๊ยะ) ยังมีชีวิตอยู่ เนื่องจากการทำงานของรุ่นพ่อนั้นมีการทำงานแบบใจแลกใจ มีหัวใจเป็นนักเลง แต่การทำงานของรุ่นลูกนั้นอาจจะต่างกันออกไปเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีหัวใจที่ทันสมัย รวมไปถึงการเปลี่ยนผ่านเพื่อที่จะแย่งชิงฐานอำนาจทางการเมืองให้มาอยู่ที่ฝ่ายของตนเอง

ในช่วงการเปลี่ยนถ่ายอำนาจมาสู่รุ่นลูกช่วงแรกยังคงสามารถประสานกลุ่มพันธมิตรเดิมไว้ได้ แต่ระยะเวลาต่อมาเริ่มที่จะเห็นรอยร้าวปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม

“ในช่วงแรกผู้นำรุ่นสองจะสามารถประสานกลุ่มคนต่าง ๆ ในเครือข่ายของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เอาไว้ได้แต่ในช่วงต้นทศวรรษ 2550 ก็เริ่มเห็นรอยร้าวเกิดขึ้นปรากฏการณ์รูปธรรมที่ตอกย้ำให้เห็นถึงการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ คือการพ่ายแพ้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้กับผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์เมื่อต้นทศวรรษ 2550 โดยที่ภาวะการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจบ้านใหญ่ในทศวรรษ 2550 ได้ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มการเมืองและเครือข่ายอำนาจใหม่ในจังหวัดชลบุรีอย่างชัดเจนขึ้นหลังจากถูกกลุ่มบ้านใหญ่กดทับเอาไว้อย่างยาวนาน อย่างน้อย 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มการเมืองนี้เป็นตัวละคร

หลักในการแข่งขันเลือกตั้งครั้ง ส.ส. นี้ประกอบด้วย

1. กลุ่มการเมืองที่เป็นคู่แข่งเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่
2. กลุ่มการเมืองที่เป็นคนเครือข่ายอำนาจเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่ที่แตกตัวออกไป
3. กลุ่มการเมืองชนชั้นนำข้าราชการในท้องถิ่นในปีกลุ่มอดีตข้าราชการที่มีชื่อเสียงใน

จังหวัด” (ไอพาร์ ถิ่นบางเตียว, 2563)

เหตุการณ์ที่สำคัญคือหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ.2562 ปรากฏว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่ได้มีการตอบแทนผลงานของนายสุชาติ ชมกลิ่น ทั้งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งในครั้งนี้แม้ก่อนหน้านี้ถูกมองว่าเป็นบุคคลที่จะได้รับตำแหน่ง

รัฐมนตรีสุดท้ายแล้วกลับไม่ได้รับการแต่งตั้งตามโควตารัฐมนตรีของพรรคพลังชล แต่กลายเป็นการผลักดันให้นายอิทธิพล คุณปลื้ม รั้งตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ทั้งที่แพ้การเลือกตั้งในเขต 6 เหตุการณ์นี้จึงสร้างความไม่พอใจให้กับนายสุชาติ ชมกลิ่น และกลุ่มชลบุรีโฉมใหม่ “แต่หลังจากเสร็จศึกเลือกตั้งปรากฏว่าแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ไม่มีการตอบแทน

“ผลงานของนายสุชาติชมกลิ่น ทั้งที่ก่อนหน้านี้ได้มีกระแสข่าวว่าจะได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ด้วยการผลักดันอย่างแข็งขันจากแกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ แต่สุดท้ายตัวเองกลับไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตำแหน่งรัฐมนตรีในโควตาของพรรคพลังชล ส่วนคนที่ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกลายเป็นนายอิทธิพล ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 6 ที่สอบตก กลับได้รับการเสนอชื่อให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม สร้างความไม่พอใจกับนายสุชาติและเครือข่ายเป็นอย่างมากที่แกนนำกลุ่มบ้านใหญ่ผิดสัญญาลูกผู้ชาย เจื่อนใจดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่เป็นทันทีเมื่อนายสุชาติและนักการเมืองท้องถิ่นในเครือข่ายประกาศตั้งกลุ่ม “ชลบุรีโฉมใหม่” เพื่อผลักดันนักการเมืองท้องถิ่นในสังกัดลงสมัครแข่งกับ “กลุ่มเรารักชลบุรี” ของกลุ่มบ้านใหญ่ในสนามสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีรวมถึงสนามนายกเทศมนตรี สร้างความกังวลในภาพลักษณ์เอกภาพและเสถียรภาพของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เป็นอย่างมากและที่สำคัญการประกาศตั้งกลุ่ม “ชลบุรีโฉมใหม่” นายสุชาติและนักการเมืองท้องถิ่นในเครือข่ายเกิดขึ้นหลังจากนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” เสียชีวิตได้ไม่นาน” (ไอพาร์ ถิ่นบางเตียว, 2563)

โดยกลุ่มที่ถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่พยายามจะขึ้นมาเทียบเคียงอำนาจกับกลุ่มของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” คือกลุ่ม ของนายสุชาติ ชมกลิ่น “กลุ่มพลังเฮ้ง” นายสุชาติ ชมกลิ่น เข้าสู่เส้นทางการเมืองจาก นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) เป็นผู้สนับสนุนให้นายสุชาติ ชมกลิ่น ลงสนามนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และได้เป็น สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี ในวัยเพียง 26 ปี ในสังกัด “เรารักชลบุรี” และลงสนามเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2554 ในพรรคพลังชล ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก ถึงนายสุชาติ ชมกลิ่น จะถูกมองว่าพยายามที่จะขึ้นมาเทียบชั้นอำนาจทางการเมืองกับ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นายสุชาติ ชมกลิ่น ได้ออกมาพูดอยู่ตลอดเวลาว่า “กตัญญู ฟังได้” เป็นคำขวัญประจำตัวของนายสุชาติ ชมกลิ่น แต่ก็ยังเคารพรัก “อากำนันเป๊าะ” และ “อัสติล” รวมถึง นายสนธยา คุณปลื้ม, นายวิทยา คุณปลื้ม และนายอิทธิพล คุณปลื้ม (คมชัดลึก, 2563)

ชื่อของนายสุชาติ ชมกลิ่น ได้รับความสนใจอีกครั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. 2562 พรรคพลังชล ไม่ได้ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งใน จังหวัดชลบุรี เนื่องจากได้รับสัญญาณพิเศษให้ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรค “พลังประชารัฐ” โดยมีเก้าอี้

รัฐมนตรี 1 ตำแหน่ง ถ้าพรรคพลังประชารัฐ ได้เป็นรัฐบาล โดยแบ่งเขตการดูแล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ลงสมัคร นายสุชาติ ชมกลิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี เขต 1 ก็สามารถนำพา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี ชนะการเลือกตั้งได้ พรรคพลังประชารัฐ ได้ทั้ง 3 เขตเลือกตั้ง คือ

เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสุชาติ ชมกลิ่น ชนะการเลือก

ภาพที่ 2 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (นายสุชาติ ชมกลิ่น)

เขตเลือกตั้งที่ 2 ร.อ.จงชัย วงศ์ทรายทอง สามารถชนะ นายมานิตย์ ภาวสุทธิ อดีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีลงได้

ภาพที่ 3 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (ร.อ.จงชัย วงศ์ทรายทอง)

เขตเลือกตั้งที่ 3 นายรณเทพ อนุวัฒน์ ชนะ นายประมวล เอ็มเปีย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 4 การหาเสียงพรรคพลังประชารัฐ (นายรณเทพ อนุวัฒน์)

การที่นายสุชาติ ชมกลิ่น สามารถพาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชนะการเลือกตั้งได้ถึง 3 ราย ถือเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา ในขณะที่ กลุ่มของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้น มีนายอิทธิพล คุณปลื้ม แพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคอนาคตใหม่ ต่อมาเมื่อพรรคพลังประชารัฐ ได้เป็นรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงแต่งตั้งให้ นายอิทธิพล คุณปลื้ม ให้เป็น รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม แม้ว่าตัวนายอิทธิพล คุณปลื้ม จะพ่ายแพ้แก่ผู้สมัครพรรคอนาคตใหม่ แต่ด้วยสัญญาณที่เคยให้ไว้ ก็ยังคงให้โควตารัฐมนตรีกับ กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” (เลือกตั้งท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 กิ่ง บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง, 2564)

ต่อมามีการปรับ คณะรัฐมนตรี 2 ชื่อของนายสุชาติ ชมกลิ่น ได้รับความสนใจอีกครั้ง เนื่องจากมีชื่อได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นกระทรวงที่สำคัญในการบริหารประเทศ หลายฝ่ายมองว่าการที่นายสุชาติ ชมกลิ่น ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานนั้น เนื่องจาก มีความสนิทสนมกับ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ จะสังเกตได้จาก พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ ปรากฏตัวที่ไหนจะเห็นนายสุชาติ ชมกลิ่น อยู่ข้างกายตลอด การที่ได้รับตำแหน่ง รัฐมนตรีกระทรวงแรงงานนั้นทำให้นายสุชาติ ชมกลิ่น มีบารมีมากขึ้น ไม่ว่าจะป็นกลุ่มนักธุรกิจ

นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่างเข้าหา นายสุชาติ ชมกลิ่น บ่งบอกถึง จังหวัดชลบุรีนั้น ไม่ได้มีบ้านใหญ่แค่เพียงหลังเดียวแล้ว

ต่อมามีการเลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี โดยกลุ่มผู้สมัครที่ว่ากันว่าเป็น “เจ้าของเก้าอี้” ส่วนใหญ่ล้วนเป็นนักการเมืองที่สังกัด “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” กับ กลุ่มนายสุชาติ ชมกลิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันมาตลอด แต่เริ่มมีการไม่พอใจกันเกิดขึ้นเนื่องจากผู้สมัครของกลุ่ม “พลังเฮ้ง” เริ่มที่จะไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่ม ดังข่าวที่ปรากฏ เกิดการไม่พอใจของนางเบญจวรรณ สุวณิชย์ อดีตสมาชิกเทศบาลเสมีด ที่กลุ่ม “พลังเฮ้ง” วางตัวให้ลงสมัคร สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เขต 6 เมืองชลบุรี “กลุ่มเรารักชลบุรี” แต่สุดท้าย นายวินัย พันภัยพาล อดีตกำนันตำบลเสมีด ที่เป็นฐานเสียงของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ให้ นายภูริวัฒน์ เสมอวงษ์ ลงสมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีแทน ทำให้ นางเบญจวรรณ สุวณิชย์ ไม่ได้ลงสมัคร สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี รวมไปถึงกรณี นายเสรี เรืองเดช ผู้สมัครอิสระ “กลุ่มพลังเฮ้ง” ไปเอาชนะ นายนภดล คุ้มครอง อดีตสมาชิกจังหวัดชลบุรี เขตอำเภอพานทอง ที่เป็นลูกชาย “กำนันวินัย” นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า สายตรงกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จึงเป็นชนวนเหตุให้บรรดานักการเมือง “กลุ่มพลังเฮ้ง” กับ นักการเมืองสาย “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เริ่มมีปัญหามาในเรื่องการชิงพื้นที่ (เลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 กัก บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง, 2564)

ต่อมามีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลยิ่งแสดงให้เห็นได้ชัดว่า นายสุชาติ ชมกลิ่น ต้องการที่จะแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองจากกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ดังข่าวที่ปรากฏ “นายสุชาติ ชมกลิ่น ส่งนักการเมืองในสังกัด ลงสมัคร 5 เทศบาล ได้แก่เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองบ้านสวน เทศบาลเมืองอ่างศิลา เทศบาลตำบลเสมีด เทศบาลตำบลเหมือง ยกเว้น เทศบาลเมืองแสนสุข ที่นายณรงค์ชัย คุณปลื้ม ลูกชายคนเล็ก นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ลงสมัครซึ่ง 5 เทศบาลในเขต อ.เมือง จ.ชลบุรี ที่กลุ่ม “พลังเฮ้ง” ส่งแข่งขัน ล้วนเป็นฐานคะแนนในเขตเลือกตั้งที่ 1 ชลบุรี ที่ต้องการรักษาฐานเสียงเอาไว้ (เลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 กัก บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง, 2564)

จากผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มนายสุชาติ ชมกลิ่น กลุ่ม “พลังเฮ้ง” ลงสมัคร 5 เทศบาล ปรากฏว่าได้รับชัยชนะถึง 4 สนามการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งสนามแรก สนามเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปรากฏว่า ทีมพลังใหม่เมืองชล นำทีมโดย นายสุติกรณ์ จำเริญพานิช ผู้สมัครนายกเทศบาล เบอร์ 2 คนสนิท นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ อดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี สังกัดกลุ่ม “พลังเฮ้ง” ได้ 6,920 คะแนน พร้อมนำลูกทีมสมาชิก

ภาพที่ 6 กลุ่มพลังใหม่เสด็จ

สนามการเลือกตั้งสนามที่ 3 เป็นเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ระหว่าง นายวิจิต ชิตวิเศษ กลุ่มพลังใหม่บ้านสวน นักการเมืองกลุ่ม “พลังเฮ้ง” กับ นายฉัตรชัย อึ้งลิ้ม กลุ่มเราไม่ทิ้งกัน ที่ได้รับแรงสนับสนุนจาก นายมานิตย์ ภาวสุทธิ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี และ นายภาสกร หอมหวล อดีตสมาชิกเทศบาลตำบลแสนสุข นักการเมืองกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่า นายวิจิต ชิตวิเศษ เบอร์ 2 ได้ 13,660 คะแนน เป็นฝ่ายชนะนายฉัตรชัย อึ้งลิ้ม เบอร์ 1 ได้ 12,996 คะแนน ทำให้นักการเมืองกลุ่ม “พลังเฮ้ง” ได้รับชัยชนะ (เลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 กิ่ง บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง, 2564)

ภาพที่ 7 กลุ่มพลังใหม่บ้านสวน

สนามเลือกตั้งที่ 4 เป็นเทศบาลตำบลเหมือง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสนามเลือกตั้งที่แข่งขันแบบ 3 เสา นายสุรเชษฐ์ ศรีสำอางค์ หลานชาย นายบันลือ ศรีสำอางค์ นักการเมือง กลุ่ม“พลังเฮ้ง” กลุ่มเรารักษ์สามัคคีเหมือง ยังรักษาฐานที่มั่น เทศบาลตำบลเหมือง ไว้ได้ เมื่อได้ 2,309 คะแนน เป็นฝ่ายชนะ นางเยาวลักษณ์ ทองไบน้อย และชนะ นายพงษ์ศิริ ส่งศิลป์สดาด 4 (เลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 กัก บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง, 2564)

ภาพที่ 8 กลุ่มเรารักสามัคคีเหมือง

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชลบุรีที่ผ่านมาเป็นเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ระหว่างกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” กับ กลุ่ม “พลังเฮ้ง” ซึ่งในสมัยที่นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) ยังมีชีวิตอยู่นั้น การที่นักการเมืองแต่ละคนจะได้ลงสมัครเลือกตั้งทั้งการเมืองท้องถิ่นหรือการเมืองระดับชาตินั้น ต่างต้องได้รับใบเบิกทางจากกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” แต่หลังจากที่มีการสูญเสีย นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) ต่างก็มีความที่เคียดแค้นรักภักดีต่อกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้น เริ่มที่จะไม่ค่อยเชื่อฟังคำพูดของยุคของรุ่นลูกมากนัก โดยจะสังเกตจากเหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น โดยนายสุชาติ ชมกลิ่น อาจคิดว่าตนเองนั้นมีความสนิทสนมกับ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจในรัฐบาล จึงไม่มีความจำเป็นที่จะเกรงใจคนใน “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เนื่องจากบางเหตุการณ์ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็ไม่ให้เกียรตินายสุชาติ ชมกลิ่น เช่นกัน ในหลายกรณี แต่อย่างไรก็ดี นายสุชาติ ชมกลิ่น ก็ยังออกมาพูดอยู่ตลอดว่า “กตัญญู ฟังได้” (สนธยา คุณ (ตุ๋) ปลื้ม, 2563) แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมันขัดแย้งกัน ในอนาคตไม่มีใครสามารถรู้ได้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ต่อจากนี้เป็นอย่างไร

จะเห็นได้อย่างชัดเจนขึ้นว่าการเสียชีวิตของ นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) ทำให้โครงสร้างอำนาจการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นเปลี่ยนแปลงไปซึ่งแตกต่างจาก

ยุคที่นายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป้าะ) ยังมีชีวิตอยู่จะเห็นได้ว่ายังเกาะกลุ่มกันแน่นไม่มีการแยกตัวออกไปแบบในปัจจุบันเหตุการณ์นี้อาจจะเป็นไปได้ว่าเมื่อสิ้นบารมีของนายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป้าะ) ไปแล้วเปลี่ยนผ่านมาสู่รุ่นลูกการบริหารจัดการหรือการเลี้ยงดูอาจจะแตกต่างกัน โดยเฉพาะกรณีของนายสุชาติ ชมกลิ่น ที่สร้างความไม่พอใจกันในกลุ่ม ทำให้เกิดไม่พอใจจึงได้เริ่มขยับขยายตัวทางการเมืองแยกตัวออกจากกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ถึงนายสุชาติ ชมกลิ่น จะบอกว่ายังรักและเคารพบ้านใหญ่แต่การแสดงออกนั้นก็กลับตรงกันข้าม

3. การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และ โซเชียลมีเดีย

การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่เป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตย ในระยะเวลาตั้งแต่มีการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีการปิดกั้นการแสดงออกทางความคิด ปิดกั้นการแสดงออกทางการเมืองต่าง ๆ จึงได้มีการนำโซเชียลมีเดียเข้ามาใช้เพื่อเป็นช่องทางในการแสดงออกทางความคิดของคนรุ่นใหม่ และมีการนำโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นตัวการในการนัดหมายเพื่อออกมาแสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยไม่ต้องมีการเดินแจกใบปลิวเหมือนดังเคยในอดีต และยังรวมไปถึงการประกาศข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองท้องถิ่นหรือการเมืองระดับชาติ ต้องยอมรับว่าการเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และโซเชียลมีเดีย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มากขึ้น โดยจะแบ่งแยกหัวข้อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นเป็น 2 หัวข้อดังนี้

3.1 กลุ่มคนรุ่นใหม่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพา “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม”

ในปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่าระบบการอุปถัมภ์ทางการเมืองนั้นเปลี่ยนไปจากเดิม ถ้าหากย้อนในอดีตนั้นถ้าหากมีความเดือดร้อนที่เกี่ยวกับระบบราชการหรือมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาระบบราชการประชาชนส่วนใหญ่จะต้องวิ่งเข้าหาผู้มีอิทธิพลทางการเมืองเพื่อให้ความช่วยเหลือหรือเรียกว่าการเข้าหาบ้านใหญ่เพื่อที่จะให้ช่วยเหลือเนื่องจากสามารถพูดคุยใกล้ชิดให้รู้ระของตนเองนั้นผ่านไปได้อย่างง่ายดาย จึงเกิดระบบบ้านใหญ่ขึ้น แต่ในปัจจุบันนี้ระบบการเมืองแบบบ้านใหญ่นั้นเริ่มจะลดลงเนื่องจากการเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากกลุ่มบ้านใหญ่มากนัก เนื่องจากปัจจุบันมีการเข้าถึงของระบบการศึกษาจึงทำให้เกิดเครือข่ายขึ้นไม่ว่าจะเป็น กลุ่มเครือข่ายตำรวจ กลุ่มเครือข่ายทางด้านกฎหมาย และกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ อีกมากมาย โดยจะได้ยินกลุ่มเครือข่ายพวกนี้ในคำว่า รุ่น เช่นนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 58 นิติศาสตร์จุฬา รุ่น 58

ภาพที่ 9 หนังสือรุ่น นตร.58

โดยการให้ความช่วยเหลือนี้เกิดขึ้นจากการคลุกคลีสนิทสนมกันจึงมีความไว้วางใจกันมากกว่าที่จะไปพึ่งพำบ้านใหญ่ และกลุ่มเครือข่ายนี้ยังสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าเนื่องจากมีคสนิทสนมเป็นเพื่อนกันมาก่อน เมื่อเกิดเครือข่ายพวกนี้เกิดขึ้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพำกลุ่มบ้านใหญ่ เนื่องจากบางคนอาจจะมิเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเหล่านี้ที่กล่าวมาข้างต้นจึงไปขอความรู้จากบุคคลกลุ่มนี้และสามารถหาทางออกได้ ดังนั้นความสำคัญของคำว่าบ้านใหญ่จึงลดลงจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการเมืองที่แตกต่างออกไปจากอดีตที่ต้องคอยความช่วยเหลือจากกลุ่มคนที่ตั้งตนเองเป็นบ้านใหญ่

“สมัยปัจจุบันมันไม่มีความจำเป็นอะไรแล้วที่จะต้องพึ่งพำนักการเมืองเหมือนสมัยก่อน ถ้าเป็นสมัยก่อนมีอะไรก็ต้องพึ่งพำแต่นักการเมืองการวิ่งเต้นคดีหรือพวกธุรกิจต่าง ๆ แต่กับสมัยนี้ไม่ใช่แล้วการคบหาสมาคมมันกันจากอดีตบางคนก็มีเพื่อนเป็นตำรวจ ทนาย เรื่องของคดีความก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปปรึกษาบ้านใหญ่เหมือนแต่ก่อน” (สัมภาษณ์ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 2566, 5 มกราคม)

การก่อตัวขึ้นของคนรุ่นใหม่และกลุ่มชนชั้นกลางทางสังคมที่มีผลต่อการเลือกตั้งรวมไปถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มชนชั้นกลางที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งหลักปักฐานใหม่ในพื้นที่ ซึ่งเป็น

กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและเข้ามาอยู่ในรูปแบบของหมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม ซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทั้งผู้ประกอบการ พนักงาน ข้าราชการ และอีกหลาย ๆ อาชีพ ซึ่งคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ตระกูลคุณปลื้มเข้าไม่ถึง

“หลังทศวรรษ 2550 จังหวัดชลบุรีมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจนำไปสู่การขยายตัวของชนชั้นกลางและการเติบโตขึ้นของสังคมผู้ประกอบการอันมีผลต่อการเลือกตั้งที่ผ่านมาโดยเฉพาะพื้นที่ 3 เขตเลือกตั้งที่กลุ่มบ้านใหญ่พ่ายแพ้เมื่อวิเคราะห์ไปถึงกลุ่มคนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งพบว่าประชากรส่วนใหญ่ใน 3 เขตนี้เป็นกลุ่มชนชั้นกลางที่ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากใหม่ในพื้นที่ เป็นกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และอาศัยเป็นชุมชนรูปแบบใหม่ เช่น หมู่บ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ เป็นต้น มีอาชีพที่หลากหลายตั้งแต่เป็นผู้ประกอบการอิสระทั้งขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่หรือเป็นพนักงานบริษัทตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติการ (Blue Collar) ถึงผู้บริหาร (White Collar) ตลอดจนถึงนักวิชาชีพผู้ความชำนาญพิเศษ เช่น แพทย์ วิศวกร ตำรวจ ครูอาจารย์ ฯลฯ เป็นกลุ่มคนที่กลุ่มบ้านใหญ่เข้าไม่ถึง แม้ว่าจะมีความพยายามสร้างการเมืองเชิงนโยบาย การเมืองวัฒนธรรมผ่านองค์กรปกครองท้องถิ่น นักการเมืองในเครือข่ายแต่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึง” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

กลุ่มชนชั้นกลางที่เกิดขึ้นในจังหวัดชลบุรีไม่ได้มีความผูกพันกับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” กลุ่มชนชั้นกลางเหล่านี้จึงกลายเป็นประชาชนที่มีอิสระในการตัดสินใจทางการเมืองไม่ได้ อยู่ในอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” และอีกทั้งกลุ่มคนเหล่านี้สามารถดูแลตนเองได้โดยไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพำบ้านใหญ่จึงมีการตัดสินใจทางการเมืองได้ด้วยตนเองโดยไม่มี การผูกมัดใด ๆ

“กลุ่มชนชั้นกลางจึงเป็นประชากรกลุ่มของจังหวัดชลบุรีที่ไม่มีความผูกพันอันใดกับกลุ่มบ้านใหญ่ ถือว่าเป็น “กลุ่มคนนอก” ที่อยู่นอกโครงสร้างอำนาจของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” พวกเขาจึงกลายเป็นประชากรที่มีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อิทธิพลทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่สามารถควบคุมการตัดสินใจทางการเมืองของประชากรกลุ่มนี้ได้ทั้งนี้ กลุ่มชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนที่ดูแลตัวเองได้ไม่จำเป็นต้องพึ่งพากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หรือไม่จำเป็นต้องเบียดเสียดตนเองเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) ของกลุ่มบ้านใหญ่ พวกเขาเป็นกลุ่มคนที่มีวิถีคิดการตัดสินใจทางการเมือง มีวัฒนธรรมการเมือง มีพฤติกรรมการเมืองเฉพาะของตนเองและที่สำคัญอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นกลางไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเมืองและแบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างอำนาจการเมืองท้องถิ่นแบบเดิมที่รวมศูนย์อำนาจไว้ในมือกลุ่มบ้านใหญ่” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

กระแสนของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในจังหวัดชลบุรีก็เติบโตไปควบคู่กับภาพรวมของกระแสนรุ่นใหม่ภายในประเทศโดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีมีมหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษา กว่าสี่หมื่นคนและยังมีการรวมตัวของกลุ่มนักศึกษาที่ร่วมมือกันจัดกิจกรรมการแสดงออกทางการเมืองอยู่บ่อยครั้ง และมีนักศึกษาที่เป็นนักกิจกรรมทางการเมืองอยู่หลายกลุ่ม

“สำหรับกระแสนรุ่นใหม่ในจังหวัดชลบุรีก็เติบโตตามไปตามกระแสนรุ่นใหม่ในภาพรวมของไทย โดยเฉพาะบทบาทของคนหนุ่มสาวในมหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยหลักในภาคตะวันออกมีนิติตกว่า 4 หมื่นคน และมีการรวมกลุ่มของนิติตอยู่หลายกลุ่มกิจกรรม เช่น กลุ่มลูกชาวบ้าน กลุ่มบางแสนดินแดนเสรีกลุ่มโกลกกลุ่มปรัชญาโต๊ะกลม บูรพาลมโซ่ เรารักษ์บูรพา ฯลฯ โดยกลุ่มเหล่านี้จะทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ตามความสนใจของกลุ่มตนเอง” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

เนื่องจากการเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นรวมไปถึงการย้ายถิ่นฐานเข้ามาของชนชั้นกลางที่ไม่ได้มีความผูกพันอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นตามระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกลุ่มคนกลุ่มนี้มีความอิสระในการตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างอิสระรวมไปถึงพื้นที่ที่มีมหาวิทยาลัยที่มีกลุ่มนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอยู่ตลอดทำให้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม”

3.2 โซเซียลมีเดีย

ในปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่าโซเซียลมีเดีย มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มตระกูลคุณปลื้มมากพอสมควร เนื่องจากบุคคลที่เข้าถึงสื่อ โซเซียลมีเดีย มีจำนวนที่มากขึ้นเนื่องจากการพัฒนาระบบที่ทันสมัยอีกทั้งบุคคลส่วนมากที่เข้าถึงสื่อ โซเซียลมีเดีย ส่วนมากเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มชนชั้นกลางในสังคมที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน

“ต้องยอมรับว่าทุกวันนี้ โซเซียลมีเดีย มันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตไปแล้วเราสามารถรับรู้ทุกอย่างได้เพียงแค่เปิดโทรศัพท์ แล้วก็ต้องยอมรับว่าทุกวันนี้ข่าวสารมันเร็วมีการรับรู้ได้ทันท่วงที่ไม่ต้องรอเหมือนหนังสือพิมพ์เหมือนแต่ก่อนกว่าจะรู้เรื่องเหตุการณ์บ้านเมือง ” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2566)

ต้องยอมรับว่าสื่อ โซเซียลมีเดียมีความสำคัญต่อการเมืองมากพอสมควรเพราะในปัจจุบันมีการเกิดขึ้นของกลุ่มชนชั้นกลาง และกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เข้าถึงสื่อ โซเซียลมีเดียจะเห็นได้ว่าหลาย ๆ พรรคการเมืองมีการหาเสียงและลงสื่อโฆษณาและนโยบายของพรรคผ่านทางสื่อ โซเซียลมีเดียเพิ่มมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีการหันมาพึ่งพาสื่อ โซเซียลมีเดียเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของชีวิตทำให้รูปแบบทางการเมืองเปลี่ยนไปจากเดิม

“โซเชียลมีเดียและกระแสนวัตกรรมใหม่ กลายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ตัวของผู้สมัครเข้าถึงประชาชนได้ง่ายแล้วก็ไม่ต้องมาลงทุนจ้างห้วคณะแผนการสื่อสารกับประชาชนที่รวดเร็วมากขึ้น” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2566)

สถานการณ์ดังกล่าวได้บีบบั้ให้กลุ่มพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้หันมาให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่และสื่อโซเชียลมีเดียโดยพรรคการเมืองมีการจัดทำสื่อโฆษณา รวมไปถึงนโยบายพรรคผลิดลงในสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มคนที่เข้าถึงในสื่อโซเชียลมีเดียมากกว่าการให้ความสำคัญกับกลุ่มห้วคณะแผนในแบบเดิม ๆ ที่เข้าถึงได้ช้ากว่า ส่งผลให้พรรคการเมืองมีการพัฒนาในเรื่องของระบบและรูปแบบต่าง ๆ ในช่องทางเข้าถึงของประชาชน

“พรรคคอนาคติใหม่เป็นพรรคการเมืองแรก ๆ ที่เห็นปรากฏการณ์ดังกล่าวและอาศัยโอกาสนี้ที่บุกเบิกการหาเสียงผ่านช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียเช่น Facebook, line, twitter เป็นต้นถือเป็นการสร้างการสื่อสารทางการเมืองโดยตรงไปยังประชาชนผ่านเทคโนโลยี” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

จะเห็นได้ว่าการเกิดขึ้นของคนรุ่นใหม่และสื่อโซเชียลมีเดียซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการใช้ชีวิตต่างกันไปที่เข้ามารวมตัวกันในระบบเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น บางกลุ่มมีการย้ายที่อยู่อาศัยเข้ามาตั้งหลักปักฐานสร้างชีวิตใหม่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีโดยเป็นกลุ่มที่มีอิสระการตัดสินใจทางการเมืองจึงส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มอยู่น้อย ไม่ว่าจะเป็ระบบห้วคณะแผนที่หายไปรวมถึงรูปแบบการหาเสียงรูปแบบใหม่ที่ใช้และสื่อโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นเครื่องมือในการหาเสียงแทนการหาเสียงแบบการใช้ห้วคณะแผนโดยจะเจาะที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการใช้และสื่อโซเชียลมีเดียอยู่เป็นประจำทุกวัน

4. การก่อตั้งพรรคคอนาคติใหม่

เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งใหม่ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองไทย วันที่ 15 มีนาคม 2561 มีการก่อตั้งพรรคคอนาคติใหม่เกิดขึ้น ซึ่งถูกมองว่าเป็นพรรคของคนหนุ่มสาวเยาวชนคนรุ่นใหม่ มีแนวคิดที่ยึดเอาหลักประชาธิปไตยและการนำเอาความคิดการเมืองสมัยใหม่เข้ามาหลังจากการก่อตั้งพรรคคอนาคติใหม่ได้ไม่นานเยาวชนคนหนุ่มสาวให้ความสนใจในแนวคิดและรูปแบบในการบริหารจัดการเป็นอย่างมากจนได้รับกระแสนิยมมากสามารถรองใจเยาวชนคนหนุ่มสาวเป็นอย่างมากโดยเฉพาะกระแสของผู้นำ ซึ่งนำโดยนายธนธร จิรังรุ่งเรืองกิจ ห้วหน้าพรรค รวมไปถึงนโยบายที่ได้ใจประชาชน เช่น การให้ความสำคัญกับเรื่องของ แรงงาน, กลุ่มชาติพันธุ์, LGBT, การปฏิรูปกองทัพ, สุราแก้ห้วหน้า จึงทำให้เกิดแนวคิดทางการเมืองแบบใหม่ที่ทำให้ได้เห็นเด่นชัดมากขึ้นกว่ารูปแบบการเมืองที่เคยผ่านมา ดังนั้นการก่อตั้งพรรคคอนาคติใหม่นั้นจึงเป็นจุด

เปลี่ยนสำคัญที่ทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มนั้นได้รับผลกระทบอยู่ไม่น้อย

พรรคอนาคตใหม่ถูกมองว่าเป็นพรรคการเมืองที่แตกต่างจากพรรคการเมืองในอดีตที่มีภาพจำจากการที่ตัวผู้ที่จะเข้าไปเป็นสมาชิกพรรคนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในพื้นที่ต่าง ๆ หรือเป็นผู้ที่มีฐานะในสังคมซึ่งแตกต่างจากพรรคอนาคตใหม่อย่างสิ้นเชิง ในการเลือกผู้สมัครของพรรคอนาคตใหม่นั้นถูกมองว่าเป็นการเลือกตัวผู้สมัคร ส.ส. จากคนของพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นผู้สมัครที่มาจากกลุ่มชนชาติพันธุ์, วิสวะ, ทหาร, ตำรวจ, หมอ, นักกิจกรรมทางการเมือง, กลุ่มแรงงานอุตสาหกรรม, ประชาชน แสดงให้เห็นว่าพรรคการเมืองพรรคนี้ไม่ได้เจาะจงกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองแต่เลือกกลุ่มที่อยู่คลุกคลีกับพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริงจึงทำให้ประชาชนนั้นหันมาให้ความสนใจในรูปแบบการทำงานของพรรคอนาคตใหม่

พรรคอนาคตใหม่เน้นการให้ความสำคัญกับกลุ่มของคนรุ่นใหม่ค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับพรรคการเมืองอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ของจังหวัดชลบุรีมีมหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งมีนักศึกษาอยู่ราว 4 หมื่นคน พรรคอนาคตใหม่ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนรุ่นใหม่จึงนำเอาการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการหาเสียงไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการแสดงออกทางคำพูดการติดแฮชแท็กยอดนิยม เพื่อให้สามารถครองใจของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้

“กรณีของพรรคอนาคตใหม่เขามีความคิดที่สุดยอดสามารถครองใจคนรุ่นใหม่ได้โดยการใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสารกับกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่โดยการใช้คำพูดที่เข้าใจคนรุ่นใหม่รวมทั้งการสื่อสารที่ทันสมัยไม่เก่าเหมือนผู้ใหญ่คุยกับเด็ก มีคำพูดที่ฟังแล้วสามารถคิดซาร์จในสื่อได้เช่น สัมรักพ่อ”(ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2566)

จากการที่พรรคอนาคตได้สร้างกระแสต่อกลุ่มเยาวชนในจังหวัดชลบุรีหรือในจังหวัดชลบุรีต้องยอมรับว่าการที่พรรคอนาคตใหม่ประสบความสำเร็จในการที่สามารถครองฐานเสียงในกลุ่มนักศึกษาได้นั้นไม่ส่งผลดีต่อกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม เนื่องจากเขตโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มนั้นมีมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นจุดศูนย์กลางและมีนักศึกษาจำนวนมากที่เคยเป็นฐานเสียงของกลุ่มบ้านใหญ่และกลับใจไปสนับสนุนพรรคอนาคตใหม่ จะเห็นได้จากการที่นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ มหาเสียงที่บางแสนและได้รับการต้อนรับจากนักศึกษาอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน

“การมาบางแสนของพรรคอนาคตใหม่ทำให้รู้สึกเหมือนว่าเกิดความหวังทางประชาธิปไตยทำให้คนไทยทุกคนมีความหวังนักศึกษาให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นแบบไม่เคยเป็นมาก่อนเหตุการณ์แบบนี้มักจะเคยเห็นคุ้นชินตากับการมาของพวกดารามากกว่านักการเมือง” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2566)

จะเห็นได้ว่าการก่อตั้งของพรรคอนาคติใหม่ทำให้การเมืองไทยเปลี่ยนแปลงจากการเมืองแบบเก่าไปมากทำให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ในประเทศไทยมีการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเปลี่ยนไปจากเดิมเพื่อที่จะให้สู้กับพรรคอนาคติใหม่ได้เนื่องจากการทำการเมืองของพรรคอนาคติใหม่นั้นมีการทำการเมืองที่เปลี่ยนไปจากเดิม

กระบวนการปรับตัวของตระกูลคุณปลื้ม

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็น การเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การเสียชีวิตของนายสมชาย คุณปลื้ม การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และโซเชียลมีเดีย รวมไปถึง การก่อตั้งของพรรคอนาคติใหม่ ส่งผลให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จะใช้รูปแบบทางการเมืองในแบบเดิมไม่ได้ เนื่องจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของบริบททางการเมืองนั้นมีการปรับเปลี่ยนไปมากจากเดิมไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ภายนอกหรือสถานการณ์ภายในส่งผลให้กลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

1. เว้นพรรคพลังชล

จากสถานการณ์ทางการเมืองในปี พ.ศ. 2550 ในสถานะท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมือง กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การตั้งพรรคการเมืองขึ้น ในนามของพรรคพลังชล พรรคพลังชนจึงกลายเป็นพรรคการเมืองที่ได้แรงสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่อย่างมากและยังสร้างความมั่นคงทางโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อย่างมั่นคง

“พรรคพลังชลกลายเป็นพรรคการเมืองที่ได้แรงสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง สามารถเป็นฐานในการทำงานระดับชาติของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้อย่างมั่นคง และการปรับกลยุทธ์ทางการเมืองและกลไกทางการเมืองใหม่ทำให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ปลูกกระแสท้องถิ่นนิยม (Localism) ของชาวชลบุรีได้อย่างกว้างขวาง สะท้อนจากป้ายหาเสียงของพรรคพลังชล

“บ้านของเรา...พรรคของเรา”

“พลังชล...คนบ้านเดียวกัน”

“เราพร้อมที่จะทำงานเพื่อชาวชลบุรีอย่างแท้จริง...มาร่วมกัน สร้างบ้านของเรา...พรรคของชาวชลบุรีทุกคน” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563) จากการที่กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้มีการตั้งพรรคพลังชลนั้นนับว่าเป็นการวางโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของตนเองทั้งการเมืองระดับท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ

หลังจากการตั้งพรรคพลังชลกลุ่ม“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้แสดงให้เห็นถึงการวางรากฐานโครงสร้างอำนาจทางการเมืองอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการเมืองระดับท้องถิ่น ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี รวมไปถึงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร “การเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 พรรคพลังชลได้สร้างประวัติศาสตร์การเมืองไทยด้วยการชนะการเลือกตั้งถึง 6 เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรี ทั้งที่ก่อนหน้านี้กลุ่มบ้านใหญ่พ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคประชาธิปัตย์ทุกเขต

- เขต 1 นายสุชาติ ชมกลิ่น
- เขต 2 นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์
- เขต 3 นายรณเทพ อนุวัฒน์
- เขต 5 นายพันธุ์ศักดิ์ เกตุวัฒนา
- เขต 6 นางสุกมล คุณปลื้ม
- เขต 7 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์

รวมไปถึงชัยชนะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 2 สมัย ที่พรรคพลังชลส่งนายวิชา คุณปลื้ม ลงรับสมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีและได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง 2 สมัย” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

หลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำให้สถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป ไม่มีมการเลือกตั้งทั้งการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ ตั้งแต่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึงระยะเวลายาวนานมาถึง 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยหยุดชะงักลงไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายใต้การเข้ามาบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

แสงสว่างของระบอบประชาธิปไตยได้ส่องสว่างขึ้นรัฐบาลในการบริหารจัดการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศวันเลือกตั้ง วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 กลุ่มพรรคการเมืองทั้งหลายได้มีการจัดหาและเตรียมการเพื่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 โดยกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นจากเดิมสังกัดพรรคพลังชล แต่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 มีการเว้นพรรคพลังชล กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีการเปิดตัวในนามพรรคพลังประชารัฐ

“24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” กลับประกาศเว้นพรรคพลังชลโดยจะย้ายผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มบ้านใหญ่ทั้งหมดไปลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคพลังประชารัฐ” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

เหตุการณ์การเว้นพรรคพลังชลอาจจะมีผลมาจากกลุ่มการเมืองเก่าที่ต้องการจะสืบทอดอำนาจจึงต้องมีการหาพันธมิตรโดยการสร้างความสัมพันธ์หรือเงื่อนไขบางอย่างทางการเมืองมาเป็นเงื่อนไขในการเจรจา โดยมองว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นมีโครงสร้างอำนาจทางการเมืองในจังหวัดชลบุรีเป็นทุนอยู่แล้วจึงมีความจำเป็นที่จะต้องการฐานเสียงตรงนี้เพื่อให้ได้จำนวนส.ส. ของทางกลุ่มบ้าน “ใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มาเป็นความชอบธรรมในการสืบทอดอำนาจต่อ

“การย้ายพรรคครั้งนี้ของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นสถานการณ์ที่กลุ่มบ้านใหญ่ถูกบีบบังคับจากปัญหาการเมืองระดับชาติที่ กลุ่มอำนาจเก่า มีความพยายามสืบทอดอำนาจผ่านการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาพันธมิตรการเมืองมาเป็นนั่งร้านอำนาจให้ตนเอง กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เป็นกลุ่มสำคัญ” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

การเว้นพรรคพลังชลนั้นหลายฝ่ายมองว่ากลุ่มผู้มีอำนาจเก่านั้นพยายามที่จะเป็นพันธมิตรกับกลุ่มนักการเมืองที่มีฐานอำนาจทางการเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นนั่งร้านให้กับตนเองในการสืบทอดอำนาจโดยจะสังเกตได้ว่าไม่ใช่แค่กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ที่ย้ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐแต่ยังมีอีกหลายกลุ่มที่ย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ ส่วนแล้วแต่โดนกลุ่มผู้มีอำนาจเก่าดึงเข้าสังกัดพรรคพลังประชารัฐ ในการเว้นพรรคพลังชลในครั้งนี้จึงดูมองว่าไม่ใช่เรื่องที่ผิดปกติไปแต่ประการใดเนื่องจากในหลายพรรคการเมืองมีการถูกคูดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรคเพื่อไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ

“พรรคเพื่อไทย ส่วนใหญ่เป็นอดีตส.ส.เพื่อไทย บางรายเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในยุคไทยรักไทย และพลังประชาชน ประกอบด้วย กำแพงเพชร ซึ่งเป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกลุ่มของนายวราเทพ รัตนากร คือ พ.ต.ท. ไหวพจน์ อภรณ์รัตน์ นายไผ่ ลิกค์ นายปริญญา อุภัยหรัาย นายอนันต์ ผลอำนวย นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์ เพชรบูรณ์ นายสันติ พร้อมพัฒน์ นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์ นายเอี่ยม ทองใจสด นายจักรรัตน์ พัวช่วย นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์, สุโขทัย นายจักรวาล ชัยวิรัตน์กุล, ลำปาง นายจรีสฤทธิ จันทรสุนทร นายอิทธิรัตน์ จันทรสุนทร, นครสวรรค์ นายวีระกร คำประกอบ อุบลฯ นายสุพล ฟองงาม นายสุทธิชัย จรูญเนตร นายสุชาติ ตันติวิณิชชานนท์, เลย นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข นายวันชัย บุญบา, นครราชสีมา นายจำลอง ครุฑขุนทด นายวิรัช รัตนเศรษฐ นางทัศนียา รัตนเศรษฐ นายอริรัฐ รัตนเศรษฐ นายสุภรณ์ อัดถาวงศ์ ร้อยเอ็ด นายสุพร คนัยตั้งตระกูล นายเวียง วรเชษฐ, ศรีสะเกษ นายคนัยฤทธิ์ วัชรารักษ์, ขอนแก่น นายสุภสิทธิ์ เศษะตานนท์ นายสมศักดิ์ คุณเงิน, นครพนม นายชูกัน กุลวงษา นายก

ลำคาน ปาทาน, สระแก้ว นายฐานิสร์ เทียนทอง น.ส.ตรีสุข เทียนทอง, กาญจนบุรี พล.อ.สมชาย วิษณุวงศ์, ลพบุรี นายอำนวยการ คลังผา, นนทบุรี นายฉลอง เรียวแรง, ตรัง นายทวี สุระบาล

พรรคประชาธิปัตย์ นายณัฐพล ทีปสุวรรณ นาย พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ รองเลขาธิการ นายกฯ นายสกลธี ภัททิยกุล รองผู้ว่าฯ กทม. กาญจนบุรี นายอัฐพล โพธิพิพิธ นายธรรมวิชัย โพธิพิพิธ จันทบุรี นายรัชชชัย อนามพงษ์ นายแสนคม อนามพงษ์, ฉะเชิงเทรา พล.ต.ท.พิทักษ์ จารุสมบัติ นายบุญเลิศ ไพรินทร์, สระบุรี นางกัลยา รุ่งวิจิตรชัย, นนทบุรี นายทศพล เฟื่องส้ม, ชลบุรี นายสรวิชัย เนื่องจำนงค์, ระยอง นายวิชัย ลำสุทธิ

พรรคภูมิใจไทย นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ อดีตแกนนำพรรคภูมิใจไทย หัวหน้ากลุ่มสามมิตร, สุโขทัย นายสมศักดิ์ เทพสุทิน อดีตแกนนำกลุ่มมัชฌิมา แกนนำกลุ่มสามมิตร นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ, ชัยนาท นายอนุชา นาคาศัย แกนนำกลุ่มสามมิตร, นครราชสีมา นายภิรมย์ พลวิเศษ แกนนำกลุ่มสามมิตร นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์

ฉะเชิงเทรา นายสุชาติ ตันเจริญ แกนนำกลุ่มบ้านริมน้ำ, ราชบุรี นายมานิต นพอมรบดี นางบุญยิ่ง นิติกาญญา, สมุทรปราการ นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก, ยโสธร นาย รณฤทธิ์ชัย คานเขต นายพิภพ ศรีชนะ,หนองบัวลำภู ว่าที่ พ.ต.สุชาติ สุวรรณพรหม

พรรคชาติพัฒนา ชัยนาท นายมณฑิธร สงฆ์ประชา, ราชบุรี นายทวี ไกรคุปต์, นางปาริณา ไกรคุปต์ ปาจริยางกูร, ฉะเชิงเทรา นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์, นครพนม นพ.อลงกต มณีาศ, สุรินทร์ นายธีระทัศน์ เตียวเจริญโสภา, นครราชสีมา นายวัชรระ ยาวอหะซัน, นครสวรรค์ นายภิญโญ นิโรจน์

พรรคชาติไทยพัฒนา สิงห์บุรี นายชัยวุฒิ ธนาคนานุสรณ์รวม นายสุชน อินทเสมอ อดีต ส.ว.ประจวบคีรีขันธ์” (ตรวจรายชื่อ-อดีต ส.ส. ย้ายพรรค, 2562)

การช่วยเราในการย้ายสังกัดพรรคในครั้งนี้มีการช่วยเราจากนายทหารในกองทัพที่สนับสนุนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และกลุ่มอำนาจเก่าเข้ามาช่วยเราในการย้ายพรรคในครั้งนี้โดยมีความสัมพันธ์มีความกันตั้งแต่รุ่นพ่อ (นายสมชาย คุณปลื้ม) และอีกทั้งกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ยังให้ความเคารพรักกับนายทหารท่านนี้ด้วย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงได้ให้นายทหารท่านนี้เข้ามาเป็นโศกคล้องใจช่วยในการเจรจา

“การเมืองของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรีครั้งนี้ได้มี นายทหารใหญ่ในกองทัพและเป็นที่เคารพรักของคนในตระกูลคุณปลื้มมาอย่างยาวนานได้ขอร้อง ให้กลุ่มบ้านใหญ่ สนับสนุนพรรคพลังประชารัฐในการเลือกตั้งครั้งนี้” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

จากบริบททางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้กลุ่มบ้าน “ใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องทำการเว้นพรรคพลังชลแล้วย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐไม่ว่าจะเป็นการ

ถูกบีบบังคับจากกลุ่มอำนาจเก่าและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรวมไปถึงมิตรไมตรีที่ดีต่อกันกับนายทหารใหญ่ในกองทัพที่ต้องการที่จะสืบทอดอำนาจที่มีต่อ โดยต้องการกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เข้ามาเป็นนั่งร้านให้กลุ่มของตนเหมือนกับอีกหลาย ๆ กลุ่มที่ย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชารัฐ จึงมีการใช้เงื่อนไขทางการเมืองเข้ามาเป็นข้อตกลงในการเจรจา

2. เน้นการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติ

การเมืองท้องถิ่นถ้าหากมีฐานอำนาจมั่นคงจะส่งผลดีต่อการเมืองระดับชาติบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มนั้นหันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี นายกเทศบาลแสนสุข รวมไปถึงนายกเมืองพัทยา ซึ่งที่ผ่านมา กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ครองฐานอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่มาโดยตลอดเพียงแค่ว่าบอกว่าเป็นคนของบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มก็เหมือนได้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว แต่หลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติทำให้เกิดรูปแบบการเมืองใหม่ขึ้น โดยเฉพาะกรณีของพรรคอนาคตใหม่ จึงทำให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองในระดับชาติมากขึ้นเพื่อรักษาฐานอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นไว้ให้ได้

การสร้างรากฐานที่สำคัญของการเมืองท้องถิ่นคือการสะสมทุนอำนาจทางการเมืองโดยการผลิตซ้ำภาพจำเก่า ๆ ให้คนในพื้นที่เห็นเป็นภาพชินตาจนทำให้เกิดการยอมรับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้นำเอาภาพซ้ำเข้ามาเพื่อผลิตซ้ำความคิดแบบเดิมไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปสร้างความสนิทสนมกับพี่น้องประชาชน และรวมไปถึงการนำเอาธรรมเนียมปฏิบัติเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจ เช่นการไปงานศพ การทำบุญหรืองานพิธีกรรมต่าง ๆ การมอบทุนการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนในจังหวัด การแจกเครื่องแต่งกายให้กับนักเรียนที่ยากไร้ รวมไปถึงการนำเอาวัฒนธรรมของจังหวัดเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวให้พ่อค้าแม่ค้าสามารถหารายได้เพิ่มขึ้น เช่น ประเพณีวิ่งควายที่เป็นชื่อเสียงของจังหวัด รวมถึงการจัดแข่งขัน Bangsaen Grand Prix การแข่งขันรถแข่งรวมไปถึงการจัดวิ่งมาราธอน CHONBURE MARATHON ที่จังหวัดชลบุรีมีการจัดทุกปีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับพ่อค้าแม่ค้าจนทำให้เกิดภาพของการผลิตซ้ำของชุดความคิดเดิมจนสามารถทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” สามารถรักษาฐานอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรีไว้ได้ โดยจะเห็นได้จากผลการเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

“บ้านใหญ่ทำให้เราชินตากับภาพเดิม ๆ การไปช่วยงานศพงานบุญ บริจาคของให้นักเรียนยากจน การจัดงานแข่งรถ งานวิ่งมาราธอน วิ่งควาย การจัดงานแบบนี้พ่อค้าแม่ค้าชอบมีเวลาจัดงานมันเหมือนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจไปในตัวมันจึงส่งผลให้ประชาชนไว้ใจและชื่นชอบ” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 5 มกราคม 2566, สัมภาษณ์)

การใช้ภาพจำของผู้นำทางความคิดคนเก่าคือ “กำนันเป๊าะ นายสมชายคุณปลื้ม” ต้องยอมรับว่าภาพจำของ “กำนันเป๊าะ นายสมชาย คุณปลื้ม” นั้นมีความสำคัญมากกับคนในพื้นที่จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นคนวางรากฐานทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จึงมีการใช้ภาพความทรงจำเก่าในการเผยแพร่ชุดความคิดให้คนคิดถึงและหวงแหนกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ในภาพจำของ “กำนันเป๊าะ นายสมชายคุณปลื้ม” โดยจะสังเกตได้จากในเพจของ “เพจหลักกลุ่มบ้านใหญ่” มักจะมีการนำเสนอเรื่องราวในอดีตและรวมไปถึงการรำลึกถึง “กำนันเป๊าะ นายสมชายคุณปลื้ม” รวมไปถึงการใช้สตีกเกอร์ติดตามรถเช่น เรารักกำนันเป๊าะ,เรารักชลบุรี,เรารักพัทยา,เรารักคุณปลื้ม ซึ่งเป็นสตีกเกอร์ที่จะเห็นได้ทั่วไปจากหลังกระจกรถในจังหวัดชลบุรีทำให้เกิดภาพชินตากับคนในพื้นที่

“การใช้ภาพจำของ “กำนันเป๊าะ” ทำให้คนยังรักและคิดถึง “กำนันเป๊าะ” ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์ใน เพจหลักบ้านใหญ่ ในการรำลึกถึง “กำนันเป๊าะ” เพราะคนชลบุรีที่รักกำนันเป๊าะมีเยอะ รวมไปถึงการใช้สตีกเกอร์ชื่อ เรารักกำนันเป๊าะ,เรารักคุณปลื้ม,เรารักชลบุรี, เรารักพัทยา ซึ่งสตีกเกอร์เหล่านี้เป็นภาพจำของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, 2566, สัมภาษณ์, 25 กรกฎาคม)

ตั้งแต่การเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในปี 2557 ไม่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลานาน จนมาถึง ธันวาคม พ.ศ. 2563 มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ซึ่งเป็นแชมป์เก่าได้ส่ง นายวิทยา คุณปลื้ม ในชื่อกลุ่ม “เรารักชลบุรี” ส่วนคู่แข่งคนสำคัญ น.ส.พลอยลภัสร์ สิงโตทอง เป็นผู้ทำชิงโดยลงในนามของ “Change Chonburi” ซึ่งการเลือกตั้งในครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับกลุ่มบ้าน “ใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เนื่องจากผู้ทำชิงโดยลงในนามของ “คณะก้าวหน้าเปลี่ยนชลบุรี” มาพร้อมกระแสความพร้อม กลุ่มเครือข่าย จึงไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนในอดีต แต่อย่างไรก็ดีผลการเลือกตั้งเป็นทางด้าน “กลุ่มเรารักชลบุรี” เป็นฝ่ายชนะการเลือกตั้ง

“ผลการเลือกตั้งนายก อบจ ชลบุรี

นายวิทยา คุณปลื้ม เรารักชลบุรี 337,107 คะแนน

น.ส.พลอยลภัสร์ สิงห์โตทอง คณะก้าวหน้าเปลี่ยนชลบุรี 168,997 คะแนน

นายสรายุทธ วงษ์แสงทอง กลุ่มชลบุรีก้าวหน้า 39,268 คะแนน

นายสภา พลาวารี อิสระ 8,302 คะแนน

ส่วน สมาชิก.อบจ.ชลบุรี

อ.เมืองชลบุรี เขต 1 นายสมควร อังคนาวิน เขต 2 นายคงพัชร ไชรัมย์ เขต 3 นายสุธีพงษ์ อัครเมฆสุวรรณ เขต 4 นายสมโพธิ นะมะอะอุ เขต 5 นายเดชณรงค์ ไพบูลย์นันทพงศ์ เขต 6 นาย

ภูริวัฒน์ เสมอวงษ์ เขต 7 ด.ต.อภิชาติ เจริญผล เขต 8 น.ส.สุภีพันธุ์ หอมหวล เขต 9 นายสุรพงศ์ นำชัยรุจิพงศ์

อ.บางละมุง เขต 1 นายทองหล่อ อำผิ้ง เขต 2 นายนคร ผลลูกอินทร์ เขต 3 นายยะยา เข็นสุรีย์ เขต 4 นายสายัณห์ จันทร์ทอง เขต 5 นายวิจิต ชาญชัยยุทธศักดิ์ เขต 6 นายวิวัฒน์ หอมปลื้ม เขต 7 นายปารเมศ ประกอบธรรม เขต 8 นายแมน อินทร์พิทักษ์ เขต 9 นายสกล ผลลูกอินทร์

อ.ศรีราชา เขต 1 นายเอกสิทธิ์ อำนอ่อน เขต 2 นายเดชา จันทร์เล็ก เขต 3 นายอโณทัย เจริญสันติสุข เขต 4 นายจตุพร บุญชอบ เขต 5 นายรุจิภาส ทรัพย์ยา เขต 6 นายสมเกียรติ เกตุวัฒนา เขต 7 นายสงกรานต์ ภาชนะ เขต 8 นายสุระ กลั่นด้วง

อ.พานทอง เขต 1 นายทัศนัย คุ้มครอง เขต 2 นายเสรี เรืองเดช

อ.บ้านบึง เขต 1 นายพฤติพงศ์ สิงห์โตทอง เขต 2 น.ส.ลลิตา สิงห์โตทอง เขต 3 นายบำเพ็ญ โรจน์พัฒนากุล

อ.พนัสนิคม เขต 1 นายสมนึก ทองแก้ว เขต 2 นายพรชัย ด้วงเงิน เขต 3 นายจุลินทร์ พุทธิพัฒน์จร

อ.สัตหีบ เขต 1 นายกำชัย ตั้งธรรมสถิตย์ เขต 2 นายทวีศักดิ์ นิมอนงค์ เขต 3 นายภิญโญ สายนภา เขต 4 นายทัพพณ์ภัทร วุฒิปัญญารัตนกุล

อ.เกาะจันทร์ นายวัฒนพงศ์ ศรีเมธารักษ์

อ.บ่อทอง นายเพทาย สุภาพล

อ.หนองใหญ่ นายวัฒนพงศ์ ศรีเมธารักษ์

อ.เกาะสีชัง นายสรศักดิ์ เกตรา” (กลุ่มเรารักชลบุรี ฐานอำนาจเก่า กวาด ส.อบจ.เกือบหมดกระดาน, 2563)

การเลือกตั้งนายกเทศบาลแสนสุข ในปี พ.ศ. 2564 นายณรงค์ชัย คุณปลื้ม (ลูกชายกำนันเป๊าะ) โดยการสนับสนุนจากกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ทำคู่แข่งคือ นายสมชาติ คุณปลื้ม (น้องชายกำนันเป๊าะ) โดยการสนับสนุนจากนายสุชาติ ชมกลิ่นซึ่ง นายสมชาติ คุณปลื้ม มีศักดิ์เป็นอาของนายณรงค์ชัย คุณปลื้ม ในการเลือกตั้งนายกเทศบาลแสนสุข ถือว่าเป็นศึกสายเลือด แต่ผลการเลือกตั้งออกมาเป็นทางด้านนายณรงค์ชัย คุณปลื้ม เป็นฝ่ายชนะผลการเลือกตั้งไปได้

“ผลการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองแสนสุข เป็นไปตามเป็นไปตามคาด ลูกชายกำนันเป๊าะเอาชนะ น้องชายกำนันเป๊าะ รักษาตำแหน่งไว้ได้อีกสมัย ในรอบ 20 ปี ที่มีการแข่งขัน ผลการเลือกตั้งในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่มีการแข่งขันกันอย่างดุเดือดโดยเฉพาะที่เทศบาลเมืองแสนสุข ซึ่งนายณรงค์ชัย คุณปลื้ม อดีตนายกเทศมนตรีเมืองแสนสุขหลายสมัย บุตรชายนาย

สมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” เอาชนะนายสมชาติ คุณปลื้ม น้องชาย “กำนันเป๊าะ” ด้วยคะแนน 11,976 ต่อ 6,122 คะแนน ท่ามกลางความดีใจของผู้สนับสนุนสาย “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ที่เข้ามาร่วมแสดงความยินดีกันเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชลบุรี จะมีการรับรองผลภายใน 30 วัน ซึ่งการเลือกตั้งเทศบาลเมืองแสนสุข ครั้งนี้ มีผู้เดินทางมาใช้สิทธิ ประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ที่ถือว่าเป็นประวัติ ในรอบกว่า 20 ปี ที่ทางเทศบาลเมืองแสนสุข ไม่มีการแข่งขัน โดยครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่มีการแข่งขันทั้งผู้สมัครนายกเทศบาลแสนสุข และผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข ซึ่งมีผู้สมัครอิสระเข้ามาจำนวนหลายคน ใน 3 เขตเลือกตั้ง แต่ก็เข้าไปด้วยตามที่คาดหมายไว้ นายณรงค์ชัย คุณปลื้ม อดีตนายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข กลับมาคว้าชัยชนะ” (เลือกตั้งนายก ทม.แสนสุข สกศ "คุณปลื้ม" หลานชนะอา รักษาตำแหน่งไว้ได้, 2563)

การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาในปี พ.ศ. 2565 กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ส่งนายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ ลงสมัครเลือกตั้ง ในนามของกลุ่ม “เรารักพัทยา” ซึ่งคู่แข่งคนสำคัญมีอยู่ 2 คน คือ นายสินธุ์ไชย วัฒนศาสตร์สาร ในนามกลุ่ม “พัทยาร่วมใจ” และอีกคนคือนายกิตติศักดิ์ นิลวัฒนโฒชัย ในนามกลุ่ม “ก้าวหน้า” ต้องยอมรับว่าเป็นการแข่งขันที่หนักพอสมควรของกลุ่มบ้าน “ใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” โดยนายสินธุ์ไชย วัฒนศาสตร์สาร เคยดำรงตำแหน่งอดีตนายกเมืองพัทยามาก่อนอีกทั้งยังมีฐานเสียงเก่าที่ยังคอยสนับสนุน ส่วนนายกิตติศักดิ์ นิลวัฒนโฒชัย ถึงจะเป็นผู้สมัครหน้าใหม่แต่ได้แรงขับเคลื่อนเรื่องกระแสนิยมจากกลุ่มก้าวหน้า ที่มีกระแสที่มารองหนุนพอสมควร แต่ผลการเลือกตั้งที่ออกมาเป็นนายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ ในนามของกลุ่มเรารักพัทยา เป็นฝ่ายชนะผลการเลือกตั้ง

“นายสนธยา คุณปลื้ม อดีตนายกเมืองพัทยาร่วมกับแกนนำกลุ่มรักพัทยาร่วมแสดงความยินดีและชูมือให้กับนายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ กลุ่มเรารักพัทยา เบอร์ 1 ที่ได้คะแนนเลือกตั้งนายกเมืองพัทยานำคู่ต่อสู้ พร้อมเปิดเผยว่า นโยบายทางการเมืองเป็นการได้รับความไว้วางใจ ทั้งนายกเมืองพัทยาและสมาชิกกกทิมทำงานมาในฐานะใด ทำงานถึงเป้าหมาย ตอบสนองประชาชนทำให้การเดินทางต่อสายการเมืองอย่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือระดับอื่น ๆ เชื่อมโยงต่อเนื่องเพื่อพัฒนาบ้านเมือง

สำหรับผลการนับคะแนน สรุปได้ดังนี้

อันดับ 1 ได้แก่ หมายเลข 1 นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ กลุ่ม เรารักพัทยา ได้ 14,590
คะแนน

อันดับ 2 หมายเลข 4 นายสินธุ์ไชย วัฒนศาสตร์สาร กลุ่ม พัทยาร่วมใจ ได้ 12,695
คะแนน

อันดับ 3 หมายเลข 3 นายกิตติศักดิ์ นิลวัฒนโฒชัย กลุ่ม ก้าวหน้า ได้ 8,826 คะแนน

อันดับ 4 นายศักดิ์ชัย แดงฮ่อ ผู้สมัครอิสระ ได้ 895 คะแนน” (เปิดตัวพรรคพลังชล, 2565)

จากผลการเลือกตั้งที่ปรากฏตั้งแต่ นายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี, นายกเทศบาลแสนสุข, นายกเมืองพัทยา จะเห็นได้ว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ให้ความสำคัญกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นอย่างมากโดยการใช้ชุดความคิดของการผลิตซ้ำเข้ามาใช้โดยการใช้วัฒนธรรมในจังหวัดเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจช่วยพ่อค้าแม่ค้าไม่ว่าจะเป็นการจัดงานประเพณีวิ่งควาย การจัดงานแข่งรถ Bangsaen Grand Prix และการจัดวิ่งมาราธอน CHONBURE MARATHON รวมไปถึงการแสดงขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบต่อกันมา เช่นการไปร่วมงานศพงานมงคลสมรส งานบุญหรือพิธีต่าง ๆ รวมถึงการแสดงออกโดยการมอบทุนการศึกษาต่าง ๆ รวมไปถึงการผลิตซ้ำภาพของ “ก้านันเป๊ะ นายสมชายคุณปลื้ม” ผู้ซึ่งคนให้ความเคารพรักเพื่อให้เห็นว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จะดำรงอุดมการณ์นี้ไว้คงเดิมและยังมีการใช้สติ๊กเกอร์ติดรถให้เห็นเป็นภาพชินตากับกลุ่มคนในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าการผลิตซ้ำทางความคิดชุดนี้ทำให้ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” สามารถรักษาอำนาจทางการเมืองท้องถิ่นเอาไว้ได้ถึงในการเมืองระดับชาตินั้น ผู้สมัครของตระกูลคุณปลื้มนั้นจะสอบตกจากการเมืองระดับชาติมาแต่ในการเมืองท้องถิ่นนั้นกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มนั้นยังสามารถรักษาฐานเสียงในระดับท้องถิ่น ได้อย่างมั่นคงดังนั้นจะเห็นได้ว่าบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มยังเน้นการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นรากฐานในการเมืองระดับชาติต่อไป

3. ให้ความสำคัญโซเชียลมีเดีย

เมื่อโลกเข้าสู่ยุคสื่อสารที่ไร้พรมแดนสื่อโซเชียลมีเดียเป็นสิ่งที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตมนุษย์หรือจะพูดว่าเป็นปัจจัยที่ 5 ของการดำเนินชีวิตก็ได้การติดต่อสื่อสารการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ มีการรับรู้ได้อย่างรวดเร็วเพียงแค่เปิดโทรศัพท์ที่ขึ้นมาดั่งนั้นในทางการเมืองการที่จะสื่อสารกับมวลชนนั้นหากนำเอาสื่อโซเชียลมีเดียเข้ามาใช้ให้ถูกทางรวมไปถึงการสื่อสารที่เข้าใจง่ายย่อยส่งผลดีต่อผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นจึงได้มีการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้นำเอาโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายกับประชาชนทำให้การเข้าถึงประชาชนนั้นเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น

จากสถานการณ์ที่บีบบังคับให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องเล่นเกมการเมืองกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ได้มีการหาหนทางในการที่จะสื่อสารกับกลุ่มของคนรุ่นใหม่โดยการ จัดตั้งกลุ่ม “New Gen เราชักชลบุรี” โดยอาศัยช่องทาง เฟสบุ๊ก ในการสร้างพื้นที่สื่อสารทางการเมืองกับกลุ่มคนรุ่นใหม่

“สถานการณ์ดังกล่าวกลุ่มบ้านใหญ่ต้องเล่นเกมการเมืองกับคนรุ่นใหม่ด้วยการจัดตั้งกลุ่ม “New Gen เราชักชลบุรี” โดยอาศัยช่องทาง เฟสบุ๊ก ในการสร้างพื้นที่การสื่อสารทางการเมือง

กับคนรุ่นใหม่ จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 (<https://www.facebook.com/newgenwelovechonburi/>) “New Gen เรารักชลบุรี” เป็นกลุ่มจัดตั้งของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เพื่อสร้างเครือข่ายกับเยาวชนในพื้นที่ผ่านกิจกรรมในหลายรูปแบบ เช่น ค่ายเยาวชนกับการพัฒนา การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนกับเครือข่ายองค์กรงดเหล้า จังหวัดชลบุรีและเวทีปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยนักกิจกรรมที่มีประสบการณ์มาพอสมควร” (โอฬาร ถิ่นบางเตียว, 2563)

การให้ความสำคัญกับตัวบุคคลโดยให้ความสำคัญกับสื่อโซเชียลมีเดียโดยสื่อหลักที่ใช้ในการสื่อสารทางการเมืองกับประชาชน โดยเน้นการใช้เฟสบุ๊กเป็นหลักสังเกตได้ว่าจะมีการใช้เฟสบุ๊ก ส่วนตัวเช่น

ณรงค์ชัย (ตุ้ย) คุณปลื้ม มีผู้ติดตาม 1.4 แสน

สนธยา คุณปลื้ม Sontaya Kunplome มีผู้ติดตาม 7.7หมื่น

วิทยา คุณปลื้ม มีผู้ติดตาม 1.3 แสน

อิทธิพล คุณปลื้ม Itthiphol Kunplome มีผู้ติดตาม 1.1หมื่น

เพจ กลุ่มพลังบ้านใหญ่ มีสมาชิก 3.4หมื่น

ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีผู้ติดตามเป็นจำนวนมากโดยกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มจะใช้ เฟสบุ๊ก เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการงานที่เป็นทางการรวมทั้งกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ เพื่อให้ประชาชนรับรู้รับทราบและยังสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่ายมากยิ่งขึ้น โดยช่วงหลังกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จะมีการอัปเดตข่าวสารหรือกิจกรรมประจำวันอยู่เสมอเพื่อสร้างภาพให้เคยชินและให้ประชาชนเห็นการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ

“บ้านใหญ่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยการใช้ เฟสบุ๊ก ในการสื่อสารเพราะปัจจุบันต้องยอมรับว่าคนส่วนใหญ่ใช้ เฟสบุ๊ก ในการติดตามข่าวสาร ดังนั้นคนบ้านใหญ่ทุกคนจะมีการอัปเดตเฟสบุ๊ก เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2566)

จะสังเกตเห็นได้เลยว่ารูปแบบการเมืองแบบใหม่ส่งผลให้กลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มหันมาให้ความสนใจสื่อโซเชียลมีเดียอย่างจริงจังเอาจึงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันโดยการใช้เฟสบุ๊ก เป็นสื่อหลักในการสื่อสารกับพี่น้องประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งกลุ่ม “New Gen เรารักชลบุรี”, “กลุ่มพลังบ้านใหญ่” เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารทางการเมืองกับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะการใช้สื่อโซเชียลมีเดียสื่อสารโดยตรงกับกลุ่มคนรุ่นใหม่รวมถึงพี่น้องประชาชนผู้สูงอายุที่ทุกวันนี้ปฏิเสธไม่ได้ว่าโซเชียลมีเดียไม่ได้มีขีดจำกัดแค่กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นประจำ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ แบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอเชิงนโยบาย
4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการศึกษา

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มประกอบไปด้วย

1. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นปัจจัยประการที่หนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การเข้ามายึดอำนาจทางการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หลังมีการปฏิวัติวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ภายใต้การนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายว่าด้วย “การจัดระเบียบสังคม” โดยให้ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นผู้ดูแลเรื่องการจัดการความเรียบร้อยโดยรายชื่อที่ถูกขึ้นบัญชีดำมีมากกว่า 6,000 ราย และกลุ่มของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ก็เป็นหนึ่งในนั้น โดยกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองในพื้นที่จึงถูกลดบทบาทหน้าที่ทางการเมืองท้องถิ่นลงโดยใช้มาตรา 44 เป็นเครื่องมือในการสั่งการโดยมีคำสั่งให้นายอิทธิพล คุณปลื้ม ตำแหน่งนายกเมืองพัทยาสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ลงแล้วมีคำสั่งให้ พล.ต.ตรีนันต์ เจริญชาศรี ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยาแทนแต่การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำแบบนี้ถูกมองว่าเป็นการต่อรองวางแผนเพื่อที่จะสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยการหาพันธมิตรเพื่อที่จะสืบทอดอำนาจทางการเมืองในปี พ.ศ. 2562 และยังมีคำสั่งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกองทัพที่มีความสนิทสนมรักและเคารพกันมาตั้งแต่รุ่นพ่อมาช่วยเจรจาเพื่อสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยหลังจากการเจรจาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้มาตรา 44 แต่งตั้งนายสนธยา คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยาโดยอ้างว่าให้มาดูแลเรื่องของเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก ส่วนนายอิทธิพล คุณปลื้ม อดีตนายกเมืองพัทยาให้มาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าการเข้ามาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามามีบทบาทที่ทำให้ “บ้านใหญ่

ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดหลังจากการเข้ามามีอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2. การเสียชีวิตของนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองไม่มั่นคงเหมือนยุคก่อน เป็นปัจจัยประการที่สองที่ส่งผลต่อการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หลังจากการเสียชีวิตของสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” นำมาสู่การเปลี่ยนผ่านยุคอำนาจทางการเมืองมาสู่รุ่นลูกอย่างเต็มตัวอาจจะทำให้กลุ่มบางกลุ่มที่สมัยนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” ยังมีชีวิตอยู่หมดความเชื่อ ความศรัทธาในรุ่นลูกเนื่องจากการทำงานในสมัยของนายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” มีการทำงานแบบใจแลกใจซึ่งต่างจากรุ่นลูกในหลายประการ แต่กลุ่มการเมืองและเครือข่ายอำนาจใหม่ในจังหวัดชลบุรีที่ถูกกดทับไว้มาอย่างยาวนานมีอยู่สามกลุ่ม

1. กลุ่มการเมืองที่เป็นคู่แข่งเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม
2. กลุ่มการเมืองที่เป็นเครือข่ายอำนาจเดิมของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มที่แยกตัวออกไป

3. กลุ่มการเมืองชนชั้นนำข้าราชการในท้องถิ่นปีกลุ่มอดีต

แต่เหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นสั่นคลอนหลังจากการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่ได้มีการตอบแทนผลงานของนายสุชาติ ชมกลิ่น ทั้งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้และยังถูกมองว่าเป็นตัววางในตำแหน่งรัฐมนตรีของโคตดาพรรคพลังชล แต่ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” กลับผลักดันนายอิทธิพล คุณปลื้ม รับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมทั้งที่แพ้การเลือกตั้ง เหตุการณ์นี้ทำให้นายสุชาติ ชมกลิ่นเกิดความไม่พอใจส่งผลให้เกิดการตั้งกลุ่ม “ชลบุรีโถมใหม่” โดยการนำของนายสุชาติ ชมกลิ่น เพื่อลงสมัครแข่งขันการเมืองท้องถิ่นแข่งกับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ซึ่งเป็นการแยกตัวออกมาของคนที่อยู่ในกลุ่มอำนาจเดิมแยกสลายตัวออกมาจากกลุ่มปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นสถานะภาพของโครงสร้างอำนาจของกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มสั่นคลอนลงอย่างชัดเจน

3. การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และ โซเซียลมีเดีย เป็นปัจจัยประการที่สามที่ส่งผลต่อการปรับตัวของกลุ่มบ้าน “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การเกิดขึ้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มชนชั้นกลางทางสังคมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในพื้นที่เดิมและกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการย้ายถิ่นฐานเข้ามาเริ่มต้นชีวิตใหม่ในจังหวัดชลบุรีตามระบบเศรษฐกิจที่เดิมโตขึ้นโดยมีรูปแบบการเข้ามาอยู่อาศัยในรูปแบบของ คอนโดมิเนียม หมู่บ้านจัดสรร รวมไปถึงกลุ่มผู้เข้ามาประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานโรงงาน และอีกหลาย ๆ อาชีพที่เข้ามาซื้อบ้านซื้อคอนโดในจังหวัดชลบุรีกลุ่ม

คนเหล่านี้ไม่มีความผูกพันกับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เหมือนกลุ่มคนในพื้นที่ที่เคยอาศัยอยู่เดิม จึงทำให้กลุ่มคนรุ่นใหม่มีอิสระในการตัดสินใจทางการเมืองไม่ผูกมัดกับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” รวมไปถึงกระแสที่คนรุ่นใหม่ที่เติบโตขึ้น โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวในมหาวิทยาลัย บุรพาที่มีมากกว่า 4 หมื่นคนและยังมีการจัดกิจกรรมทางการเมืองโดยกลุ่มนักศึกษาเช่น กลุ่มลูกชาวบ้าน กลุ่มบางแสนดินแดนเสรี กลุ่มโก่งกาง กลุ่มโต๊ะกลม กลุ่มเรารักษ์บุรพา กลุ่มบุรพาโซซ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้ไม่ได้ยึดโยงกับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” รวมไปถึงกระแสของโซเชียลมีเดียที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชนชั้นกลางในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข่าวสารในด้านต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและมีแหล่งข่าวที่สามารถเลือกเสพข่าวได้หลายแหล่ง ในทางการเมืองมีการหาเสียงผ่านโซเชียลมีเดียของพรรคการเมืองซึ่งกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ยังไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก

4. การก่อตั้งพรรคอนาคตใหม่เป็นปัจจัยประการที่สี่ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งใหม่ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองไทย วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2561 มีการก่อตั้งพรรคอนาคตใหม่ขึ้นซึ่งพรรคอนาคตใหม่ถูกมองว่าเป็นพรรคการเมืองของคนรุ่นใหม่โดยมีแนวคิดการยึดเอาหลักประชาธิปไตยและการนำเอาแนวคิดการเมืองสมัยใหม่เข้ามา หลังมีการก่อตั้งพรรคอนาคตใหม่ได้สร้างความหวังใหม่ให้กับกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นอย่างมากโดยเฉพาะนโยบายที่แปลกใหม่ไปจากการเมืองแบบเก่าเช่น การให้ความสำคัญกับกลุ่มแรงงาน, กลุ่มชาติพันธุ์, กลุ่ม LGBT, การปฏิรูปกองทัพ, สุราก้าวหน้า เป็นต้น พรรคอนาคตใหม่ให้ความสำคัญกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ค่อนข้างเป็นพิเศษโดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชลบุรีมีมหาวิทยาลัยบุรพาซึ่งเป็นแหล่งรวมตัวของกลุ่มนักศึกษายู่เป็นจำนวนมากโดยพรรคอนาคตใหม่ใช้การสื่อสารผ่านกลุ่มเยาวชนคนหนุ่มสาวโดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการหาเสียงในการแสดงวิสัยทัศน์ผ่านโซเชียลมีเดียและการกระจายข่าวสารต่าง ๆ ของพรรคผ่านโซเชียลมีเดียซึ่งทำให้มีผลการตอบรับที่ดีมากต่างจากการเมืองในอดีตที่ต้องอาศัยกลุ่มหัวคะแนนเพื่อหาคะแนนเสียง ดังนั้นจึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการเกิดขึ้นของพรรคอนาคตใหม่ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มบ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้มแต่เพียงกลุ่มเดียวแต่ยังส่งผลต่อกลุ่มการเมืองทั่วประเทศเนื่องจากสามารถยึดฐานเสียงเก่าของพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มากพอสมควร

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า กระบวนการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ประกอบไปด้วย

1. การเว้นพรรคพลังชลเป็นกระบวนการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” พรรคพลังชลได้รับแรงสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางสามารถเป็นฐานทางการเมืองระดับชาติให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้อย่างมั่นคงแต่หลังจากการยึดอำนาจของ

คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) สถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปกระบวนการทางประชาธิปไตยหยุดชะงักลงเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนกระทั่งมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 พรรคพลังชลได้มีการเว้นพรรคแล้วย้ายผู้สมัครไปร่วมกับพรรคพลังประชาชนโดยเหตุการณ์การย้ายพรรคนี้ถูกมองว่ากลุ่มอำนาจเก่าต้องการที่จะสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยผ่านการคัดค้านทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการใช้มาตรา 44 ในการยุติการทำหน้าที่นายกเมืองพัทยาของนายอิทธิพล คุณปลื้ม และต่อมาก็คืนตำแหน่งนายกเมืองพัทยาให้กับนายสนธยา คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทยา ส่วนนายอิทธิพล คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงการเจรจาต่อรองเพื่อให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ขอมเป็นพันธมิตรและยังมีการส่งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกองทัพที่กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นให้ความรักและเคารพกันมาตั้งแต่รุ่นพ่อช่วยในการเจรจาระหว่างกลุ่มผู้อำนาจทางการเมืองเก่ากับกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” จึงได้มีการเว้นพรรคพลังชลย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชาชนจะเห็นได้ว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นมีกระบวนการปรับตัวจากสถานการณ์ทางการเมืองเพื่อเอาตัวรอดจากสถานการณ์ทางการเมืองที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีอำนาจทางการเมือง

2. เน้นการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติเป็นกระบวนการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การสร้างรากฐานของการเมืองท้องถิ่นคือการสะสมทุนทางโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” โดยการใช้แนวคิดการผลิตซ้ำชุดความคิดเดิมให้เห็นซ้ำ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนรวมถึงการนำเอาธรรมเนียมประเพณีเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจเช่นการจัด แข่งรถ Bangsaen Grand Prix การแข่งขันวิ่งมาราธอน CHONBURE MARATHON รวมไปถึงประเพณีวิ่งควาย ที่มีการจัดขึ้นทุกปีเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างความประทับใจให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอย่างมาก รวมไปถึงการมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ทำต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานเช่นการไปร่วมงานศพ งานแต่งงาน หรืองานมงคลต่าง ๆ รวมถึงการผลิตซ้ำชุดความคิดเดิมโดยการใช้ภาพจำของ นายสมชาย คุณปลื้ม “กำนันเป๊าะ” รวมถึงการใช้สตีกเกอร์ เรารักกำนันเป๊าะ,เรารักคุณปลื้ม,เรารักชลบุรี,เรารักพัทยา ในการผลิตซ้ำชุดความคิดให้รักและหวงแหน และการบริจาคอุปการะต่าง ๆ เช่นการบริจาคทุนการศึกษา การกระทำความดีดั่งกล่าวเป็นการผลิตซ้ำชุดความคิดเดิมให้เห็นเป็นภาพที่ชินตาจึงสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้คนในพื้นที่ได้จะเห็นได้จากการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ยังคงเป็นกลุ่มของตระกูลคุณปลื้มยังคงสามารถรักษาแชมป์ในการลงแข่งขันได้อย่างยาวนานเช่น นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี นายกเทศบาลแสนสุข นายกเมืองพัทยา ดังนั้นการกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นรากฐานไปสู่การเมืองระดับชาติ

3. ให้ความสำคัญกับโซเชียลมีเดียเป็นกระบวนการปรับตัวของกลุ่ม“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” การเข้าสู่ยุคสื่อสารแบบไร้พรมแดนสื่อโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตส่งผลให้เกิดสถานการณ์บีบบังคับให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ต้องเล่นการเมืองกับคนรุ่นใหม่โดยมีการสื่อสารกับกลุ่มคนรุ่นใหม่โดยการจัดตั้งกลุ่ม “New Gen เรารักชลบุรี”และกลุ่มพลังบ้านใหญ่ โดยอาศัยช่องทาง เฟสบุ๊ก (Facebook) ในการสร้างพื้นที่สื่อสารกับคนรุ่นใหม่รวมทั้งยังมีการสร้างเฟสบุ๊ก (Facebook) ส่วนตัวของคนในตระกูลคุณปลื้มเพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสารกับประชาชน จะเห็นได้ว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นได้หันมาให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ในการเป็นช่องทางสื่อสารกับประชาชนแทนการเมืองรูปแบบเก่าที่ต้องลงพื้นที่เข้าหาประชาชนและระบบหัวคะแนนเหมือนในอดีต

สรุปอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษานี้ก็นำไปเปรียบเทียบกับแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายอำนาจและแนวคิดการผลิตซ้ำ พบว่า การศึกษานี้ (ขึ้นัน) แนวคิด โดยความหมายโดยสรุปของแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายอำนาจ กรณีที่หนึ่งคือ หลังจากการเข้ามายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองรวมถึงมีการลดบทบาทหน้าที่ทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ลง ต้องยอมรับว่า “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นไม่ได้มีเครือข่ายอำนาจทางการเมืองแค่ในจังหวัดชลบุรีเท่านั้นแต่ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับ พล.อ อภิรักษ์ คงสมพงษ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันตั้งแต่รุ่นพ่อ จึงมีการใช้เครือข่ายอำนาจที่มีเจราจาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของผู้มีอำนาจเก่าโดยผ่าน พล.อ อภิรักษ์ คงสมพงษ์ จนสามารถกลับเข้าสู่เส้นทางอำนาจทางการเมืองได้จากกรณีการใช้มาตรา 44 ในการปราบกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ต่าง ๆ กรณีที่สอง การเกิดขึ้นของกลุ่มชนชั้นกลางและกลุ่มคนรุ่นใหม่ กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ได้มีการสร้างกลุ่ม“New Gen เรารักชลบุรี” โดยอาศัยเครือข่ายอำนาจเก่าของผู้กลุ่มผู้นำในเขตพื้นที่ในจังหวัดชลบุรีที่สังกัดอยู่กับกลุ่ม“บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” โดยการใช้นุเคราะห์ที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ คือ ทายาทของกลุ่มที่ดูมีภูมิจากรุ่นพ่อมาสู่ลูกเพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงจากการเมืองเก่าเป็นรูปแบบการเมืองที่ทันสมัยขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มชนชั้นกลางและเยาวชนคนรุ่นใหม่ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายกับเยาวชนในพื้นที่ผ่านกิจกรรมในหลายรูปแบบ เช่น ค่ายเยาวชนกับการพัฒนา การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนกับเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัดชลบุรีและเวทีปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา โดยการจัดกิจกรรมต่าง เพื่อที่จะให้เข้าถึงถึงกลุ่มผู้คนมากขึ้นยังมีการใช้ เฟสบุ๊ก ส่วนตัวของกลุ่มคนใน “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” อีกหนึ่งช่องทางในการนำเสนอสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนรับรู้ รวมถึงการสร้างเพจโดยใช้ชื่อ “เพจหลัก บ้านใหญ่” เพื่อ

เป็นกลุ่มในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อสร้างเครือข่ายอำนาจของตนเองให้เป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น

โดยการศึกษาในเรื่องของแนวคิดการผลิตซ้ำ หลังจากการเสียชีวิตของนายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเปี๊ยะ” ส่งผลให้กลุ่มทีมงานเก่าบางกลุ่มนั้น หมดความเชื่อ ความศรัทธาในรุ่นลูกทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม ตระกูลคุณปลื้มนั้น ไม่มั่นคงเหมือนตอนที่ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเปี๊ยะ” ยังมีชีวิตอยู่ เนื่องจากการทำงานของรุ่นพ่อนั้นมีการทำงานแบบใจแลกใจ มีหัวใจเป็นนักเลง ในช่วงการเปลี่ยนถ่ายอำนาจมาสู่รุ่นลูกช่วงแรกยังคงสามารถประสานกลุ่มพันธมิตรเดิมไว้ได้ แต่ระยะเวลาต่อมาเริ่มที่จะเห็นรอยร้าวปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงการสั่นคลอนของโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” เหตุการณ์ที่สำคัญคือหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2562 ปรากฏว่ากลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่ได้มีการตอบแทนผลงานของนายสุชาติ ชมกลิ่น ทั้งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งในครั้งนี้แม้ก่อนหน้านี้ถูกมองว่าเป็นตัวเต็งในตำแหน่งรัฐมนตรีสุดท้ายแล้วกลับไม่ได้รับการแต่งตั้งตามโควตารัฐมนตรีของพรรคพลังชล แต่กลายเป็นการผลักดันให้นายอิทธิพล คุณปลื้ม รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ทั้งที่แพ้การเลือกตั้งในเขต 6 เหตุการณ์นี้จึงสร้างความไม่พอใจให้กับนายสุชาติ ชมกลิ่น และกลุ่มชลบุรีโถมใหม่ “แต่หลังจากเลือกตั้งปรากฏว่าแกนนำกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ไม่มีการตอบแทน ทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” นั้นแยกออกไปเป็นอีกกลุ่มในการนำของนายสุชาติ ชมกลิ่น จึงทำให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” หันมาให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากกว่าการเมืองระดับชาติเพื่อรักษาฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มไว้โดยการผลิตซ้ำทางความคิดชุดเดิมให้เห็นซ้ำ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนรวมไปถึงการนำเอาธรรมเนียมประเพณีเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจเช่นการจัด แข่งรถ Bangsaen Grand Prix การแข่งขันวิ่งมาราธอน CHONBURE MARATHON รวมไปถึงประเพณีวิ่งควาย ที่มีการจัดขึ้นทุกปีเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างความประทับใจให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอย่างมาก รวมไปถึงการมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ทำต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานเช่นการไปร่วมงานศพ งานแต่งงาน หรืองานมงคลต่าง ๆ รวมถึงการผลิตซ้ำชุดความคิดเดิมโดยการใช้ภาพจำของ นายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเปี๊ยะ” รวมถึงการใช้สติกเกอร์ เรารักก้านนเปี๊ยะ,เรารักคุณปลื้ม,เรารักชลบุรี,เรารักพญา ในการผลิตซ้ำชุดความคิดให้รักและหวงแหนเพื่อที่จะรักษาโครงสร้างอำนาจของกลุ่มตนเองไว้

หากนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยชิ้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และจุฑามาศ ไชยรบ (2545) วิจัยเรื่อง โครงสร้างอำนาจและการสะสมทุนในจังหวัดชลบุรี: สอดคล้องในประเด็นการสะสมทุนของบ้านใหญ่ และการรักษาไว้

ซึ่งโครงสร้างอำนาจทางการเมืองกระบวนการผลิตซ้ำทุนวัฒนธรรมทุนของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” มีการใช้หลักการสร้างและผลิตซ้ำทุนของชนชั้นนำให้บุตรหลานหรือคนรุ่นหลังที่จะสืบทอดอำนาจต่อ ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางสัญลักษณ์ ทุนเศรษฐกิจ คือ ทุนที่บ่งชี้ความมั่งคั่งของชนชั้นนำ แสดงออกด้วยการประกอบธุรกิจ โดยใช้ทุนวัฒนธรรม การผลิตซ้ำให้เห็นภาพจำแบบเดิมจนชินเป็นเรื่องปกติ และทุนวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทุนสัญลักษณ์ที่เอามาใช้ ได้แก่ ทุนในชื่อของนายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป้าะ” คือ เอาชื่อของนายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป้าะ มากกล่าวถึงหรือกล่าวอ้างบ่อย ๆ ในการรักษาโครงสร้างอำนาจทางการเมืองรวมทั้งใช้หาคะแนนเสียงกับประชาชนในจังหวัดชลบุรี จากการกล่าวอ้างชื่อของสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป้าะ” ทำให้กลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” สามารถปรับตัวเพื่อความอยู่รอดได้โดยที่ไม่มีนายสมชาย คุณปลื้ม “ก้านนเป้าะ”

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อ(ปรับปรุง/ พัฒนา) ดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลควรแก้ไขปัญหการรวมศูนย์อำนาจที่กลุ่มคนกลุ่มเดียวให้กระจายอำนาจแบบไม่ผูกขาด
2. รัฐบาลควรมีการปฏิรูปการกระจายอำนาจจากส่วนกลางอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองในพื้นที่อย่างแท้จริง
3. รัฐบาลต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีอำนาจตามกฎหมายอย่างเต็มที่ เพื่อก่อให้เกิดการค้ำอำนาจของหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมไปถึงนักการเมืองทุกระดับ
4. รัฐบาลควรเปิดเวทีสาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วน กลุ่มการเมืองร่วมแสดงความคิดเห็นด้านยุทธศาสตร์ของภาคประชาชนเพื่อขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมโดยเริ่มต้นจากการรับรู้ปัญหาร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายพื้นที่การทำวิจัยมากขึ้น เช่น การศึกษาโครงสร้างอำนาจบ้านใหญ่ของจังหวัดต่าง ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ โครงสร้างเครือข่ายอำนาจรวมถึงการได้มาของอำนาจและการคงไว้ซึ่งอำนาจ หลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นมาตรฐานได้

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการปรับตัวของกลุ่ม “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ที่ต้องมีการปรับตัวหลังจากการเข้ายึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ควรศึกษาว่าการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามามีบทบาททางการเมืองส่งผลต่อคณุนักการเมืองในแต่ละจังหวัดมากน้อยเพียงใด

3. การศึกษาเรื่องของเครือข่ายอำนาจที่มีรูปแบบนอกเหนือจากโครงสร้างและเครือข่ายอำนาจทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของ “บ้านใหญ่ตระกูลคุณปลื้ม” ทั้งนี้การเข้าถึงบุคคลดังหรือตระกูลดังของนักการเมืองซึ่งมีบุคคลที่มีตำแหน่งทางการเมืองเช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือตำแหน่งรัฐมนตรีรวมถึงการเข้าพบเพื่อหาข้อมูลหรือการสัมภาษณ์บุคคลในตระกูลดังกล่าวจะค่อนข้างทำได้ยากโดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งข้อมูลอาจมีข้อจำกัดของการให้ข้อมูล

บรรณานุกรม

กลุ่มเรารักชลบุรี ฐานอำนาจเก่า กวาด ส.อบจ.เกือบหมดกระดาน. (2563).

<https://www.matichon.co.th/politics/news>.

กาญจนา แก้วเทพ. (2547). *สื่อสารมวลชน ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.

คสช. *กระทำรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการ*. (2562).

<https://www.facebook.com/thestandardth/photo>

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, และจุฑามาศ ไชยรบ. (2545). *วิถีชีวิตของผู้ประกอบการรายย่อยบนชายหาดบางแสน : วิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยชุมชน*. ม.ป.ท.

ชาลินี สนพลาย. (2559). *บทบาทของสโมสรชลบุรีเอฟซีในการรักษาและสร้างฐานเสียงทางการเมืองของกลุ่มเรารักชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์.

เดชณรงค์ ไพบูลย์นันท์พงศ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, ดิน ปรัชญฤทธิ์, และนิพนธ์ โชะเฮง. (2562).

พัฒนาการการจัดตั้ง การดำรง และการปรับตัวของพรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น. *วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(2), 155-168.

ตรวจรายชื่อ-อดีตส.ส.ย้ายพรรค. (2562). <https://www.khaosod.co.th/>.

ชนัญญ์ ศรีโอบฐ์. (2556). *พลวัตของเครือข่ายอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี*. (สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา.

บทวิเคราะห์: ประมุขบ้านใหญ่บางแสน “สนธยา คุณปลื้ม. (2566).

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/326027>

เบญจวรรณ บุญโทแสง. (2550). *พัฒนาการการปรับตัวทางการเมืองของกลุ่มอำนาจท้องถิ่นภายหลังการผนวกดินแดนของสยาม (พ.ศ. 2442-2547) กรณีศึกษาตระกูล ณ เชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,

บ้านใหญ่ศึกษา: เนื้อร้าย-โอกาสของการเมืองไทย หรือเป็นทั้งสองอย่าง. (2566).

<https://prachatai.com/journal/2023/02/102766>

เปิดตัวพรรคพลังชล. (2562). <https://www.posttoday.com>

แปลก ๆ ม.44 เมืองพัทยา ปลด'อิทธิพล' ตั้ง 'สนธยา'. (2561). <https://www.thaiquote.org>

เปรมจิต มีวันดี. (2548). *วาทกรรมการผลิตซ้ำ และการนำเสนอแนวคิดทางการเมือง ในรายการ นายกทักษิณ คุยกับประชาชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม. (2566, 2 มกราคม). สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม. (2566, 5 มกราคม). สัมภาษณ์.

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม. (2566, 25 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

"พลังชล"เตรียมชบ "พลังประชารัฐ". (2561). <https://www.msn.com>

"พลังเฮ้ง"กวาดเรียบ 4 เทศบาลชลบุรี "บ้านสวน-เมืองชล-เสม็ด-เหมือง"ศึกอา-หลาน "หลานตุ้ย"
ชนะ "อาเล็ก". (2564). <https://www.khaochononline.com/>.

พระมหาสุทนต์ญาณโร. (2547). *เครือข่าย: ธรรมชาติความรู้และการจัดการ*. กรุงเทพฯ.

พรรคอนาคตใหม่. (2562). <https://th.wikipedia.org>

ไพฑูรย์ นิยมนา, และคณะ. (2563). *โครงการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุน*

สวัสดิการสังคมระดับอำเภอ กรณีศึกษาอำเภอรำไพบุรี จังหวัดศรีสะเกษ.

<https://motofin.files.wordpress.com/2011/02/e0b8a3e0b8b2e0b8a2e0b887e0b8b2e0b899e0b881e0b8b2e0b8a3e0b8a7e0b8b4e0b888e0b8b1e0b8a2e0b982e0b884e0b8a3e0b887e0b881e0b8b2e0b8a3e0b8a8.pdf>

เฟสบุ๊กสื่อหลักการหาเสียง. (2562). <https://www.thebangkokinsight.com>

ม.44 ปลดพล.ต.ต.อนันต์ ตั้ง สนธยา คุณปลื้ม เป็นนายกเมืองพัทยา!. (2561).

<https://www.thairath.co.th>.

ย้อนนโยบายปราบมาเฟีย ยุทธการ "ล้างศัตรูการเมือง". (2564). <https://www.matichon.co.th/>.

ย้อนรอยเส้นทางชีวิต "กำนันเป๊าะ". (2562). <https://mgronline.com>

ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย. (2562). <https://www.prachachat.net>

รัฐชาติ ทศนัย. (2559). การปรับตัวตามบริบททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นอีสาน. *วารสาร มจร พุทธ*

ปัญญาปริทรรศน์, 4(1) 15-18.

เลือกตั้งนายก ทม.แสนสุข สกุล "คุณปลื้ม" หลานชนะอา รักษาตำแหน่งไว้ได้. (2563).

<https://siamrath.co.th>.

วิถีชีวิตและเศรษฐกิจชลบุรี. (2562). <http://www.chonburi.go.th>

สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.

สนธยา คุณ (ตุ้) ปลื้ม. (2562).. <https://www.komchadluek.net>

สมบัติ กุสุมาล. (2554). ก่อนจะถึงยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์: สังคมสารสนเทศ. *for Quality*, 17.

สรุปผลเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา 'ปรเมศวร์' กลุ่มรักพญาชนะเลือกตั้งได้ 14,590 คะแนน. (2565).

<https://workpointtoday.com>.

- สันติ วิชัยพล. (2553). การปรับตัวของพรรคการเมืองไทยหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. (2563). การสร้างและการบริหารเครือข่าย. [https://www.fisheries.go.th/financial/images/datafinance/2558/develop/dev08/dev10-08-2558/dev10082558\(2\).pdf](https://www.fisheries.go.th/financial/images/datafinance/2558/develop/dev08/dev10-08-2558/dev10082558(2).pdf)
- หนังสือพิมพ์ข่าวชลออนไลน์. (2564). เลือกกู้ท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี แบ่งการเมืองชลบุรี แยกเป็น 3 ก๊ก บ้านใหญ่-พลังเฮ้ง-สิงโตทอง. <https://www.facebook.com/>.
- หนังสือรุ่น นตร.58. (2558). *RPCA58*. <https://online.flipbuilder.com>.
- โอฬาร ถิ่นบางเตียว. (2545). พัฒนาการของโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในภาคตะวันออก:วิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง. คุยถินิพนธ์คุยถินิพนธ์ิต คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- โอฬาร ถิ่นบางเตียว. (2563). บทความกลุ่มบ้านใหญ่บางแสน(ตระกูลคุณปลื้ม) กับการเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562. <https://dspace.lib.buu.ac.th>.
- Castells, M. (2011). 'Network theory/ A network theory of power. *International Journal of Communication*, 5, 773-787.
- Knoke, D. (2017). *Power structure of policy networks*. Oxford University.
- Mann, M. (1986). The sources of social power. *Cambridge University Press*, 2, 1760-1914.
- MGR Online. (2556). ฐานการเมือง "คุณปลื้ม" เจอมรสุมหนักอีกรอบ หลัง"กำนันเป๊าะ" โดนรวบ. <https://mgronline.com/>.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายชานนท์ สุระจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลละหานทราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	131/62 หมู่ 9 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2562 รัฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) คณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2567 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการ ปกครอง) คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

